

Devrimci tecrübenin genelleştirilmesi enternasyonal bir dâvadır

Mel Doyg

Kanada Komünist Partisi MK
Merkez Yürütme Komitesi üyesi

Marksist-Leninistler, dünya devrim tecrübesini, komünist ve işçi partilerinin en değerli ortak edinimi sayıyorlar. Biz komünistler için, devrimci tecrübe, soyut bir teorik kavram ve kutsal bir ikona değil, güçlü bir sınıfsal savaş aracıdır. Devrimci düşüncenin ve eylemin gelişmesi süresince işlenen, sürgeçten geçirilen, pratikte denenilen, ısrarlı teorik araştırmalar sonucunda ve çetin bir mücadele pahasına ulaşılmış olan herşey, yani V. İ. Lenin'in deyimiyle «işçi hareketinde evrensel-tarihi bir hareket görmemize hak verdiren» ⁽¹⁾ her şey bu tecrübede toplanmış bulunmaktadır.

Marksizm-Leninizm tarafından genellenmiş olan dünya devrimci tecrübesi, bizleri, sosyalizm uğrunda mücadelenin ortak temel ilkeleri ve yasallıkları bilgisiyle donatmış ve şu yargıları doğrulamıştır:

– Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz. Geçmişte birçok devrimcinin hatası, gerçekte devrimci olmıyan teorilere dayanmaları ve hareketi doğru yoldan saptırmalarıydı. Devrimci bilimi peşinen silkip atanlar da hata ediyorlardı. Daha 1874 yılında, F. Engels, her teoriye karşı ilgisizliğin «İngiliz işçi hareketinin böylesine ağır ilerlemesine sebep olan nedenlerden biri»ni ⁽²⁾ teşkil ettiğini belirtmişti. Yanılgı ve hatalardan edinilen tecrübe, proletaryanın, devrimci teorinin önemini anlamasına yardım etti;

– Yalnız işçi sınıfı bütün emekçileri etrafında birleştirebilir ve sermaye üzerinde zafere doğru peşinden götürebilir. «Bütün devrimlerden ve ezi-

⁽¹⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 4, s. 248.

⁽²⁾ K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 18, s. 498.

len sınıfların bütün hareketlerinden edinilen tecrübe, dünya sosyalist hareketi tecrübesi» (3) bize bunu öğretmektedir;

– Üstün gelebilmek için, işçi sınıfının devrimci partisi, Marksizm-Leninizm prensiplerine ve proletarya enternasyonalizmine sıkı sıkıya bağlı parti gereklidir. V. İ. Lenin, bağımsız politik işçi partisinin, sosyalizm için mücadele eden partinin kurulması gereğini dünya devrimci hareketinin «temel buyruk»u (4) sayıyordu;

– Eğer parti saflarında oportünistler, revizyonistler varsa, «proletarya devriminde üstün gelmek ve bu devrimi savunmak imkânsızdır. Bu ilkeseldir ve tecrübeyle de apaçık doğrulanmıştır.» (5) Zamanımız, bizleri, revizyonizmin aslında uluslararası bir olgu olarak belirlediğine, revizyonizmle, sağ ve «sol» oportünizmle mücadelenin, bunlardan kopmanın, arınmanın, Marksist-Leninist partiyi güçlendirmenin ve devrimci mücadelede onun yöneticilik rolünü yerine getirmenin birinci koşulu olduğuna tekrar inandırmaktadır;

– Proletarya diktatörlüğünün sağlamlaştırılması, sosyalizm yoluna konulmuş olan bütün memleketler için en önemli yasallık ve tarihsel zorunluktur. Dünya sosyalist sistemini oluşturan ülkeler halkları, Marksizm-Leninizm klâsiklerinin işçi sınıfı egemenliği hakkındaki öngörülerinin bilimselliğini (bu egemenliği gerçekleştirme biçimleri ne olursa olsun) pratikte ispat ederek, sosyalizm ve komünizm mücadelesi enternasyonal tecrübesine çok büyük bir katkıda bulunmuşlardır.

İşte dünya komünist ve işçi hareketi bilimsel tecrübesinin genel kapsamlı ve en önemli bazı sonuçları bunlardır. Bu sonuçlar ve tecrübenin kendisi konusunda tarafsız kalınamıyacağı da apaçık ortadadır. Tam tersine, bu sonuçlar ve tecrübe, ideolojik mücadelenin ortagöbeğinde yer almaktadır ve alacaktır.

Marksizm-Leninizm enternasyonal öğretidir; dünya devrim tecrübesi de onun bileşen bölümü ve maddi temelidir. Devrimci pratik, teoriye durmadan çok değerli şeyler kazandırmakta, bunun doğru olarak nasıl uygulanacağını öğretmektedir. Biriktirilen ve biriktirilmekte olan kolektif tecrübenin esaslı olarak incelenmesi ve genellenmesi gereği de bundan ileri gelmektedir. Tecrübe değiş tokuşu, olgunlaşmış sorunların toplu olarak arkadaşça görüşülmesi, komünist hareketinde daha ileri kenetli bir birlik yaratılmasına yardım etmektedir. Hareketimizin düzeyini yükseltme yol ve yöntemleri hakkında artık birçok arkadaşımız «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisine yazılar yazmış bulunuyorlar. (6) Biz, burada, çeşitli

(3) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 37, s. 501.

(4) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 4, s. 248.

(5) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 41, s. 416.

(6) Bk. «Barış ve Sosyalizm Problemleri», sayı 5, 6, 8, 10, 12, 1973.

memleketler komünistleri arasında karşılıklı ilişkilerin olağanüstü önemli ve gerekli bir yanı olarak, tecrübe değiş tokuşuna ilişkin bazı problemlere değinmek istiyoruz. Bunu çok önemli buluyoruz, zira tecrübe değiş tokuşu komünist ve işçi partilerinin politik ve fikir birliğinin objektif etkeni haline gelmekte, ortak devrimci amaçlarımıza, Marksist-Leninist teorinin geliştirilip zenginleştirilmesine hizmet etmektedir.

Komünizm öğretisinin her halkın diliyle ifadesine olanak veren bir tedbir olarak, dünya devrimci pratiğinin ayrı ayrı memleketlerin pratiği ile birleştirilmesi, komünist partilerinin bugünkü tecrübesinde her yerde uygulanabilir ve yasal olan yanlarını ortaya çıkarma metodolojisi, tecrübe değiş tokuşu ve tecrübenin topluca genellenmesi biçimleri, bizce, komünistlerin özel bir dikkat göstermelerini gerektiren aktüel sorunlardır. Bu sorunlar aktüeldir, çünkü günümüzde devrimci kurtuluş süreçlerinin enternasyonalizasyonu giderek hızlanmakta, çeşitli memleketler emekçileri her zamankinden fazla ortak ödevler ve problemlerle karşı karşıya gelmekte, dolayısıyla devrimci tecrübe değiş tokuşu daha etkin bir hal almakta ve hareketimizin ayrı ayrı birlikleri tarafından bu tecrübenin benimsenmesi genel başarı için gitgide daha önemli bir koşul olmaktadır. Öte yandan, mücadelenin somut-tarihsel koşullarında ayrılaşma belirginleşmekte ve bu da mücadele biçim ve yöntemlerinde olağanüstü bir çeşitlenmeye yol açmaktadır. Bu durum şüphesiz ki devrimci tecrübeyi zenginleştirmekte ve aynı zamanda bundan yararlanmada bilhassa esneklik ve yaratımlı yaklaşım gerektirmektedir.

Marksist-Leninist parti elbette dünya komünist hareketinin bir parçasıdır, onu oluşturan birliklerden biridir. Diğer komünist partilerinin tecrübesini öğrenmek, kapitalizme karşı sınıf savaşında uluslararası çapta birliğe ulaşma, komünistlerin enternasyonal eylemlerini ayarlama ve ahenkleştirme çabasının göstergelerinden biridir. Partimizin Genel Sekreteri Vilyam Kaştan, Kanada komünistlerinin görüşünü dile getirerek şunları belirtmiştir: «Bizler, ABD emperyalizminin global stratejisini gözönünde bulundurarak, bütün komünist ve işçi partilerinin eylemlerini azami ölçüde uyumlaştırmayı birinci dereceli bir ödev ve zorunluk sayıyoruz. Bunun dışında her türlü tutum son derece sınırlı bir görüş belirtisi olur. Emperyalist kışkırtmalar ve «köprü atma» politikası karşısında, bazı dolaysız çıkarılara tamah ederek «kendi başına eylem»in olabirliği yolundaki her düşünce, pratikte, ne bu görüşteki partiye, ne de anti-emperyalist mücadelenin menfaatlerine yarar getiren bir politik miyopluktan başka bir şey değildir.» (7)

K. Marks, F. Engels ve V. I. Lenin tarafından vasiyet edilen kolektif tecrübeye karşı dikkatli ve özenli ilişki geleneği, devrimcilerin, çizilen

(7) «Komünist ve işçi partileri uluslararası danışma toplantısı. Moskova. 1969, «Barış ve Sosyalizm» yayınevi, 1969, s. 445.

yolda daha sağlam adımlar atmak ve güvenle zafere yönelmek üzere, hayattan ders alma çabaları kadar, bilgilerini artırmak, doğruluğu denemeyle sabit olmuş sınıf mücadelesi biçim ve yöntemlerini benimseme çabaları kadar doğaldır. Tecrübeden ustaca yararlanma, güçlükleri yenmemize yardım etmekte, bizi bocalamalardan kurtarmakta, hataları tekrarlamaktan alakoymaktadır. Öncülerin açtığı çığırdan yürüyener, bu avantajlı durumu değerlendirmede haksızlık edemezler. F. Engels'in belirttiği üzere, Alman işçilerinin diğer Avrupa işçilerine kıyasla önemli bir üstünlüğü «Almanların, işçi hareketine hemen hemen herkesten sonra girmiş olmaları»dır. F. Engels şöyle devam eder: «Alman teorik sosyalizmi, Sen Simon, Ş. Furie ve R. Oven'in omuzları üzerinde yükseldiğini unutmadığı gibi, Alman pratik işçi hareketi de İngiliz ve Fransız işçi hareketlerine dayanarak geliştiğini, bu hareketlerin gayet pahlıya mal olmuş tecrübesinden yararlanma ve bunların geçmişte çoğu zaman kaçınılması imkânsız hatalarından korunma olanağı bulduğunu da unutmamalıdır. İngiliz Treydünionları'nın örneği ve Fransız işçilerinin politik mücadelesi olmasaydı, bilhassa Paris Komünü'nün verdiği büyük atılım güçlü olmasaydı, bugün bizim halimiz ne olurdu?»⁽⁸⁾

V. İ. Lenin, kolektif tecrübenin benimsenmesini, dünya komünist hareketinde başarıları sağlamlaştırma ve çoğaltmanın gerekli koşulu ve bu hareketin her birliğinin izlediği bilimsel politikanın temeli sayıyordu. Bilim ise, Lenin'in yazdığı gibi «diğer memleketlerin tecrübesinin gözönünde bulundurulması»nı gerektirirdi.⁽⁹⁾ Geçmişin tecrübesinin hesaba katılması duygusal bir dilek değil, bir zorunluktur. Özellikle devrim yoluna henüz koyulmuş olanlar için, başkalarının artık yapmış oldukları şeyleri (bazı değişikliklere rağmen) tekrarlama kaçınılmazlığı vardır. Zira, Lenin'e göre, devrimci işçi hareketi kendi özlüğü bakımından uluslararası niteliktedir. «Bu bizim sadece ulusal şovinizme karşı mücadele etmemiz gerektiği anlamına gelmez. Bu, aynı zamanda, bir genç ülkede uç vermekte olan hareketin ancak diğer memleketlerin tecrübesinden yararlanımlı olarak yararlanıldığı takdirde başarılı olabileceği demektir.»⁽¹⁰⁾

Rusya devrimci proletaryası, bolşevik-komünistler, diğer memleketler işçilerinin tecrübe ve bilgisine karşı saygılı davranış örneği vermişlerdir. Böyle davranışın eğitici etkisi elbette küçümsenemez; zira bu davranış komünist-yurtseverlerin ve enternasyonalistlerin ideolojik gelişmesine yardımcı eder. Fakat bolşeviklerden ve Lenin'den öğrendiklerimizin yalnız bundan ibaret olmadığı şüphesizdir.

Lenin'in teorik mirası ve Leninci pratik, işçi hareketi enternasyonal ve ulusal tecrübesini bütün olarak ve aralarındaki kopmaz bağıntıyı gözö-

⁽⁸⁾ K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 18, s. 498–499.

⁽⁹⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 41, s. 65.

⁽¹⁰⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 6, s. 24.

nünde tutarak tahlilden geçirme bilimsel metodolojisiyle bizleri donatmakta, çeşitli memleketlerin koşullarında genel ve özel olanı dikkate alarak bu tecrübenin yaratıcı bir şekilde nasıl uygulanacağını öğretmektedir.

Uluslararası sosyalizmin tarihi, kendi öz memleketimizdeki devrimci hareketin tarihi ve işçi hareketinin en yeni tecrübesi, Lenin'in, amaca göre parti örgüt ve taktiğinin işlenebilmesi için benimsenmesini salık verdiği materyali teşkil eder. Ve Lenin, «lâkin bu materyal müstakil olarak işlenmeli'dir» der. ⁽¹¹⁾

Başka memleketlerin tecrübesinin gerçekleştirilmesi için, bu tecrübeyi öyle yalınkat bilmek veya kendi tecrübemizden uzak ve soyutlanmış olarak tanımak yeterli değildir; bu tecrübeye eleştirel gözle yaklaşmayı, onu başlıbaşına yoklamayı, yığınların yaratımı yardımıyla tamamlamayı ve zenginleştirmeyi becermemiz gereklidir. Hayatta her duruma uyacak hazır politik tutum örneği arayanlar, hata işleme, «oportünizmin türlü biçimlerini kölece kabullenmiş» ⁽¹²⁾ kimselerin durumuna düşme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar.

Devrimci tecrübenin komünist partileri tarafından yaratımlı bir tutumla benimsenmesi, komünist hareketinin sağlamlığını ve kuşaktan kuşağa geçişi güven altına alır. Fakat bu geçişliğin, birbirini mekanik olarak tekrarlamakla ilişkisi yoktur. V. İ. Lenin «Rusların yalnız kendilerinin taklit edilmesini istedikleri» ⁽¹³⁾ gibi saçma sapan uydurmalarla alay eder ve şöyle der: «Oysa, biz bunun tam tersini isteriz. Komünist kararları ezbere bilmek ve ikide bir devrimci ifadeler kullanmak yetmez. Bu henüz her şey demek değildir, ve biz şu veya bu kararı ezbere bilmekle komünistlik taslanmasına karşıyız.» ⁽¹⁴⁾

Şunu da belirtmeliyiz ki, tecrübeyi nihilistçe yadsımanın, tecrübe değiş-tokuşu, tecrübenin öğrenilmesi ve genelleştirilmesi konusunda şüpheli davranışın temelinde, çokluk, tam da saçma sapan uydurmaların yer aldığı görülür. Dünya devrimci sürecinin geçişlilik bağını koparmaya yeltenen burjuva propagandacıları, sağ ve «sol» revizyonistler, en değerli ve genel kapsamlı olanın belirtilmesini hedef tutan gerçek fikir değiş-tokuşunu değil, bu değiş-tokuşun uydurma karikatürünü eleştiriyorlar. Denilebilir ki, böyle bir korkuluğu kendi elleriyle yaratıyor ve kendileri taşıyorlar. Ve eğer, birisi, bu oyuna gelerek, «bağımsızım» diye böbürlenmek üzere devrimci tecrübeyi benimsemekten vazgeçtiğini söylerse, bu suretle artık bağımsızlığını değil, tam tersine, revizyonistlere bağımlılığı göstermiş oluyor.

⁽¹¹⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 4, s. 189–190.

⁽¹²⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 5, s. 335.

⁽¹³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 44, s. 18.

⁽¹⁴⁾ Yine orada.

Lenin, tarihsel gerçekte genel, özel ve tek olanın diyalektiği üzerinde Marksist tahlilin çıkış noktası yaparak, Rusya'da 1917 Ekim Devrimi'nin bazı temel çizgilerinin yersel değil, ulusal-özel değil, sırf Rus da değil, genel kapsamlı anlamı bakımından, diğer memleketlerde de tekrarlanma tarihsel kaçınılmazlığı bakımından uluslararası bir önem taşıdığı sonucuna vardı. Ve daha sonraki bütün diğer devrimler bunu doğruladı. Lenin, aynı zamanda, ilk sosyalist ülkenin tecrübesinin düpedüz tekrarlanmasıyla yetinilmeyip, daha da zenginleştirileceği, derinleştirileceği ve geliştirileceğini de öngörüyor ve şöyle diyordu: «Leh komünistleri arasında en iyi yoldaşlardan biri, kendisine 'siz başka türlü yapacaksınız' dediğim zaman, bana şöyle cevap verdi: 'Hayır, biz de aynıyız, amma sizden daha iyi yapacağız.' Böyle bir düşünceye hiç bir itirazım olamazdı. Böyle kutsal bir arzunun, bizdekinden daha iyi bir Sovyet egemenliği kurma arzusunun yerine getirilmesine olanak verilmiyordu.» ⁽¹⁵⁾

Bugün Lenin'in eserlerini tekrar okuduğumuz ve Bolşevizm tarihini yeniden açtığımız zaman, çokluk, günümüzün en aktüel sorunlarına cevap bulabildiğimiz, memleketimiz komünistlerinin bugün karşılaşmakta oldukları nice problemlere artık çözüm çaresinin bulunmuş olduğunu gördüğümüz bir gerçektir. Bazan da, başkalarının emin bir yol buldukları halde, ne yazık ki, bugün de şunun veya bunun yanlış adımlar attıklarını görmekteyiz. Ve öyle olay ve durumlarla karşılaşmaktayız ki, böyle şeylere evvelce de rastlandığı kanısına varmakta ve düşünmekteyiz: Daima ve mutlaka, gereği olmadığı halde, zar-zor ve bazı kayıplar pahasına, ille de kendinden bir şey yaratmaya çalışmak akıl kârı mıdır? Olağanüstü zengin Bolşevizm tecrübesinin artık keşfetmiş, bulmuş ve belirlemiş olduğu şeylerden iyice yararlanıyor muyuz? İşçi sınıfını artık iktidara getirmiş bulunan diğer komünist partilerinin tecrübesine de sık sık başvurmamız gerekmez mi? Bu serveti önemsemediğimiz ve bu kaynaktan alabildiğine yararlanmadığımız zaman müsrif durumuna düşmüyor muyuz?

Dünya komünist hareketinin tecrübe hazinesi giderek zenginleşiyor. Yığınların devrimci pratiği içinde sınıfsal amaçlara ulaşmanın yeni yeni biçim, metot ve tarzları bulunup işleniyor. Devrimci tecrübenin gerek ulusal, gerekse enternasyonal çapta, başlıca iletkeni işçi sınıfıdır ve bu sınıfın öncüsü olan Marksist-Leninist partilerdir.

Tecrübenin, çeşitli memleketler özel koşullarında yararlanılması mümkün olan genel kapsamlı, enternasyonal çizgi ve elemanlarını ortaya çıkarmak ve genelleştirmek karmaşık ve zor bir iştir. Bu iş yalnız kardeş partilerin toplu çabalarıyla yerine getirilebilir, zira çağdaş işçi hareketi dev adımlarıyla ilerlemiş ve yaygınlaşmıştır. Bu olay dikkate alınmazsa,

⁽¹⁵⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 38, s. 162.

kendi memleketimizin özel ulusal tecrübelerini veya bunun bazı çizgilerini yanlışlıkla genel kapsamlı olarak göstermek, ya da bir başka aşırılığa düşerek, bazan somut tarihsel ve ulusal özelliklerden soyutlanmış belirli bir sosyalizme geçiş şemasına saplanıp kalmak hiç de zor değildir.

Önemli olan, tecrübeyi enternasyonalleştirmenin öyle mekanik bir yığılma olmadığını, teorik genelleştirme, yaratımlı tahlil, kolektif görüşme gerektirdiğini gözönünde bulundurmanızdır. Bu plânda komünistlerin işbirliğinin verimliliği hayat tarafından doğrulanmıştır. 1969 yılında yapılan ve devrimci tecrübe değiş tokuşuna kürsü olan Uluslararası Danışma Toplantısı bunun parlak bir örneğidir. Dünya devrimci süreci üzerinde bu toplantıda yapılan derin ve esaslı tahlil, bütün anti-emperyalist güçlerin eylembirliği programına temel olmuş, dünya komünist hareketinde birliğin güçlenmesine yardım etmiştir.

Sözkonusu son Danışma Toplantısı'ndan sonra dünyada birçok şey değişti. 1970'lerin başlangıcı, uluslararası gerginliğin giderek artması koşullarında değil, tam tersine, bu gerginliğin azaltılması, barışı sağlamlaştırma eğilimlerinin güçlenmesi koşullarında, sınıf savaşının, kapitalizm ile sosyalizm arasında çarpışmanın sürekli olarak keskinleşmesi yılları oldu. Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin barışçı girişimleri, kaydettikleri sosyal, ekonomik başarıları ve aynı zamanda işçi sınıfının ve bütün demokratik güçlerin emperyalizme karşı aktif mücadeleleri sonucu olarak, komünist hareketi için daha elverişli olanaklar doğdu. Bununla birlikte, yeni problemler de ortaya çıktı. Örneğin, biz, kendi memleketimizde bu yeni problemleri kuvvetle hissediyoruz ve bunları çözme yolları arıyoruz. Şimdi bu yeni tecrübenin bazı çizgilerine dikkatinizi çekeceğim.

Gerilim dolu düşmanca cepheleşme ve «soğuk harp»ten, sosyal düzenleri ayrı devletler arasında ekonomik, bilimsel-teknik ve kültürel işbirliği ilişkilerine doğru dönüş, ideolojik mücadele problemlerini yığınların önüne yeni bir tarzda koymakta, uluslararası alandaki değişimleri ideolojik-teorik ve politik bakımdan derinlemesine değerlendirme gereğini doğurmaktadır. Bu değişimler, aynı zamanda SSCB'nin, tüm sosyalist topluluğun dış politika hattının, dünya komünist hareketi strateji ve taktiğinin karakter ve tabiatının doğru olarak aydınlatılmasını gerektirmektedir.

Bugün sosyalizm doğrultusunda adımlar atmaya çalışan Kanada işçileri, bize, uluslararası ferahlama ve bunun olası sonuçları hakkında sorular yöneltiyor, barış içinde yanyana yaşamının işçi davasına nasıl yardım ettiğini bilmek istiyorlar. Parti, çağdaş sosyal gerçekliği ve bunun yasallıklarını yığınların doğru anlamalarını, insanlığın kaderi bakımından ferahlamının olumlu anlamını sınıf açısından değerlendirmelerini sağlamaya çalışıyor.

Bugün Troçkistler ve Maoistler de, emekçileri şaşırtmak isteğiyle, kendi

çıkarcı hedeflerini basamak yaparak, ferahlama durumuyla ilgili sorular soruyor, ancak bunu ulaşılan ferahlığın özlüğünü yozlaştıracak biçimde, Sovyetler Birliğinin barışçı girişimlerini gölgeliyecek biçimde yapıyorlar. Bunu bir örnekle açıklayalım: 1973 güzünde bazı Kanada bankaları, ABD bankalarıyla birlikte, Şili faşist cuntasını finanse etmek maksadıyla kurulan konsorsiyum'a katıldılar. Bunun yanı sıra, Kanada, Sovyetler Birliği ile ekonomik işbirliğini geliştirme süreci içinde olumlu anlaşmalar imzaladı. İdeolojik düşmanlarımız, aralarında hiç bir ilişki olmayan bu iki olayı, aynı tutumun, SSCB ile ABD'yi aynı tahtaya koymanın kanıtları olarak göstermek istediler.

Biz, işçilere, Kanada ile ABD arasındaki ekonomik ilişkilerin Kanada-Sovyet ekonomik ilişkilerinden ne kadar farklı olduğunu açıklamaya çalışıyoruz. Bizim işçilerimiz, Amerikan emperyalizminin, içinde kıvrandığı ekonomik bunalımın yükünü nasıl emekçilerin sırtına yüklediğini acı tecrübeleriyle biliyorlar. Enflasyonun ve işsizliğin tekelci kapitalizmin bu organik illetlerinin ölümcül sonuçları, Kanada'da ekonomik kilit noktalarını tutan Amerikan sermayesinin baskısıyla derinleşiyor. Amerikan emperyalizminin bizim enerji ve doğal kaynaklarımızı talan etme yeltenişleri, Kanada'nın bağımsızlığını tehdit eden ek bir tehlike teşkil ediyor. Dolgun ırmaklarımızın akıntısını güneye, Birleşik Amerikaya doğru yöneltecek biçimde değiştirme, ya da muazzam doğal zenginliklerimizi ABD'nin tükenmek üzere olan doğal kaynaklarıyla tek bir «pul»de ⁽¹⁶⁾ birleştirme ve bunu Birleşik Amerikanın kontrolü altında gerçekleştirme istekleri memlekette gitgide aktifleşen protestolar doğuruyor.

Bu durumda, Sovyetler Birliğiyle işbirliği, sözkonusu iddiaların tersine, Kanada emekçileri için iş ve yarına güven sağlamaktadır, zira sosyalist ülkeler ekonomisinin bunalımlardan azat, «ihraç için» işsizlik ve enflasyon tanımayan, kararlı ve sağlam bir karakteri vardır. Kanada ile Sovyetler Birliği arasında gelişmekte olan barış içinde yanyana yaşama ilişkileri bilim ve kültür alanına da yansımaktadır. İki memleket arasında, Kanada kuzey bölgelerinden yararlanabilmek ve Sovyetler Birliği kuzey kesimlerini daha da geliştirmek üzere gerekli bilgi ve tecrübe değiş tokuşu başlamış bulunmaktadır. Komünistler, emekçilerin, Kanada ile Sovyetler Birliği arasında karşılıklı işbirliğinin faydalarını iyi kavramalarına yardım etmeyi en önemli ödev saymaktadırlar.

Uluslararası gerginliğin azalmasına ve barış içinde yanyana yaşama prensipleri eylem alanının genişlemesine paralel olarak, günden güne daha çok Kanadalı, anti-komünist ve anti-sovyetik ön yargılardan kurtulmaktadır. Komünistlerin uzun yıllardan sonra sorumlu sendikal görev-

(16) İngilizcesi *pool*. İngiltere ve Amerikada kapitalistler-arası tekelci birlik. Bu tür birlikte, kazanç bir ortak fonda birikir ve bir ön anlaşma gereğince dağıtılır.

lere yeniden seçilmeye başladıkları örgütlü işçi hareketinde bu ön yargılardan kurtuluşun gayet belirgin olmasının elbette büyük bir önemi vardır. Komünistler, kendi partilerinin program ve politikasının gitgide daha büyük bir anlayış ve daha canlı bir ilgiyle karşılandığını görmektedirler. Bu bize yığınlar arasında partimizin etkisini genişletme, yığınlarla temasta politik ve ideolojik çalışma bakımından yeni bir tecrübe edinme olanağı vermektedir.

Yabancı, başlıca Amerikan sermaye yatırımları tutarının diğer her hangi bir gelişmiş kapitalist memlekettekinden çok daha büyük olduğu bugünkü Kanada'da, uluslararası tekeli konsernlerin ekonomi üzerindeki kontrolü genişliyor. Esasen, memlekette sömürünün şiddetlenmesinin başlıca suçlusu bu uluslararası dev korporasyonlardır. İşçiler, ekonomik hayatın enternasyonalleşmesi süreçlerinin nasıl hızlandığını gözleriyle görmektedirler. İşçilerimiz, bütün kapitalist memleketler işçi sınıfının uluslararası tekellere karşı mücadelede birlik yaratmasının, bu mücadelede tecrübe değiş tokuşunun, görüş ve tutumları uyumlaştırmanın ne kadar gerekli olduğunu komünistlerin yardımıyla kavramaktadırlar. Bugün Kanada işçilerinin protestoları artık daha örgütlü bir nitelik almakta, ulusal ve uluslararası tekellere karşı eylemlerinde giderek gelişen bir birlik ve dayanışma göze çarpmaktadır.

Biz Kanada komünistleri, çeşitli memleketler işçi sınıfının uluslararası tekellere karşı eylemlerini uyumlaştırmak üzere birçok Avrupa komünist partilerinin nasıl çareler aramakta olduklarını ilgiyle izliyoruz. Böyle bir işbirliği objektif zorunluktur. Emperyalistler dünya çapında birleşiyorlar. Bu olay, ekonomide kapitalist entegrasyon sürecinde de, enflasyon, enerji bunalımı vb. nedenleriyle emekçilerin menfaatlerine karşı girilen saldırıda da beliriyor. Demek oluyor ki, işçi sınıfının da kendi eylemlerini uyumlaştırması, emperyalist hükümetlerin, bankerlerin ve burjuva partilerinin uluslararası eylemlerine uluslararası aksiyonlarla karşılık vermesi gerekiyor.

Tekelci sermayenin saldırısı, her şeyden önce, maddi nimetlerin başlıca yaratıcısı olan işçilere karşı yöneltilmiştir. Şu var ki, bu saldırı yalnız işçilere yöneltilmekle kalmıyor. Kapitalizmin genel bunalımının şiddetlenmesi ve emperyalist memleketler arasında ekonomik savaşın keskinleşmesiyle, Kanada yönetici sınıfı, ekonomik güçlüklerin yükünü bütün emekçilerin sırtına yükleme çabalarına hız veriyor. Tekellere karşı mücadeleye halkın yeni yeni tabakaları katılıyorlar. Enflasyon ve işsizlik gibi felâketlerin acısını çeken bu tabakalar kendi hayati menfaatlerini savunmaya geçiyorlar. Savunma aksiyonları daha çok ekonomik istekler etrafında toplanıyor ve öncelikle kendiliğinden — gelme bir karakter taşıyor; fakat bunların devlet-tekeli kapitalizmi politik yapıyla günden güne daha etkili çatışmalara dönüştüğü görülüyor. İşçi sınıfı halkın giderek büyüyen

mücadelesinin orta göbeğinde yer alıyor ve bu sınıfın aktif savaşkan eylemleri tekellerin politikasına karşı demokratik güçlerin direniş cephesini sağlamlaştırıp genişletiyor. Öyle ki, yaratılması için komünist partisinin mücadele yürüttüğü anti-emperyalist demokratik ittifakı meydana getirebilecek güçler ortaya çıkıyor. Biz, bu ittifakto, gelecek anti-monopolist ve anti-emperyalist demokratik hükümetin temelini görüyoruz. Bu da bizim yeni tecrübemizin olağanüstü önemli bir çizgisini teşkil ediyor.

Kanada işçi sınıfının önünde açılan yeni olanakların yanı sıra, halkın şimdiki sistemden giderek artan hoşnutsuzluğunu aşın-sağ unsurların kendi demagogik amaçları için sömürme çabalarının gizlediği tehlike de yerli yerinde kalmaktadır. Neofaşist zümreler iç ve dış gericilikten destek görmektedirler. İşçi sınıfının birliğini, Fransız-Kanada işçilerinin birliğini baltalamayı amaçlayan milliyetçilik habire körüklenmektedir. Toronto'da yapılan mahut «Hür Ukraynalılar Dünya Kongresi»ne gösterilen destek ve ilginin apaçık ortaya koyduğu üzere, gericilik, işçilerin enternasyonalizmini baltalamak için eski silâhını, milliyetçilik silâhını harekete geçirmektedir. Burjuva devletinin, toplum hayatında her alana karışma denemeleri sıklaşmaktadır. Bundan ötürü, bugün demokratik güçlerin mücadelesi, devlet politikasında anti-demokratik, otoriter eğilimlere karşı yöneltilen eylemlerle gitgide daha yakından örülmektedir.

Biz daha başka karakterli problemlerle de karşılaşyoruz. Sayıca durmadan artan «beyaz yakalılar», teknik uzmanlar ve kafa işçileri artık tekeli kapitalizme karşı muhalefete geçiyor, işçi sınıfına yaklaşıyorlar. Bu elbette iyi ve olumludur. Fakat bunlardan bazıları, işçi hareketine kendi «aşırı devrimci» fikirlerden oluşma küçük burjuva bagajını, ikircimlerini ve sömürülenlerin menfaatleri zararına burjuvaziyle uzlaşma isteklerini de beraberlerinde getiriyorlar.

Komünistler, geniş demokratik birliğin temeli sıfatıyla, işçi sınıfının birliği için mücadelede, sağ ve «sol» oportünizmi ve revizyonizmi açığa vurma mücadelesinde de dikkate ve genelleştirmeye değer bir yeni tecrübeye edinmiş bulunuyorlar.

Sözkonusu yeni tecrübenin bazı çizgileri, mücadele koşullarının değişmesiyle ilgili olarak ortaya çıkan bazı problemler, şüphesiz ki, bugünkü durum ve koşulların kendine özgü bir niteliği olduğuna tanıklık ediyor. Herhalde başka memleketler komünistleri de aynı şeyi söyleyebilirler. Örneğin, 1968 Ekim ayındaki kansız darbe sonucunda yurtsever subayların iktidara geldikleri Peru'yu ele alalım. Bu memlekette komünistlerin böylesine kendine özgü koşullar içinde ilginç ve önemli bir tecrübeye edindikleri söz götürmez. Şili'de ise bambaşka bir durum meydana gelmiş, işçi sınıfı ile askeri cunta kıyasıya bir boğuşmaya girmişlerdir. 1973 Ağustosunda Buenos Ayres'te XIV. Kongresini (son 27 yıldır ilk legal kongre) yapmış olan Arjantin Komünist Partisi yeni bir durumu yaşa-

maktadır. Bu parti, legal koşullarda, öncelikle yığınsal demokratik halk hareketleri içinde, mücadele biçim ve metotlarını çabucak benimsemiş gereğiyle karşı karşıya geldikten başka, bir de bunu alışmadık ve alabildiğine karmaşık koşullar altında başarmak zorunda kalmıştır.

Diğer bazı komünist partilerinin de alabildiğine zengin tecrübeleri olduğu biliniyor. Kanada Komünist Partisi bu tecrübeden yararlanma arzusundadır ve yararlanmaktadır. Örneğin, Fransız Komünist Partisinin sol güçleri birlikte eylemler için bir araya getirerek ve Marksist-Leninist prensiplere sadakati koruyarak tekeldi sermayeye karşı mücadele tecrübesi; Alman Komünist Partisinin uluslararası konsernlere karşı işçilerin ulusal ve enternasyonal mücadeleye nasıl götürüleceğine ilişkin tecrübesi bizim için ilginçtir. Biz, neo-faşizme öldürücü darbeyi indirmek üzere bütün demokratik güçleri seferber etmede İtalyan Komünist Partisinin edindiği tecrübenin; sermayeye karşı işçi sınıfının en etkili yığınsal aksiyonlarının örgütçüsü olan Japonya Komünist Partisinin yığıldığı tecrübenin ne kadar önemli olduğunu biliyoruz. Biz ABD Komünist Partisinin tecrübesinden, ırkçılığa karşı ve barış için mücadeleyi şiar edinmiş demokratik hareketler içinde yığınsal çalışmalar bakımından birçok şey öğrenmiş ve almış bulunuyoruz. Tek sözle, başkalarının tecrübesini iyi tanımanın, mücadelede başarıya yardımcı olduğuna iyice inanıyoruz. Ve çoğunluğun karma tecrübesinin en değerli şey olduğunu düşünüyoruz.

Her partinin eylem koşulları ve tecrübesi ne kadar kendine özgü olursa olsun, bu kendine özgülüğün arkasında genel ve yasal olan da apaçık görülmektedir. Bu da toplumsal gelişmenin genel yasallıklarından, çağımızın sosyalizm ile emperyalizm arasındaki temel çelişkisinden, bir toplum kuruluşunun diğerleriyle değiştirilmesi tarihsel zorunluluğundan ileri gelmektedir. Buraya kadar söylediklerimiz bile, bugün nice komünist partilerinin devrimci tecrübesinin derin bir dikkate ve benimsenip genelleştirmeye değer yanları hakkında açık bir fikir vermektedir. Bu, özetle, bütün anti-monopolist, anti-emperyalist güçlerin barışı sağlama, demokrasi ve hürriyet uğrunda mücadelede birleştirilmesi tecrübesidir; mücadelede yalnız başarılı değil, geçici başarısızlıkları ve yenilgileri de gözönüne alarak, mücadele biçim ve metotlarını duruma göre diğer biçim ve metotlarla tam zamanında değiştirme gereğini kabul ederek sosyalizme doğru geçiş programını gerçekleştirme tecrübesidir; bütün gerici kuvvetlerine ve keza sağ ve «sol» oportünizmin bütün nüanslarına karşı aktif bir ideolojik mücadele tecrübesidir.

Ulusal tecrübe, ısrarlı ve plânlı bir emek harcanmadıkça enternasyonal olmaz, Marksist- Leninist bilimin bileşen bir parçasına dönüşmez. Komünist ve işçi partileri artık birçok tecrübe değiş tokuşu ve genelleştirme biçimleri belirleyip işlemişlerdir. Örneğin, Lâtin Amerika kıtasında düzenli olarak tertiplenen bölgesel toplantılar bu cümledendir. Netekim, 1974

Ocak ayında, birçok ön karşılaşmadan sonra, Brüksel'de Avrupa kapitalist ülkeleri komünist partileri arasında bir konferans tertiplendi. Parti yöneticileri ile bilginlerin katıldıkları ikili görüşmelerin, özel heyetler düzeyinde karşılıklı ziyaretlerin, seminerlerin ve özellikle «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi yazı kurulunda yapılan toplantıların ne kadar olumlu sonuçlar verdiği bilinmektedir. Yeni tecrübe, kardeş partilerin kongrelerinde ve dokümanlarında, bilimsel yayınlarda değerlendirilmekte ve genellenmektedir. Bu cümleden olarak, kolektif çalışmalar sonucunda ortak prensipler, partilerin çeşitli memleketler koşullarında en başarılı uygulanabilir nitelikte eylem biçim ve metotları yaratılmakta ve bunlar komünistlerin enternasyonal edinimi olmaktadır.

Partilerin biriktirilen tecrübeyi birbirlerine aktarmalarının, bu tecrübenin teorik olarak genelleştirilmesinin ve yeni problemlerin kolektif olarak görüşülmesinin etkin ve denenmiş biçimi, komünist ve işçi partileri arasında yapılan uluslararası danışma toplantılarıdır. Bu toplantıların rolü bilhassa önemlidir, zira böyle forumlarda yeni devrimci harekete ilişkin yeni olgular ve yeni tecrübe, bütün görünüş ve karşılıklı ilişkileri gözönünde tutularak, bir bütün halinde ele alınabilmektedir. Ve komünistler, özellikle bu geniş forumlarda, çağımızın karakteri üzerinde, dünya devrimci sürecinin devinim güçleri üzerinde, sosyalist devrimin ve sosyalizm kuruculuğunun ortak yasallıkları üzerinde, sınıf savaşının yeni biçimleri, çağdaş kapitalizmin özellikleri, içinde kıvrandığı bunalım ve kendini yeni koşullara uydurma çabaları üzerinde, ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesinde ve diğer toplumsal süreçlerdeki yeni çizgiler üzerinde derinlemesine kolektif tahliller yapabilmişlerdir.

Devrimci tecrübenin Marksist-Leninist teori temeli üzerinde yaratımlı olarak genelleştirilmesi, bundan böyle de, uluslararası komünist ve işçi hareketinde birlik ve tekvücut topluluk düzeyini yükseltmenin, bu hareketin fikirsel olgunluğunu ve politik gücünü artırmanın en önemli koşulu ve uluslararası işçi sınıfının yeni başarılarının garantisi olarak kalacaktır.

Sınıf partisi, yığınların partisi

MSİP'de sosyal bileşimin oluşması

Şandor Yakab

MSİP MK üyesi

Macaristan halkı sosyalist toplumun tam kuruluşunu gerçekleştirmek için çalışıyor. Emekçilerin büyük çoğunluğu, partimizin X. Kongre tarafından onaylanan politik hattını aktif olarak destekliyorlar. Halkın güvenci, MSİP'nin ardıcıl bir Marksist-Leninist sınıfsal politika izlemesinden, işçi sınıfının menfaatlerini çıkış noktası yaparak çalışmasından, yani bütün önemli toplumsal sınıf ve tabakaların temel isteklerini dile getirmesinden ileri geliyor.

Doğal olarak, parti, her şeyden önce, sosyalizm fikirlerinin, politik hedeflerinin ve moralinin başlıca illetkeni, toplumun yönetici gücü olan ve sosyalist iktidarı savunma ve güçlendirmede herkesten fazla menfaati bulunan işçi sınıfına dayanıyor. İşçi sınıfının örgütselliği, politik bilinç, metanet ve disiplini ve toplumsal üretimin en ilerici alanında almakta olduğu yer onu sosyalist düzenin temel dayanağı yapmaktadır.

İşçi sınıfının sosyalist toplumdaki yöneticilik rolünü iyi anlamanın, partinin bileşim ve yapısını oluşturma bakımından çözümleyici bir önemi vardır. MSİP MK, saflarımızın bileşimini, işçi sınıfının devrimci öncüsü olarak partimizin karakteriyle uyumlaştırma amacını güdüyor. MSİP kongreleri, partinin nicel bakımdan büyümesi ve yapısı sorunlarını sistematik biçimde görüşmüş ve önemli kararlar almıştır. 1970 Kasımında, X. Kongre, partinin o zamana kadarki örgütsel gelişmesinin memnuniyet verici olduğunu belirtmiştir. Bu kongrenin kararında şöyle denilmektedir: «MSİP komünizm fikirleri uğrunda savaşan, zengin bir mücadele tecrübesine sahip ve eyleme her an hazır bulunan üç kuşağı saflarında birleştirmektedir. Parti kuruluşu alanında, kol ve kafa emeği öncü işçileri arasından seçilip gelenlerle saflarını doldurmaya devam etmek, evvelce olduğu gibi, bugün de, partimizin ödevleri arasındadır. Bununla birlikte, komünistleri eğiterek, en iyi sanayi işçilerini ve diğer kol emeği işçilerini partiye girmeye hazırlayarak, partinin proleter karakterinin güçlendirilmesine de özellikle dikkat etmemiz gerekmektedir. Kadınların ve gençlerin partiye celbedilmeleri işini daha da genişletip yaygınlaştırmalıyız.» (1)

İki yıl sonra, 1972'de, MSİP MK tekrar bu soruna dönmüş ve kongre

(1) «Macaristan Sosyalist İşçi Partisi X. Kongresi. Moskova, Politik Eserler Yayınevi 1971, s. 226.

kararlarının yerine getirilişini yoklamaya geçmiştir. Bu yoklama sonucunda, partinin politik bakımdan gelişmesinin sağlam karakterli olduğu, fakat partiye yeni üyeler alma pratiğinde bazı düzeltmeler gerektiği tespit edilmiştir. Bu cümleden olarak partinin büyüme hızının haddinden fazla arttığı görülmüştür. Öyle ki, IX. ve X. Kongreler arası dönemde bu büyüme hızı yılda % 3,3 oranındayken, X. Kongreden sonra % 4,65'e çıkmıştır. Ne var ki, kol emeği işçilerinin partiye girmeleri bu ortalama büyüme hızıyla oranlı değildir. Merkez Komitesi X. Kongre kararları ruhunda hareket edilmesi gereğine işaret ederek, partiye yeni üyeler alınmasında *onun işçi karakterinin güçlendirilmesine* önem verilmesini istemiştir.

Biz parti kuruluşunda temeltaşı değerindeki Leninci prensipleri kılavuz ediniyoruz. Bu prensiplere göre, parti, kendinden bir amaç değil, bir araç, işçi sınıfının politik ideallerini gerçekleştirme aracıdır. Onun eylemi, bileşimi ve örgütsel yapısı da buna göre belirlenir.

Geçilen yola bir göz attığımız zaman, partinin oluşumunun, parti kuruluşuna ilişkin bütün sorunların çözümünün daima tarihsel durumun gereklerine, politik bakımdan amaca yönelikliğe bağlı olduğunu görebiliriz. Komünist Partisinin gizlilikten çıkarak, kısa zamanda birkaç yüz bin kişiden oluşan yığınsal bir örgüt haline geldiği İkinci Dünya Harbinden sonra da durum böyleydi. İktidar mücadelesi onu kapılarını daha genişçe açmaya, hattâ zaman zaman partiye yığınsal bir şekilde girme çağrılarında bulunmak zorunda bırakıyordu. O zaman, sömürücüler bir yana, prensip itibarıyla herkes partiye üye olabilirdi ve bunun için sadece politik muvafakat yeterliydi. Bu yolda Sosyal-Demokrat Parti'yle rekabet ve daha sonra da onunla birleşme partinin büyümesini hızlandırmıştı. Sonuç olarak, üye sayısı 1,1 milyonu (tüm nüfusun % 12'si kadar) buldu. Bunların çoğunluğu işçilerden ve diğer kategori emekçilerin en iyi temsilcilerinden oluşuyordu, fakat aralarında epeyce de küçük burjuva unsuru vardı.

Her iki işçi partisinin birleşmesinden sonra, iktidarın da elde edilmesi üzerine, sayıca bu haddinden fazla şişkinlik bazı politik sorunların çözümünü köstekliyor, parti ile yığınlar arasındaki sınırların silinip gitmesi tehlikesini yaratıyordu. Bundan ötürü, parti saflarında 1948-49 yılında yapılan yoklama sonucunda, üye sayısı 880 bine indirildi. Parti bazı küçük değişimlerle 1956 yılına kadar böyle kaldı, yani sosyal bileşimi toplumun yapısına uygun olan bir büyük yığın partisi niteliğini korudu. Fakat belirli politik hatalar, partinin gücünü, yığınlar üzerindeki etkisini zayıflattı, eğitimsel çalışmayı aksattı. Artık keskin politik dönümler, parti üyeleri arasında güvensizlik yaratıyor, onların savaşkanlık ve aktifliğini azaltıyordu.

Karşı-devrimle mücadeleden MSIP sayıca daha azalmış, fakat ideolojik-politik bakımdan daha sağlam olarak çıktı. 1957 yılı sonuna doğru

partinin 400 bin kadar üyesi vardı. Daha sonra köy ekonomisinin yeniden örgütlenmesi, sosyalist kuruculuğun başarıları, 1960 yıllarında partinin dengeli bir politik atmosfer içinde ve güçlü tempolarla gelişmesini sağladı.

Şimdi bizim 730 bin komünistimiz var. Her 12 kol emeği işçisinin biri ve her 8 vasıflı işçinin biri MSİP üyesidir. Eğer işçi sınıfının sayıca son 10-15 yıl içinde bir hayli büyüdüğü ve bu sınıfın bileşiminde sürekli değişimlerin olduğu gözönüne alınırsa, işçi kesiminin partideki bu payı epey önemli bir başarı sayılabilir. Biz parti içinde böyle güçlü bir işçi-komünistler öbeği sayesinde, bir bütün olarak işçi sınıfı üzerinde ideolojik-politik etkimizi sağlayabiliyoruz. Kaldı ki, partimizde bu sınıfın en öğrenimli temsilcileri yer alıyorlar. Öyle ki, MSİP üyesi işçilerin % 71,5'i, işletmelerde en büyük otorite ve etkiye sahip olan vasıflı kimselerdir.

Demek oluyor ki, partimizdeki kol emeği işçileri sayısı, bugün karşı karşıya bulunduğu objektif isteklere uygundur. Fakat biz yine de tatmin olmadığımızı söyleyebiliriz. Bunun da somut nedeni vardır. Son yıllarda *partide işçiden daha fazla hizmetli, yönetim cihazı görevlisi ve diğer kafa emeği işçileri alınmıştır*. Gerçi, partiye kabul edilen kafa emeği işçileri ve hizmetliler oranının artması, partimizin etkisinin güçlendiğine, politik koşulların kararlılığa kavuştuğuna, emekçilerin bütün tabakalarının özel menfaatlerini ciddiyle dikkate alan MSİP'nin politik sekterlikten azat politikasının toplumda geniş bir onayla karşılandığına tanıklık etmektedir. Ne var ki, bu olumlu yanlarına rağmen, biz, partide hizmetliler oranının hissedilir derecede yükselişini, yalnız partinin sosyal bileşimi bakımından değil, işçilere yöneltilen istemler düzeyinin de alçalmasına yol açabileceğinden ötürü, olumsuz bir olgu sayıyoruz. Zira istatistik oranları dengesini koruma arzuları, parti örgütlerini işçiler arasından daha fazla kişiyi ve çabucak partiye kabul etmeye yöneltmekte ve bu da partiye yeni üyeler alımında nitelik bozucu bir etki yapabilmektedir.

Sayıca artışın hızlanması ve sosyal bileşimde arzu edilmez değişimler, eğer gözden kaçırılacak olursa, ilerde partinin öncü karakteri üzerinde olumsuz etkiler yapabilir, onun yöneticilik rolünü zayıflatırabilir. Biz, komünist partilerinin terkinin, komünistlerin ideolojik pişkinliğinin, toplumsal hayattaki davranışlarının ve kişisel olarak verdikleri örneklerin, bu bakımdan, özellikle komünist partilerinin yönetici durumuna geçtikleri sosyalist kuruculuk koşullarında birinci derecede bir önem taşıdığını biliyoruz. Toplumun politik hayatında yöneticilik rolü oynamakta olan partinin terkihi, egemen politikanın karakterini ve bu politikayı gerçekleştirmedeki ardıcılığı etkileyebilir. Bazen uygulamada görülen sistemsizlik ve yozlaştırmalar, her zaman, dolaylı veya dolaysız, partinin sosyal bileşimi etkeniyle bağlıdır. Bundan ötürü MSİP şimdi buna büyük bir önem veriyor. Biz, olumsuz eğilimlere karşı, bir an önce bertaraf edilebilmeleri

için, tam vaktinde harekete geçmemiz, partinin öncü karakterini, üye kadrosu içinde işçi kesimi payının azalmasını durdurarak ve sonra da bu eğilimi yükselmeye doğru yönelterek, güçlendirmemiz gerektiği kanısındayız.

MSİP işçi sınıfının öncüsüdür ve aynı zamanda yığınsal partidir; üye kadrosu içinde toplumun bütün emekçi sınıf ve tabakalarının temsilcileri yer almaktadır.

Doğal olarak, partinin sosyal bileşimi ile öncü sınıfsal karakteri arasında sıkı bir bağ vardır. Fakat bu mekanik bir bağ değildir; partinin bileşimi onun politikasının karakterini otomatikman ve dolaysız olarak belirlemez. Partinin sınıfsal karakterini değerlendirmede, onun politik amaçları, Marksist-Leninist prensipleri ve aynı zamanda bu prensipleri ve amaçları pratik olarak gerçekleştirme tarzı çözümleyici rol oynar. Ne var ki, prensipler de, politika da, doğal olarak, sosyal bileşimden ayrılmazlar. Partide işçilerin nispi payı ne kadar büyükse, sınıf politikası yürütme toplumsal olanakları da o kadar büyüktür, zira örgütümüze sınıf ruhunu işçiler getirir ve kazandırır. Partinin politikası, belirli açılardan, mutlaka üyelerinin hayat şartlarını yansıtır. Elverişsiz sosyal bileşim, işçi sınıfının politik amaçlarından ve dünya görüşünden ayrımlanan bazı eğilimlerin objektif kaynağı olabilir. Zira temel menfaatlerdeki uygunluk, parti üyelerinin kendilerine özgü emellerini, alışkanlıklarını, kendi sınıf veya tabakalarının duygu ve görüşlerini de beraberlerinde getirmeleri olanağını ortadan kaldırmaz. Marksist-Leninist parti bu gerçekliği umursamazlık edemez. Partinin sınıfsal karakterinin güçlendirilmesi, bir yandan, sosyal bileşim sorununun çözümünü kolaylaştıran çok yanlı ve amaca yönelik eylemler, öte yandan da parti birliğinin sağlamlaştırılmasını hedef tutan bir politik ve ideolojik çalışma gerektirir.

Örgütümüzün sosyal bileşimini incelerken, her şeyden önce toplumda ve özellikle işçi sınıfı içinde sosyalist devrimin ve bilimsel-teknik ilerlemenin sebep olduğu köklü değişimleri gözönünde bulunduruyoruz. Bu değişimleri şöyle somutlandırabiliriz: Çağdaş topluma özgü sosyal hareketlilik, işçi sınıfı üzerine en büyük ölçüde yansımaktadır. Düne kadar işçi olan 300 bine yakın emekçi toplumsal hayatın çeşitli alanlarında yönetici olmuşlardır. Bunlar, böylece aydınların saflarına geçerek, sosyal ve töresel koşullarında artık işçi olmaktan çıkmışlardır. Sosyalist aydınların bu bölümü ideolojik-politik bakımdan işçi sınıfına mensuptur ve bu sayede işçi sınıfının politik hedeflerine ulaşılmasında önemli bir rol oynar. Fakat bu eski işçiler tabakasının rolü (politik bakımdan) ne kadar önemli olursa olsun, onların somut sosyal koşullarda oluşan menfaatleri işçi sınıfının menfaatleriyle büsbütün özdeş değildir ve bunun böylece hesaba katılmaması hata olur. Kaldı ki, doğal olarak, sosyalist bilinçliliği dolayısıyla, asıl en çok bu tabaka, özel menfaatlerinin sınırlı çerçevesi dışına çıkabilecek kabiliyettedir.

Toplumsal değişimlerin etkisi işçi sınıfının nicel artışında daha büyük bir yeğinlikle beliriyor. Bu sınıfın safları köylü ve küçük burjuva elemanlariyle doluyor. Macaristanda işçilerin ve hizmetlilerin önemli bir bölümü (üçte ikisi kadarı), artık 15–20 yıldır, beşte biri de 10 yıldan beri işçi aylığı ile geçiniyorlar. Bütün işçilerin yarısından fazlası, vasıflı olanların % 36'sı, düşük vasıflı olanların % 60'ı ve genel işçilerin de üçte ikisi köylülerin çevresinden gelmedirler. Ve son on yıl boyunca, başka sınıf ve tabakalardan çıkan bu emekçiler işçi sınıfına elbette adapte edilmiş olsalar da, sosyal köken bakımından tabakalaşma küçümsenmeye gelmez. Bununla ilgili olarak, V. İ. Lenin'in, işçinin eski toplumdaki hiç bir zaman Çin seddiyle ayrılmış olmadığı hakkındaki sözleri bugün de aküelliğini korumaktadır.

Şüphesiz ki, işçi çevresinden olmak, yalnız bu köken bağı, henüz kişinin partiyeye girmeye layık sayılmasına yetmez, çünkü çeşitli küçük burjuva fikir akımı ve görüşlerinin etkisinden işçi sınıfı da azat değildir. Ancak bu etki, işçi sınıfı arasında, sosyalist toplumun öteki sınıf ve tabakalarında olduğundan daha zayıftır. Büyük işletmedeki çalışma havası ve koşulları, bugün de kişinin politik gelişmesi üzerine yansımaktadır. Pratik hayat, partiye, işçi sınıfı arasındaki bütün çalışmasında, her şeyden önce büyük işletmelerin en önemli dayanak noktaları olduğunu tekrar tekrar doğrulamaktadır. Bugün ülkenin en büyük 50 işletmesinde sanayi kapsadığı emekçilerin % 43'ü çalışmakta, mamullerin % 55 kadarı, bu arada ihraç mallarının da hemen hemen üçte ikisi üretilmektedir. Büyük işletmelerin işçileri sosyalist bilinçlilik, politik aktiflik, toplumsal işlere katılma ve gelişmemize çok yardım eden eleştirel ruh bakımından örnek hizmeti görmektedirler. Ve doğal olarak, parti de, sosyalist kuruculuğun hedeflerini tüm toplumun yararı açısından belirliyerek, her şeyden önce büyük sanayi işletmelerinin kolektiflerine, işçi sınıfının bilinçli ve en aktif birliklerine dayanmaktadır.

Toplumda ve işçi sınıfının kendi içindeki değişimlerin tahlili, partinin bileşimini doğru biçimde oluşturmaya yardım eder.

Toplumumuzun çeşitli tabakaları tüm olarak (gençler ve kadınlar bir yana), tüm nüfus içindeki payları gözönüne alınırsa, partide kol emeği işçilerine nispeten daha geniş ölçüde temsil edilmektedirler. Tekrar belirtelim ki, bu durum partinin sınıfsal karakterini değiştirmiyor. Komünistlerin, hangi sosyal tabakadan olurlarsa olsunlar, işçi sınıfının dünya görüşünü benimsemeleri ve onun mevzilerinde yer almaları zorunluğu, her Marksist-Leninist partide olduğu gibi, MSİP içinde de kanundur. Bu olanak, objektif olarak, egemen durumdaki üretim ilişkileriyle, çeşitli tabakaların yaşama koşullarının yaklaştırılmasıyla, temel sosyalist menfaatlerin ortaklığıyla sağlanmaktadır. İşçi sınıfının politik amaçlarının ve fikirlerinin bütün halk tabakaları tarafından benimsenmesi için gerekli elve-

rişli koşullar yaratılmıştır. Fakat toplumda birlik sağlanması süreci otomatik olarak gerçekleşmez; bu sürecin hızı daha ziyade emekçilerin politik bilinçlilik düzeyine bağlıdır.

Pratikte iki problemle karşılaşabiliriz. Birincisi toplumda *sıkı birlik ve topluluk sağlanmasındaki başarılar abartıldığı zaman* ortaya çıkar. Bu görüşün taraftarları, sonuçlar çıkarmakta acele ederek, politik gelişme, bilinç gelişmesi düzeyi ayrımlarını şartlandıran önemli sınıfsal ve sosyal ayrımların süregeldiğini gözden kaçırmazlar. Bu türlü yaklaşımın doğal sonucu olarak da, partinin sosyal bileşiminin önemi gerektiği gibi değerlendirilmez, bu bileşimde işçi karakterinin güçlendirilmesi ihmal edilir, ve bu da oportünist eğilimlere yol açar, parti kuruluşu sorunlarında ilkel gerilemeler olur. Biz toplumda birlik sağlama sürecini reel olarak değerlendirmeye çalışırken, temel sosyalist menfaatlerin uygunluğu ile birlikte, sınıfların ve tabakaların özel çıkarlarının hâlâ süregeldiğini, bu çeşitli menfaatlerin bazan önemli olabileceğini ve uyumlaştırma yetersizliği yüzünden de çatışabileceklerini unutmuyoruz.

İkinci problem, tam tersine, objektif olarak süregelen ayrımlara ve menfaat çatışmalarına haddinden fazla önem verildiği zaman ortaya çıkar. Parti kuruluşunda bu eğilim *sözde sol tutum olarak, sektörlük* olarak belirir. Partinin sınıfsal karakteri, yukarıda da söylediğimiz gibi, onun saflarında çeşitli emekçi tabakaları temsilcilerinin bulunması olanağını ortadan kaldırmaz. Bunun en köklü nedeni, emekçi sınıf ve tabakalarının gerek genel, gerekse özel menfaatlerinin işçi sınıfının hedeflerine ulaşılmasıyla gerçekleştirilmiş olabileceğinin kavranmasıdır. Partide işçi olmayan tabakalar temsilcilerinin de var olması, toplumun bu tabakalarının özel menfaatleri, politik duygu ve görüşleri vb. bu temsilciler vasıtasıyla doğrudan doğruya öğrenilebildiğinden ötürü de, politik bakımdan önemlidir. Parti kendi politikasını tespit ederken, müttefiklerinin görüş açısını daha iyi dikkate alabilir, toplumsal gerçekliği daha geniş olarak tanıma yetkisine dayanarak politik ödevleri belirleyebilir. Şunu da tekrar belirtelim ki, işçi çevresinden olmayan parti üyeleri, örgüt içinde şu veya bu özel çıkarların peşinde kimseler değildirler; onlar da işçi sınıfı politikasını gerçekleştirme davasının azimli savaşçıları olup, partinin bütün kararlarını disiplin duygusuyla yerine getirmekle ödevlidirler. Partimizin, köylüler veya aydınlar için, işçi sınıfının politikasıyla *ilişkisiz*, ondan ayrı bir özel politikası yoktur. *Emekçi sınıf ve tabakalarla bağlaşıklık gözetken, bütün kategorilerden emekçilerin özgül menfaatlerini, emellerini ve toplumsal durumlarını gözönünde bulunduran Marksist-Leninist politika, işçi sınıfı politikasının, bu sınıfın yönetmenlik rolünün organik bir bölümü ve bileşen ögesidir.*

İşçi gençlik ve kadın işçiler büyük bir toplumsal rol oynuyorlar. Bunu kanıtlamak için, işçilerin % 30'u kadarının henüz otuz yaşına varmamış

gençler ve % 40'ının da kadın olduğunu söylememiz yeterlidir. Biz büyük sanayi işletmelerindeki işçi gençliğin' politik bakımdan ne kadar önemli olduğunu her zaman belirtiyoruz. Bu gençlik işçi sınıfının en değerli kolu, yedeği olup, yalnız bugünkü savaşlara katılmakla kalmaz; o aynı zamanda yarınki savaşların olağanüstü önemli toplumsal-politik gücü, sosyalizmin tamamiyle kurulmasının başlıca etkenidir. Parti kuruluşunda ilkesel görüş, saflarımıza yeni üyeler celbedilmesi görüşü de buradan doğmaktadır. Parti, her türlü toplumsal-politik sorunun görüşülmesinde, mutlaka, toplumun bu iki önemli tabakasının da fikrini almaktadır. Bugün de, MSİP MK, partinin bundan sonraki gelişme perspektiflerini belirlerken, onun boy atmasını ve bileşimini ayarlarken, işçi gençliğin ve kadın işçilerin komünist eğitiminin önemini özellikle belirtmektedir.

Biz, aydınların, özellikle üretimin komuta yerlerinde çalışan teknisyen aydınların otorite sahibi temsilcilerinin partiden yana kazanımlarına ve parti saflarına alınmalarına da büyük bir önem veriyoruz.

Bu da, MSİP'nin, bileşimini ayarlamak suretiyle, kendi sınıfsal karakterini güçlendirerek, hep ilkesel mevzilerde yer almakta olduğunu, politik ve örgütsel hayatta her türlü sektör görüşten uzak kaldığını gösteriyor.

Şimdi sorunu daha ayrıntılı olarak ele alalım ve önce şu sorunun cevabını arayalım: Parti, aynı zamanda yığın partisi olduğuna göre, onun sınıfsal öncü karakteri nasıl sağlanabiliyor?

Yığınsallık karakterini, partinin üye sayısı ile aktif nüfus arasındaki bağıntı dile getirir ve öte yandan partinin bileşimi de yaklaşık olarak toplumun sosyal yapısını yansıtır. Partinin üye sayısına gelince, bu hususta her zaman ve her durum için geçerli bir gösterge belirlenemez. Parti saflarının oluşmasında birçok etken rol oynar. Bu etkenleri şöylece sıralıyabiliriz: Toplumun sosyal yapısı, onun sınıfsal ilişkilerinin gelişme düzeyi; ülke tarihinin özellikleri; somut politik ve ideolojik koşullar; toplumun önündeki en yakın ödevleri; partinin dolaysız politik hedefleri vb. ... İşte partinin öncülük karakterine zarar vermiyen optimal nicel orantılar da, bütün bu etkenlerin yaptığı etki ve bunların karşılıklı bağıntısıyla belirlenmektedir. Partinin kendi örgütleri vasıtasıyla bütün toplumu, onun bütün önemli politik, ekonomik, kültürel kurumlarını kapsaması ve kendi yöneticilik rolünü, proletarya diktatörlüğü mekanizmasının sürekli eylemini teminat altına alması da çok önemlidir.

Söylediklerimizin anlamı özetle şudur: Partinin yığınsallık karakteri, onun öncülük rolünü yerine getirmesini engellemez. Partimiz, öncülük karakterinin, Leninci tipten komünist partisinin temel ölçütü olduğu kanısındadır.

Bilindiği gibi, örgütün öncülük karakteri, bir dizi komponentler (bileşen öğeler) toplamının sonucudur. Bunların en önemlileri de şunlardır: Par-

tinin sosyal bileşimi, üyelerinin sosyalist bilinçliliği, izlediği politikanın sınıfsal karakteri, komünstlerin ideolojik-politik bilgi derecesi, yığınlarla ilişkiler vb. . . . Parti kuruluşunda şu veya bu komponentler zaman zaman daha büyük bir önem kazanır ve daha üstün bir dikkat gerektirir. Partinin öncülük karakterinin gerçekleştirilmesini belirlerken kullandığımız temel ölçüt, *onun, işçi sınıfına yönetmenlik rolünü ne derece başarıyla yerine getirdiği, bu sınıfın menfaatlerini doğru olarak kavrama ve bunlardan hareketle eylem göstermede ne derece kabiliyete sahip olduğudur.*

Şüphesiz ki, yığınsal karakter, objektif olarak, örgüte yabancı fikirsel etkilerin ve politik tahriflerin sokulması bakımından daha büyük olanaklar açar. Bu durum, partinin öncülük karakterine olumsuz bir etki yapabilir, onun ideolojik, politik ve örgütsel birliğini sarsabilir. Bundan ötürü, partinin kendi içinde eğitime çalışmaları giderek artan bir önem kazanmaktadır. Partinin öncülük rolünün yükseltilmesi, bu soruna komünist eğitim açısından bakılırsa, sürekli ve gündün güne yenilenen bir ödevdir.

Biz partinin öncülük karakterinin korunması ile saflara alınan yeni güçlerin niteliği sorunu arasında yakın bir ilişki görüyoruz. Yukarıda sözünü ettiğimiz gibi, MSİP X. Kongresinden sonra gördüğümüz arzu edilmeyen artış temposu, birçok bakımdan yeni üye alımı pratiğindeki kusurlardan, ilkesel taleplerin gerektiği gibi dikkate alınmamasından ileri geliyordu. MSİP Merkez Komitesi'nin Kasım Plenumu (1972) işte bu durumu değiştirmek istiyordu. Netekim, Plenum, partiye girmek isteyenler arasında daha titiz bir seçim yapılmasını salık verdi. Bunun üzerine o zamana kadarki uygulamaya kıyasla, istemler daha da artırıldı ve sosyal bakımdan ayırtılma pratiğine, yani kafa emeği vasıflı işçilerine karşı, kol emeği işçilerine kıyasla, daha yüksek ideolojik ve politik taleplere dayanan bir elemeye geçildi. Bu pratik, çeşitli kategorilerden emekçilerin temsilcilerine reel istemlerle işlem yapılması olanağını vermektedir. Bu sayede partide işçi kesimi payının artırılacağı da şüphesizdir.

Biz, partiye alınacak olanlara yöneltilecek istemlerin belirlenmesinde, sadece üretimde çaba göstermenin, yurttaşlık ödevini yerine getirmenin yeterli olmadığı noktasından hareket ediyoruz. Geleceğin parti üyesinin, kendisini çevresindekilerden ayırdeden, hem de önemli derecede ayırdeden bir yanı olacaktır. Biz artık dilekçesini vermiş olanın, «genel çizgileriyle» parti politikasını bilmesiyle ve bunu kabul etmesiyle yetinmeyiz. Onun bu politikayı adamakıllı kavramasını, propaganda etmesini, savunmasını da bekliyoruz. Aday, henüz üye olmadan önce, partinin tüzüğünü okuyup bellemeli, örgüt prensiplerini, disiplin istemlerini iyice öğrenmeli ve (kabul edilme koşulu olarak) bütün bunları benimsediğini ve hayatta bunlara göre hareket ettiğini ispat etmelidir. Dünya görüşüne gelince, bu konuda şimdi özellikle aydınların partiye alınmasında daha

yüksek istemlerle hareket ediyor, yarınki komünistlerin partinin bilimsel dünya görüşünü kavramalarını, Marksist-Leninist teorinin temellerini öğrenmeye çalışmalarını gözönünde bulunduruyoruz.

Şöyle bir soru akla gelebilir: Bütün bunlar, partinin yalnız «hazır komünist»leri saflarına almak istediği anlamına gelmez mi? Partiye götüren yolun geçilmesi ve komünistin oluşma süreci, onun bilincinin yükseltilmesinde, komünist gelişmede kuşku götürmez bir olağanüstü önemli aşama olsa da, bu, elbette sözkonusu adayın (kim olduğuna bakılmaksızın) sadece bu kadariyle «hazır komünist» oluvereceği demek değildir. En sağlam, en bilgili komünistler, öncelikle kendileri üzerinde sürekli çalışmaları ve bilgilerini yetkinleştirmeleriyle karakterize edilir. Biz partiye girmekte olan kimsenin, her durumu karşılamaya, bütün sorunlarda onun politikası gereğince eyleme geçmeye hazır olmasını sağlamaya çalışıyoruz. Demek ki, partiye alınmada gözetilen istemlerde (bunu özellikle kafa emeği işçileri ve hizmetliler bakımından belirtiyoruz), kişinin örgütümüze girmekle sadece inanış ve kanılarını göstermek istemekle kalmayıp, parti dâvası için çalışmaya ve savaşmaya hazır olduğunu da doğruladığını garantileyen temel davranış normları belirlemektedir.

Parti bu istemleri elbette yalnız yeni üyeler alımında uygulamak niyetinde değildir; bunları partili olanlara karşı da yöneltmektedir. Zararlı bir gerginliğin doğmasından sakınmak için, bu iki durumdaki işlem arasında bir uygunluk gerekmektedir.

Daha MSİP Haziran Konferansı'nın (1957) kararında, memleketimizde, parti örgütlerinin yönetim katları bir yana, diğer bütün görevlere partizizlerin de getirilebileceği saptanmıştır. Şu veya bu kimsenin, komünist fikirli olmadan, kariyerist düşüncelerle partiye girmesi olanağı ancak bu yolla bertaraf edilebilir. Parti, 1957'den beri, bu prensipi ardıcıl ve etkin biçimde uygulamakta, bundan böyle de aynı titizliği göstermekte kararlı bulunmaktadır.

Parti, komünistlerin gönüllü savaş birliğidir. Partiye giren veya girmekte olan, ne gibi ödevler yüklendiğini bilmeli ve bunları gücüne ve yeteneklerine göre de yerine getirmelidir. Fakat, gönüllülük, girenin dilettiği zaman partiden çıkabilmesi olanağını da kapsamakta ve kişi bundan ötürü her hangi bir maddi veya mânevi zarar görmemektedir. Taban örgütünün çalışmalarına sübjektif nedenlerle uzun süre katılmayanlar, parti hayatına karşı ilgisiz olanlar, tüzüğe uymayanlar, azim ve davranışlarıyla partinin itibarının yükseltilmesine yardım etmeyenler, onun saflarından çıkmakla gerçekte iyi bir hizmette bulunmuş olurlar.

Bir soru daha: Üyelikte gönüllülük ile partinin sosyal bileşiminde düzenleme eylemi bağdaşır şeyler midir? Evet, çelişki burada da görünüştedir. Sosyal bileşim üzerinde etki yapmanın başlıca metodu, yukarıda

sözünü ettiğimiz istemleri uygulamada ardıcıl, çeşitli tabokalar bakımından ayrırmalı, fakat prensipte tek kapsamlı olmalıdır. Biz, ancak politik inanışlarıyla, karakterleri ve moral durumlarıyla, eylemde komünistçe azimleriyle yaraşık olanları, partiye almak üzere plânlı olarak hazırlamaya çalışıyoruz. Sistemli bir eğitimsel çalışmaya dayanarak parti saflarını yarının komünistleriyle tamamlamak suretiyle, gönüllü olarak seçilen bu yoldan olabildiğince az kimsenin döneceği ve aramızda kesin parti ölçütlerine uymayanların önemli sayılamıyacak kadar az sayıda olacağı bir duruma ulaşacağımıza inanıyoruz.

Biz, parti kuruluşu kavramını partiye kabul etme işinin az veya çok mekanik biçimde düzenlenmesiyle sınırlıyan ve elbette zararlı sonuçlar gizliyen görüşleri kabul etmiyoruz. Parti kuruluşu birçok unsurun oluşturduğu çok yanlı bir eylemdir. Bu eylem, partiye, yeni üyeler alımının yanısıra, önündeki ödevleri en iyi biçimde yerine getirebilmesi bakımından da yardım etmektedir. Buna da, ancak partinin ideolojik-politik, örgütsel birliği ve eylembirliği güçlendirilerek, komünistlerin savaşkanlık gücü, politik bilinçleri ve öğrenim düzeyleri yükseltilerek ulaşılabilir.

Komünist hareketi, öteden beri, emekçilerin en iyi temsilcileri arasından parti üyeleri eğitip yetiştirmek gibi asil geleneklere sahiptir. Macaristanda, partinin gizlilik yıllarında, bu, en ciddi ve en sorumlu parti ödeviydi. Komünistler, bu ödevi, partinin savaşkanlık gücü ve geleceği için özen göstermenin bir bölümü sayarak yerine getiriyorlardı. Şimdi, MSİP üyesine yönelik taleplerin böylesine arttığı günümüzde, bu gibi ödevlerin en bilgili ve en tecrübeli komünistlere verilmesi daha doğaldır.

Partiyi tazeleyecek güçlerin hazırlanmasına yardım eden bu eğitim çalışmaları, partinin sayıca büyümesini ve sosyal bileşimini ayarlamanın başlıca metodudur. Her parti örgütünün olgunluğu, anın yüksek istemlere cevap verebilecek nitelikte kaç kişi hazırlıyabildiğine bakılarak belirlenir. Partiye girebilecek olgunluğa henüz ulaşmamış olanların partiye alınması doğru değildir. Fakat, peşinen belirlenmiş normlara saplanıp kalarak, yaraşık nitelikte nice adayın dilekçelerini bekletmek ve partiye alınmalarını sürüncemede bırakmak da doğru olamaz. Partinin bileşimini iyileştirme yönündeki olumlu çabalarımıza ancak basamaklıpçılıktan ve mekanizmden azat metotlar yaraşır.

Parti kuruluşu çalışmalarının etkinliği daha ziyade parti örgütlerinin iç hayatındaki aktifliğe bağlıdır. Eğer, aday kişi, gelecekte kendisinin de katılacağı parti örgütünde komünistlerin ödev duygusuyla dolup taşıklarını, disiplinli olduklarını, her bakımdan Leninci normları gözettilerini, tüzük ruhunda yaşayıp çalıştıklarını görürse, bu elbette onun üzerinde büyük bir eğitici etki yapar. Tersine, komünistlerin pasif davranışları, parti işini sistemle yürütmedikleri, parti iç demokrasisinin korunmadığı, kol emeği işçilerinin yönetime yanaştırılmadığı taban örgütü,

partiye alınmaya hazırlanmakta olanları iyice eğitemez ve onlara gereken istemleri yöneltemez. Taban örgütündeki eylemin, aktif parti hayatının, başarılı parti kuruluşu bakımından olağanüstü önemli koşul olması, işçileri ve bütün emekçileri partiye yaklaştıran o büyük çekim gücünü teşkil etmesi de bundan ileri gelmektedir.

Bugün partinin bileşimini iyileştirmek için her bakımdan elverişli koşullar vardır. Bütün parti, bu sorunun büyük ilkesel-politik önemini anlamakta, sosyalist kuruculukta bundan sonraki başarılarımızla yakın ilişkisini de kavramaktadır. Parti örgütleri, bu problemle ilgili görüşlerinde, yeni üyeler alınırken prensiplerin doğru olarak uygulanmasını güçleştiren ve MSİP bileşiminde nispetsizlikler yaratan yetersizlikleri bilinçli bir çabayla bertaraf etmektedirler.

İşçi sınıfının yöneticilik rolünü yükseltme, bu sınıfın toplumsal etkisini artırma, maddi koşullarını iyileştirme yönünde MSİP Merkez Komitesinin Kasım Plenumu (1972) tarafından belirlenen tedbirler artık kısmen gerçekleştirildi. Merkez Komitesinin 18 Nisan 1973 Plenumu, bunun işçi sınıfı arasında ve bütün toplumda olumlu yankılar uyandırdığını tespit etmiş bulunuyor. Son aylarda, işçi yığınlarının gerek üretimde, gerekse toplum hayatındaki aktiflikleri hissedilir derecede arttı. Bu durumun, partimizin bileşimini iyileştirme ve işçi omurgasını sağlamlaştırma yönündeki çabalarımıza devam etmemizi kolaylaştıracağı kendiliğinden anlaşılıyor. MSİP'nin politikası, işçilerin en iyi temsilcilerinin kendilerini sırtlanının öncüsüne ulaştıracak olan yolu bulmalarını sağlayan kesin bir etmen oluyor. Bu da, Macaristan işçi sınıfı devrimci Marksist-Leninist öncüsünün yükümlendiği ödevi gelecekte de tamamiyle yerine getirebileceğinin başlıca garantisidir.

Partilerden haberler

Muhabirlerimize anlatıyorlar

Parti Gençleşiyor

Bruno Kuster

Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi

Büro üyesi ve Yönetim Kurulu Sekreteri

– Şimdi, Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi olağan kongresi arifesinde, partinizin en karakteristik çalışma konusu nedir?

– Son yıllarda partimize birçok genç (işçi ve aydın) girdi. Bu olay, toplumun daha «soğuk harp» döneminde oluşmaya başlayan ve sosyal-demokratizmin, anti-komünizmin güçlü etkisi altına alınan bölümü arasında komünistlerin etkisinin arttığını gösterir. Egemen sistemin çelişkilerinin derinleşmesi, gençlerin yavaş yavaş, adım adım anti-kapitalist görüş mevzilerine geçmeleri gibi bir gelişmeye yol açmaktadır. Ne var ki, partimize girmiş olan ve komünist hareketine, Sovyetler Birliğine içtenlikle sempati besleyen binlerce gencin Marksizm-Leninizmi iyi bildiklerini söyleyemeyiz. Bundan ötürü, biz, parti üyelerinin ve yakın gelecekte üye olabileceklerin Marksist-Leninist eğitimi sorununa ciddiyetle eğilmiş bulunuyoruz.

– Bu sorunu somut olarak nasıl çözüyorsunuz?

– Dört yıl önce, partimizin yönetim kurulu Marksizm öğretimi için bir akşam okulu açtı. Bu okula alınanlar önce bir giriş ücreti öderler. İlk yıl 400 dolayında olan öğrenci sayısı, ikinci yıl 700'ü, 1972–73'te 1.200'ü buldu. Halen bu akşam okulunun derslerine ve seminerlerine 2.270 kişi devam etmektedir. Bence, bu durum, okutulan temel dersler olan Marksist felsefe, politik ekonomi ve işçi hareketi tarihine giderek artan bir ilgi gösterildiğini kanıtlamaktadır.

– Okula devam edenlerin bileşimi hakkında da kısaca bilgi verir misiniz?

– Devam edenlerin yaşları 25–35 arasında değişiyor. Bunlar işçiler, üniversiteliler, öğretmenler ve sanat işçileridir. Devam edenlerin % 50'si kadındır. Yine % 50 kadarı da partisizdirler. Ve biz bunda elbette partimizin saflarını genişletmeye elverecek büyük olanaklar görmektediriz.

– Herhalde başka olanaklar da vardır?

– Tabii. Partinin yığinsal çıkışları büyük bir rol oynamaktadır. Vaktiyle bizim örgütlediğimiz şu veya bu gösteriye ancak 50 kişi filân katılıyordu. Bunlara da yaya kaldırımlarından «Ne yazık, sizi gaz odalarında yakamamışlar» diye bağırıyorlardı. Şimdi partimizin itibarı o kadar arttı ki, artık Viyetnam saldırısına karşı örgütlediğimiz hareket gibi gerçekten yığinsal kampanyalar açabiliyoruz. Ve artık, yaya kaldırımlardan yürüyüş kollarımızı seyredenler arasında «keşki gaz odalarında yanaydınız» diye içten içe hayıflanalar olsa bile, bu esef duygularını yüzümüze karşı haykıramadıkları günlere ulaşmış bulunuyoruz. Şili'deki faşist darbeden sonra, Şili halkıyla dayanışma şiarı altında, öncelikle gençler olmak üzere, yirmi bin kişinin katıldığı bir gösteri yürüyüşü örgütleyebildik. Aradan iki hafta geçmeden, sosyal-demokrat ve hristiyan gruplarıyla birlikte 30 bin kişilik bir gösteri daha tertitledik ve yürüyüş sonunda bir de miting yaptık. Tek sözle, bu saydığımız kanıtlar, bize, partimizin, yeni kongresini nicel ve nitel bakımdan güçlenmiş ve gençleşmiş olarak karşılayacağı ümidini vermektedir.

PROPAGANDA TAARRUZU

Fernando Lopes

Kolumbiya

Geçen sonbaharda Komünist Partisi propaganda konusuna hasredilen bir ulusal konferans örgütledi. Bu olay, özellikle bu problemin geniş ölçüde görüşülmesi (ki buna ilk defa başvuruluyor), propagandanın bizim için özel bir aktüel önem taşıdığını gösteriyor. Parti propagandamız, 1974 Nisanında sona erecek olan bu seçim kampanyasında ciddi bir sınavla karşı karşıyadır.

Konferansta, diğer ülkelerdekinden ayrılmı olarak, Kolumbi'yada egemen politik çevrelerin yaptıkları geleneksel propagandanın öncelikle seçimler sırasında canlandığı ve kampanya boyunca devam ettiği, seçimler arasındaysa çokluk klişecilik, basma kalıpcılık çerçevesinde kaldığı belirtildi. Komünistler, bu gerçeği dikkate alarak, ajitasyon-propaganda eylemlerinde sebatlı ve amaca yönelik çalışma gereği üzerinde dikkatle durdular.

Ülkemizde çeşitli baskı ve kovuşturmalara rağmen, bağımsız işçi sendikaları, üniversite gençliği hareketi, komünist partisi ve diğer devrimci güçler ve muhalefet örgütleri, toplantı ve mitingler tertipliyor, legal ve illegal çağrılar yayımlıyor, duvarları şiarlarla donatıyor, bazan hatta radyo yayımları arasında ücretli reklâm bildirileri geçirmeye çalışıyor, gazete, dergi ve broşürler çıkarıyorlar. Adı geçen bu örgütler güya legal

olarak varlıklarını sürdürüyorlar (kanunlar bunlara ne izin veriyor, ne de yasaklıyor), fakat daima egemen çevrelerin çıkardıkları engellerle boğuşuyorlar.

Kolumbiya Komünist Partisi, bu durumda, yığınlar üzerindeki etkisini genişletme olanaklarının, her şeyden önce, mevcut rejimin güçlü propaganda cihaziyle mücadelenin en etkin biçimi olarak yazılı propagandanın güçlendirilmesi tedbirinde aranması gerektiğini düşünüyor. Biz yazılı yayınlarımızın doğrudan doğruya hedefe yönelik olmasını, geniş yığınlara ulaşmasını ve komünistlerin politikası hakkında açık bir fikir vermesini sağlamaya çalışıyoruz. Bunun böyle olması her zamankinden fazla gerekli ve önemlidir, çünkü iktidar partileri aşırı-sol bölücü grupların uydurdukları anti-komünist ve anti-sovyetik propagandayı her araçla teşvik etmektedirler.

Komünist Partisi, memleketin başlıca şehirlerindeki daimi eylem merkezlerini korumaktadır. Propaganda materyalleri buralardan geniş ölçüde dağıtılmakta ve yığınlar partiyi buralarda «bulabilmektedirler». Bizim kendi yayın örgütlerimiz ve kendi basımevlerimiz var.

Komünist Gençlik Birliği'nin kültür ve spor merkezleri vardır. Komünist Partisi Kolumbiyada düzenli olarak bir gazete (haftalık «Voz proletaria»), bir teorik dergi («Documentos politicos») yayımlayan biricik muhalefet gücüdür. Partinin ulusal çapta kadro yetiştirmek üzere bir özel okulu vardır. Yazılı yayınlar cümlesinden olarak, diğer devrimci yayınları ve sol-muhalefet yayınlarını yaşatmak mümkün olmamış, bunlar mali güçlükler içinde boğulup gitmiş ve «büyük basın»ın rekabetine dayanamamışlardır. Öncelikle «Voz proletaria» gazetesi tutunabilmiştir, çünkü partinin daimi yardımını görmektedir ve dağıtım işleri de parti eliyle örgütlenmektedir. 1973 yılında haftalık gazetemizi 1970 yılındakinin iki misli tirajla dağıtabilmiş bulunuyoruz. Memleketin çoğu illerinde ve bazı köy bölgelerinde «Voz proletaria» gerçekte biricik okunan süreli yayındır. Komünistler, taşrada yersel idare âmirine (muhtara), polis komiserliğine ve kilise ruhani başkanına düzenli olarak gazeteyi ulaştırma ve böylece gazetenin yığınlar arasında yayılmasını sağlama yoluna da başvuruyorlar. Gazetenin özellikle büyük şehirlerde iyi bir sürümü var. Büyük mahallelerdeki yol kavşaklarında, fabrika kapılarında, üniversitelerin ve orta öğrenim okullarının giriş yerlerinde gazetemiz harıl harıl satılıyor. Satış gruplarına katılanlar, bu arada Komünist Gençlik Birliği üyeleri gençler, herkesle konuşuyor, okuyucuların fikirlerini alıyor, dileklerini ve eleştirilerini tespit ediyorlar. Okuyucularımızın fikirleri, dilekleri ve eleştirileri gazetede imkânlarımız dahilinde yansıtılıyor. Gazetemizin hemen hemen yüz kadar konum yerinde özel muhabirleri var. Gazete artık aydınlar çevresine de sokulmaya başlıyor.

Komünist Partisinin teorik dergisi «Documentos politicos»tan ve «Barış

ve Sosyalizm Problemleri» dergisinin Kolumbiya baskısından daha etkili biçimde yararlanılması için bundan böyle de pek çok çalışılması gerekiyor. Daha etkili yararlanmadan kastımız, bu dergileri parti kadrolarının ve partinin etkisi altındaki çevrelerin ideolojik eğitimi için daha etkili birer araç haline getirmektir. Biz dağıtım işlerini parti komiteleriyle daima konuşuyor, basında reklâm ilânlar yayımlamaya başlıyor ve dergilerin başkent'in büyük kitapçılarında da vitrinlenerek satılmasını sağlamak üzere harekete geçmiş bulunuyor, üniversitelerde ve diğer kültür merkezlerinde bunları yaymaya devam ediyoruz. Plakatlar, kapak düzenleri ve resimler hazırlanmasında partimizin üyesi veya sempatzanı olan ressamlardan giderek daha çok yararlanıyoruz.

Ulusal Konferansta bir de (yine memleketimiz tarihinde ilk defa olarak) «Devrimci prapagandada görünür ajitasyonun rolü» konulu bir rapor okunmuştur. Tek sözle, amacımız, parti yazılı yayınlarını, yalnız partide değil, onun safları dışında, işçiler, köylüler ve ilerici aydınlar arasında da günlük eğitimsel çalışmaların bileşen bir bölümü haline getirmektir.

DEMİR-ÇELİK İŞÇİLERİ ŞEHİRİNDE KOMÜNİSTLER

Lüksemburg

Eş-sur-Alzette Lüksemburg sanayi bölgelerinin merkezi sayılır. Gerçi bu «bölgeler» küçük memleket ölçülerine göre nispi bir kavramdır. Öyle ki, Eş başkentten sadece 18 kilometre ötededir. Ve buna rağmen, bunların iki ayrı coğrafi birim teşkil ettikleri bir yana, hayat tarzları da başka başkadır. Eş bir fabrikalar şehri, proleterlerin şehri olarak, yüzyıllanmış feodal tarihin dinsel anıları ile çağdaş burjuva refahını her alanda bağdaştıran başkentten apayrı bir merkezdir. Belediye Meclisi'nde burjuva partileri temsilcileri ağır basar; Eş'in Şehir Idare Kurulu'nun başında bir komünist belediye başkanı vardır.

Dergimizin muhabiri, Eş'de Lüksemburg Komünist Partisi'nin bir grup faal üyesiyle, politik öğretim kursları çerçevesinde bir seminer saatinde toplanmış olan üyeleriyle karşılaştı.

Görüşme, genellikle «parti taban örgütlerinin hayatında ne gibi yenilikler olduğu» konusu etrafında gelişti. Parti üyelerine göre, bu konudaki yeni ve önemli olay, Eş'de bir parti merkezi açılmış olmasıdır (görüşme de burada yapıldı). Bu gerçekten de kayda değer bir başarıdır. Kanıtları şöyle sıralıyabiliriz: Bir kere, şehir örgütü genel toplantılar tertipleme olanağına kavuştu. Parti öğretim sistemini düzenli bir çalışma temeline oturtabildi. Açılan kurslara 70 bin kişi yazıldı. Seminerlere katılanlar yalnız Eş sakinleri de değil. İki haftada bir, cumartesi günleri, dolay işçi şehirlerinden ve başkentten buraya işçiler geliyorlar. Cumartesi günleri

gece vardiyasında çalışan demir-çelik işçileri için seminer ayrıca pazar günü yapılıyor.

Parti merkezi artık açılmış olsa bile, işçinin düşünmesi işi henüz tamamlanmış değil. İçeri girdiğiniz zaman, ilk bakışta, raflarda bazı kitaplar ve dergiler göze çarpıyor. Bu henüz yarınki parti kütüphanesinin çekirdeğidir. İş odalardan biri ileride sinema salonu yapılacaktır. Şimdilik parti filmoteği meydana getirilmektedir.

– Özel olarak burada çalışmak üzere ayrılmış kimseler var mı?

– Buna gerek yok, dediler gördüğümüz işçiler. Parti evimizin döşenmesine yardım etmek isteyenler çoktur. Biz işçiyiz ve elimizden her şey geliyor. Tek sözle, burada herkesin yeteneğine ve beğenesine göre iş var.

Demir-çelik işçisi Jozef Rukert şunları söyledi:

– Merkezde çalışmalar ve seminer saatleri bize pek çok şey öğretiyor. Buradan daima yeni bilgilerle, hele fabrikamızda her zaman ortaya çıkan tartışmalar için çok yararlı bilgilerle çıkıyoruz.

Kurslarda özellikle ilginç derslerden biri de Lüksemburg Komünist Partisi tarihidir. Merkezde, genellikle genç parti üyelerinin devrimci gelenekler ruhunda eğitimi üzerinde büyük bir dikkatle duruluyor. Odalardan birinin duvarında, Lüksemburg Komünist Partisi'nin kurucusu, uzun süre de değişmez lideri olan ve Hitlerciler tarafından öldürülen Bernard Zenon'un bir portresi var. Parti kütüphanesinin meydana getirilmesi konusunda komünist hareketiyle ilgili literatürün seçimi ve sağlanması önemli bir ödev olarak ele alınıyor.

Parti merkezinin giriş kapısında «Zeitung vom Letzeburger Vollek» gazetesinin en yeni sayısının iştirildiği bir vitrin var. LKP MK Yürütme Komitesi üyesi Alois Bisdorf'un anlattığına göre, maksat, bu gazetenin sütunlarına şöyle bir göz atıp geçenlerin ilk fırsatta tekrar bu vitrine dönmüş gelmelerini, Eş ahalisini ilgilendiren sorunlarda komünistlerin neler düşündüklerini okuyup öğrenmelerini sağlamaktır. Zira bu bir işçi şehridir, işçilerin menfaatlerini savunmak ise partimizin başlıca ödevidir.

LKP MK üyesi, işçi Kamil Müller şunları söyledi:

– ARBED işletmelerinde iş anlaşmazlığının keskinleşmesiyle ilgili olarak, işçi sorunlarında komünistlerin ve gazetemizin itibarı hissedilir derecede arttı. ARBED firması Lüksemburg demir-çelik sanayiinde salt egemen durumdadır. Firma geçenlerde sendikaların ücret artırımını isteklerine kulak asmadı. Sendikalar da, buna karşılık, firmanın önerdiği koşullarla toplu sözleşme imzalamaya yanaşmadılar. Bunun sonucu olarak, işçiler tarafından bazı yersiz gerilemeleri öngören bir uzlaşma tasarısı ortaya çıktı. Biz buna kesinlikle karşı koyduk. Böylece, işçi hareketimizde, dola-

yısıyle işletmedeki komünistlerin eyleminde yeni sayabileceğimiz bir şey oldu: Ortadaki anlaşmazlık sorununun sendika yönetimi ile işletme idaresi arasında dar çerçeveli görüşmelerle olurluna bağlanması pratiğini ilk defa olarak önlüyebildik ve sorunun işçiler arasında bir referandumla karara bağlanmasını sağlayabildik. Netekim, ARBED anlaşmazlığı sorunununda işçilerin çoğu uzlaşmaya karşı oy kullandılar.

Lüksemburg şehrinden genç öğretim üyesi George Leick, kendi örgütüne mensup üyelerin, Amerikan kumpanyaları şubelerinde çalışan emekçiler arasında ideolojik-politik çalışmalara nasıl başladıklarını anlattı. İşe parti gazetesini yaymakla başlamışlar. İşin daha başlangıcında bu çıkışı engellemek isteyen idare ile çatışma başlamış. Polis elbette idarenin yardımına koşmuş. Fakat komünistler tehditlere pabuç bırakmamışlar. G. Leick gülümsiyerek şunları ekledi: «Amerikalılar şimdi şaşıyorlar: Bu melun komünistler bizim işletmelerimizdeki durumu nasıl da bu kadar iyi biliyorlar? Oysaki her şey gayet basit: Onların fabrikalarından birkaç işçi bizim partiye girdiler. Birçokları da gazetemizin dağıtılmasına yardım ediyor, bize yazı konusu olabilecek ilginç materyaller yetiştiriyorlar.»

Eş'de son iki yıl içinde parti örgütü birbuçuk misli büyümüş. Görüştüğümüz işçilerin hemen hemen hepsi, parti saflarının işçi gençlerle takviye edilmiş olmasını partinin hayatında önemli bir yeni çizgi olarak belirttiler. Komşu sanayi şehri Diferdang'dan, kadın işçi Babette Rukert dedi ki: «Hepsi bu kadar değil. Evet, genç işçilerle partimiz daha da güçlendi. Ama ben yakın zamana kadar biricik kadın üyeydim buradaki örgütümüzde. Şimdiyse beş olduk. İşçi şehirlerinde artık kadınlar da komünist partisine yöneliyorlar.»

Son zamanlarda komünist gazetesinin dağıtımında hissedilir bir artış sağlanması ve keza 1973 Kasımında süreli olarak çıkarılmasına başlanan parti iç bülteninin örgütlenmesi büyük bir başarıdır ve parti örgütlerinin hayatında aynı zamanda bir başka yenilik örneğidir. Bütün aktif parti üyeleri, parti gazetesini her bakımdan beslemek için yorulmak bilmeden çalışmaktadırlar. Çoğu, sağladıkları yardım listeleriyle öğrenmektedirler. Partimizin kurucusunun torunu olan Bernard Zenon da bunlar arasındadır. Onun anlattığına göre, yardım etme isteğiyle parti gazetesine başvurular, çoğu defa görüşmelere vesile olmakta ve başvuran kişi ilk defa olarak komünistlerin fikirlerini gerçekten öğrenme olanağı bulmaktadır.

İmza listeleri sadece Komünist Partisi yayınlarını destekleyenlerin isimlerini içirmekle ve adadıkları yardımların miktarını tespit etmekle kalmıyor. Yardım vaadedenlerin, bu listelerde kendi adları hizasına, sömürüyü ve sermaye egemenliğini lânetliyen şiar gibi cümlecikler yazdıkları haller çoktur. Bu gibi listeler âdeta politik doküman olmakta ve saklanmaktadır.

Bugün Lüksemburg'da, Mayıs ayında yapılacak olan parlâmento seçimlerine hazırlık kampanyası başlamış bulunuyor. Komünistler, bu sorumlu işde, demir-çelik işçileri şehri porti merkezinin kendilerine önemli bir yardımda bulunacağına inanıyorlar.

Eş-Prag

L. Stepanov

KARARLAR VE DEKLÂRASYONLAR.

Sovyetler Birliği

DAİMA BİRİNCİ VE DAİMA EN ZOR KESİMDE OLALIM

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Aralık (1973) Plenumu'nun kararları cümlesinden olarak birçok önemli tedbirler aldı. Bu tedbirler, yığınların aynı kararlardan doğan girişimlerinin desteklenmesini ve geliştirilmesini hedef tutmaktadır.

Yayımlanan SBKP MK Çağrısı'nda, porti, Sovyet halkı, içinde bulunulan beşyılığın bu dördüncü yılını SBKP XXIV. Kongresi kararlarını yerine getirme yolunda yeni başarılar yılı haline getirmeye çağrılıyor. Bu dokümanda, SBKP'nin kardeş ülkelerle sıkı bir birlik halinde gerçekleştirdiği dış politikanın uluslararası ilişkilerde gerginlik ve «soğuk harp»ten dünyada gerginliği azaltmaya ve sosyal düzenleri ayrı devletler arasında barış içinde yanyana yaşamaya doğru bir dönüm sağladığı; bunun «komünizm kuruculuğu için, Sovyet halkının barışçı, yapıcı çalışmaları için elverişli uluslararası koşullar» yarattığı belirtiliyor.

SBKP MK emekçilere hitap ederek şunları belirtiyor: «Bugün ulaşılmış olan her şey, sizin gerçekten altın ellerinizin, araştırmacı aklınızın ve yaratıcı çabalarınızın eseridir değerli yoldaşlar!» Sovyet ülkesi bu başarılarla haklı olarak öğünüyor. Dokümanda, aynı zamanda, devlet plânında saptanan ödevlerin büyük gayret istediği ve sorumlu ödevler olduğuna işaret edilerek şöyle deniliyor: «Ne var ki, en iyi plân bile, sosyalist ekonominin yorutumlu çalışma yavaşımı sayesinde ek olarak bulunabilecek ve kullanılabilecek olan olağanüstü zengin rezervlerini tamamiyle öngöremez.»

Komünistler, üretimin etkinliğini yükseltme, bilimin en yeni başarılarını, yenilikçilerin ve icatçıların fikirlerini süratle uygulama alanına geçirme mücadelesinde de öncü olmalıdırlar. Merkez Komitesi'nin Çağrısı, parti örgütlerini, bütün komünistleri, daima birinci olmaya, en zor kesimde olmaya, içinde bulunulan beşyılığın dördüncü yılının iktisat planlarını

geniş örgütsel ve ideolojik-eğitimsel çalışmalarla sapasağlam desteklemeye çağırılmaktadır.

Parti, ortaya konulan ödevleri, enternasyonal ödevlerin yerine getirilmesiyle yakından ilişkili görüyor. Merkez Komitesi Çağrısı'nın son bölümünde şöyle deniliyor: «Bizim yeni sosyal ve ekonomik başarılarımızın büyük bir enternasyonal önemi olacak, bunlar sosyalizmin çekim gücünü daha çok artıracaktır.»

SBKP MK Çağrısı geniş yankılar uyandırıyor. Basında, emekçilerin ve tüm kolektiflerin sosyalist ruhta yüksek vaatlerde bulundukları birçok mektup yayımlandı. Parti bu yaratıcı girişimi somut tedbirlerle kesin olarak desteklemekte ve bu cümleden olarak, SSCB Bakanlar Kurulu'yla, Sendika Birlikleri Merkez Şûrası'yla ve Leninci Komsomol Merkez Komitesi'yle «Sanayi, yapıcılık ve ulaştırma işçilerinin 1974 yılı halk ekonomisi plânını vadesinden önce yerine getirmeyi hedef tutan bütün Sovyetler Birliği çapındaki sosyalist yarışına dair» ve «Köy ekonomisi işçilerinin 1974 yılında üretimi, tarım ve hayvancılık ürünleri devlet teslimatını artırmayı hedef tutan bütün Sovyetler Birliği çapındaki sosyalist yarışına dair» başlıklı ortaklaşa kararname yayımlamış bulunmaktadır.

Sözü geçen kararnamelerde, bu yarışlarda sonuçlar bakımından açıklık ve kıyaslama olanağı sağlanması, en iyi kolektiflerin başarılarının propaganda edilmesine ve geniş ölçüde yayılmasına yardım etmesi gereken komple tedbirler üzerinde bilhassa dikkatle durulmaktadır. Üretim öncülerinin ve yarışlarda parlak derece alanların teşviki konusunda, parti, maddi ve mânevi teşvik etmenlerinin organik olarak bağdaştırılmasını düşünmektedir. Öyle ki, öncülere ve birincilere geçici kırmızı bayrakların, onursal diplomaların ve flâmaların yanısıra para ödülleri de verilecek ve değerli armağanlar sunulacaktır. Emek başarılarından ötürü taltif etmek üzere, ayrıca 10 tane SSCB Devlet Ödülü tespit edilmiştir. Bundan başka, SSCB Yüksek Sovyeti Prezidyumu'nun özel buyrultularıyla, uzun yıllar fedakârca ve iyiniyetle çalışanları taltif etmek üzere «Onursal Emek Nişanı» (I, II, ve III. derece) ve «Emek Gazisi» Madalyası gibi yeni hükümet armağanları belirlenmiş bulunmaktadır. Bu nişanlarla taltif edilen yurttaşlar da, toplumda, bazı sosyal ayrıcalıkları da içeren özel bir saygı göreceklçlerdir.

PARTİ BİLETİNİ VERİRKEN

Fransa

Fransız Komünist Partisi MK Politbüro'su, 1974 yılında uygulanacak parti bileti yenileme ve partiyi güçlendirme kampanyasını tahlilden geçiren bir deklârasyon yayımladı.

1973 yılında partiye 62.218 yeni üye alındı. Şimdi her örgüt, 1974 yılında işletmelerde ve diğer kurumlarda 1.000 kadar yeni taban örgütü kurulması ödevinin yerine getirilmesi çalışmalarına katılıyor. Bugünlerde, parti biletlerinin verildiği ve yeni üyelerin alındığı açık parti toplantıları yapılıyor. Politbüro, sözkonusu deklârasyonda, komünistlerin görüş ve tutumunu onaylayan ve eylemlerini destekliyen kol ve kafa emeği işçilerinin toplantılara şahsan davet edilmeleri gereğini belirtiyor ve şöyle devam ediyor: Halk için açık toplantıların ilân edilmesi, partiye sempati besleyenlerin bunlara katılmasına imkân vermektedir. FKP'nin «açık yürekli» bir parti olduğunu, gerçek politikasını ve amaçlarını, iç hayatını ve toplumsal eylemini göstermek, günden güne daha büyük sayıda erkek, kadın ve özellikle gencin, daha iyi bir hayat için daha etkin biçimde savaşılabilmek üzere, partimizde yerlerini almalarına imkân vermek demektir.

Dokümanda daha sonra şunlar belirtiliyor: Yirmi binden fazla taban örgütü, komünistlerin görüşlerini yığınların anlayacağı biçimde açıklayabilir, bugünkü ödevlerin, perspektiflerin neler olduğunu anlatabilirler. 1974 yılında parti biletlerini verme kampanyası, FKP gibi yığınsal bir demokratik ve devrimci örgüte yeni yeni güçler çekecektir. Bu kampanya «L'Humanite» ve haftalık «l'Humanite Dimanche» gazetelerinin okuyucu ve dağıtıcılar çevresinin genişletilmesine yardım edecektir. Partiye alınacak her yeni üye, gazeteye üç ay için parasız abone edilecektir. Parti biletlerinin sunulması kampanyası boyunca, J. Marşé'nin «Demokratik çağrı» adlı kitabının işletmelerde ve oturma yerlerinde daha geniş ölçüde yayılmasına çalışılması da öngörülmektedir.

BİRLİK HALİNDEKİ HALK YENİLEMEZ

Uruguay

Bordaberi diktatörlüğü ve askeri ayaktaşları, birbiri ardınca keyfi hareketlere girişerek, Uruguay'da faşist tipi bir rejim kurmaya çalışıyorlar. Hükümet komünist ve sosyalist partilerini, birçok ilerici örgütü ve bu arada Üniversite Öğrencileri Federasyonu'nu kapattı. Komünist Partisinin yapılarına karşı yakıp-yıkma saldırılarına geçildi, yayınları durduruldu ve «El popular» gazetesi direktörü Eduardo Viera tutuklandı.

Uruguay Komünist Partisi bu kıyımla ilgili olarak Montevideo'da bir deklârasyon yayımladı. Bu deklârasyonda, Bordaberi, memleketi satan ve hiç bir cinayetten geri durmayan oligarşinin tipik bir temsilcisi olarak karakterize edilmekte ve diktatörün kuduz anti-komünizmi de bu niteliğiyle açıklanmaktadır. Bordaberi, kanunları çiğniyen dostlarına kanat germekte, yurtsever subaylar ise zindanlarda çürümektedirler. Hayatlarını emekçileri savunma dâvasına hasretmiş olmaktan başka «suç»u olmayan

sendika önderleri hapsedilmişlerdir. Çoğu memlekette ve memleket-dışı bilim dünyasında büyük bir itibara sahip olan üniversite rektörü ve fakülte dekanları da aynı işleme tabi tutulmuşlardır. Üniversite hükümetin kontrolü altına alınmış ve yönetim rastgele kimselere teslim edilmiştir. Birçok okul kapatılmıştır.

Deklârazyonda daha sonra şunlar belirtiliyor: Enflasyon memleketi bunaltıyor. Aylıklar, bir işçi ailesinin giderlerinin yarısını bile karşılamaya yetmiyor. Sanayiın bazı kollarında, örneğin tekstilde, işsizlik felaket sayılabilecek ölçülere varıyor. Peso'nun (para birimi) alım gücü hızla düşüyor, yoksulluk artıyor ve bu durum ticarete ve sanayiye ağır darbeler indiriyor. Hiç bir çıkar yol bulamayan onbinlerce Uruguaylı memleketi terk ediyorlar.

Deklârazyon şöyle devam ediyor: Sömürücüler ve gericiler, eski «komünizm tehlikesi» masalıyla, halkın dikkatini daima yoksulluk ve acıların gerekçesi nedenlerinden uzaklaştırmaya çalışmışlardır. Gericilik bu silâhı halk arasında ikilik yaratmak, halkı bölmek ve böylece kendi entrika ve yolsuzluklarını gizlemek için kullanıyor. Bu elbette çıkar yol değildir. Memleketin sorunları çözüm beklemekte, halk gerçekçi çözümler istemektedir.

Biz komünistler, işçi sınıfının ve bütün halkın canı ve kanıyız, kalbiyiz. Ve bizi işçi sınıfından ve halktan, kuvvetle de, entrikalarla da, provokasyonlar ve iftiralarla da, hiç kimse hiç bir zaman koparmaya muvaffak olamayacaktır. Biz halkın kutsal menfaatlerini savunan gerçek yurtseverler ve yılmaz savaşçılarız. İşçi sınıfının dâvasına ve bütün halka sarsılmaz sadakatimizi yarım yüzyıldan fazla bir zamandır korumuş ve ispatlamış olmamız bize bunu böylece belirtme hakkını vermektedir. Bundan ötürüdür ki komünist olmakla öğünüyoruz. Emekçilerin partimizi candan sevmeleri de bundan ileri geliyor ...

Bugün, memleketin en önemli problemlerinin çözümünü öngören bir Geniş Cephe, bu cephenin programı ve bütün Uruguay yurtseverlerini birliğe yönelten çağrılarını her zamankinden daha gerekli ve önemlidir. Daha sıkı birleşelim ve diktatörlüğü alaşağı edelim! Yaşasın bütün namuslu Uruguaylıların birliği! Birlik halindeki halk yenilemez!

Avrupa kapitalist ülkeleri komünist ve işçi partileri konferansı

26–28 Ocak 1974 günleri, Brüksel’de, Avrupa kapitalist ülkeleri komünist ve işçi partileri konferansı yapıldı. Konferansın çalışmalarına Avusturya, Batı Berlin, Belçika, Büyük Britanya, Danimarka, Federal Alman Cumhuriyeti, Fransa, Finlandiya, Hollanda (gözlemci, olarak), İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Kıbrıs, Lüksemburg, Portekiz, San Marino, Türkiye ve Yunanistan komünist ve işçi partileri heyetleri katıldılar.

Konferansın gündeminde şu sorun yer alıyordu: «Kapitalizmin bugünkü bunalımı ve komünist partilerinin sosyal ilerleme, demokrasi, ulusal bağımsızlık, barış ve sosyalizm uğrunda mücadeleleri, aynı zamanda işçi sınıfının ve bütün demokratik güçlerin birliği.»

Görüşmelerden sonra, konferans, geniş bir politik bildiri yayımladı. Bu bildiride, Batı Avrupada sosyal-ekonomik ve politik durumun keskinleşmesinin nedenleri tahlil edilmekte ve komünist partilerinin içinde bulunduğumuz aşamadaki eyleminin ana doğrultuları belirlenmektedir. Konferans bir de enerji problemleriyle ilgili bir özel bildiri kabul etti. Bundan başka, kahraman Viyetnam halkı ve Şili halkı ile dayanışma bildirileri kabul edildi.

Komünist partilerinin Brüksel Konferansı politik bildirisi, her şeyden önce, bugün Avrupa kapitalist memleketlerinde hayatın bütün alanlarını saran derin bunalımı belirtiyor. Emperyalizmin genel bunalımı, sosyal ve politik değişimler gereğini emekçiler için daha açıkça görülür hale getiriyor. Bütün Avrupa kapitalist memleketlerinde halk yığınlarının eylemleri artıyor. Bir yandan da, dünyanın bu kesiminde politik değişimler için daha elverişli koşullar yaratılmış bulunuyor. Avrupada yeni bir durum oluşuyor. Uluslararası alanda da önemli değişimler gerçekleşiyor. Bu değişimler, Sovyetler Birliğinin ve öteki sosyalist ülkelerin dış politikadaki başarılarının, uluslararası komünist ve işçi hareketinin aktif eyleminin, ulusal kurtuluş, demokrasi ve barış güçlerinin yürüttükleri savaşın sonuçlarıdır.

Fakat halkların daima uyanık bulunmaları gerekiyor. Emperyalizm hedeflerinden vazgeçmiş değildir.

Kapitalist Avuranın bütün ülkelerini sarsan derin bunalım, kapitalizmin, üstüste gelip kendini dayatan olaylara ve toplumun önündeki büyük problemlere, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin hayati istek ve emellerine uygun bir cevap verebilecek kabiliyette olmadığını gösteriyor. Emekçi yığınlarının yaşama koşulları (çoğu kere dayanılmaz ölçüde) kötüleşmekle kalmıyor, kendilerini kasıp kavuran sömürü de durmadan şiddetleniyor. Bunalımın asıl yükü doğrudan doğruya işçi sınıfının sırtına, aşırı

sömürüye tabi tutulan yabancı işçilerin sırtına, köylülerin ve orta tabakaların sırtına yükleniyor.

Politik Bildiri, daha sonra, Batı Avrupa halklarının demokratik kazanımlarını sürekli olarak tehdit eden otoriter eğilimlere, komünistleri ve diğer demokratları hedef tutan kovuşturmalara, İspanya, Portekiz ve Yunanistan'da süregelen ve *tekellerin, NATO'nun, Birleşik Amerika'nın* desteğine dayanan rejimlere dikkati çekiyor.

Bildiride, büyük sermayenin politikasını tahlil edilerek, bu politikanın döviz bunalımları ve enflasyonun yanısıra kapitalist devletler arasında kıyasıya bir rekabet de doğurduğu belirtiliyor. Batı Avrupa ülkelerinin ekonomik hayatında çokuluslu birlikler giderek daha büyük bir yer alıyor. Bu birliklerin % 75'inde Amerikan tekelleri egemen durumdadır. Bunların dokunaçları, Batı Avrupa devletlerinin ekonomik ve hattâ politik bağımsızlığını tehdit ediyor, gösterdikleri eylem gerici akımları güçlendiriyor, döviz ve ticaret kargaşasını artırıyor, emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarına ve istihdam problemine olumsuz etkiler yapıyor.

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) çerçevesinde ekonomik entegrasyon, büyük sermayenin yönetiminde ve onun çıkarına, birliğe giren memleketlerin de zararına geliyor. Halklar, Ortak Pazar memleketleri arasında tekellerin çıkarını kollıyacak bir politik bağlaşma meydana getirilmesini hedef tutan tasarı ve önerilere karşı koyuyorlar. NATO'yla boğlu ve sosyalizme karşı yeni bir askeri örgüt yaratma plânları, AET'nu oluşturan memleketler için ağır sonuçlar doğurduktan başka, bu memleketleri AET'na bağımlı duruma da düşürebilir. Batı Avrupa memleketleri ile ABD arasındaki çelişkilerin keskinleştiğini belirten Bildiri, Amerikan emperyalizminin Avrupa ülkeleri ekonomi ve politikası üzerindeki zaten şiddetli kontrolünü daha da artırma yeltenişlerine, NATO'yu «canlandırma» emellerine direniş gösterilmesi çağrısında bulunuyor.

Bildiride, Batı Avrupa komünist partilerinin AET konusundaki görüş ve tutumlarından söz ediliyor. Ortak Pazar'a onbeş yıldır üyelik bazı memleketleri ekonomik bakımdan bu ortaklığa sınıksız bağlamıştır ve bu ülkelerin komünist partileri ortaklığın tekeli yönelimine ve bu yönelimin zararlı sonuçlarına karşı, AET'nun demokratikleştirilmesi için mücadele etmektedirler. Ortak Pazar'a yakın geçmişte girmiş olan diğer memleketlerde, komünist partileri bu ortaklığın terkedilmesi fikrini savunuyorlar. Nihayet Ortak Pazar'a üye olmıyan ve bağlanmamış bulunan Batı Avrupa memleketlerinde, komünist partileri, bu memleketleri AET'da egemen olan tekellerin etki alanına geçirme yönündeki her denemeye karşı mücadele ediyorlar. Koşulların böylece başka başka olmasına rağmen, Batı Avrupa komünist partileri, tekeli entegrasyon politikasına karşı ortaklaşa bir cevabın olanaklı ve gerekli olduğunu tekrar ileri sürüyor, Avru-

pada bütün kıta halklarının menfaatine gerçek bir demokratik işbirliği kurulması için elbirliğiyle hareket etmeyi düşünüyorlar.

Politik Bildiri, Avrupa kapitalist memleketleri emekçilerinin ve halklarının ısrarla ileri sürdükleri isteklerin yerine getirilmesi gereği üzerinde durarak, yaşama düzeyinin korunması ve yükseltilmesi, istihdamın garantilenmesi, sosyal yardım ve sosyal haklar gibi sorunlara birinci plânda yer vermektedir. Büyük sermayenin ve özellikle çokuluslu tekellerin egemenliğine son verilmelidir. Milyonlarca emekçinin, göçmenin, ekonomik ve politik hakları savunulmalıdır. Köklü demokratik dönüşümler gerçekleştirilmelidir.

Bildiri, uluslararası alanda, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının en kısa zamanda ve en yüksek düzeyde başarıyla sonuçlandırılmasını; Doğu ile Batı arasında yeni ilişkiler kurulmasını; Yakın-Doğu anlaşmazlığına mümkün olduğu kadar daha çabuk bir politik çözüm bulunmasını ve Akdeniz çevresinin barış bölgesine, gerginliğin azaltılması bölgesine çevrilmesini; kapitalist Avrupa memleketleri ile gelişme halindeki ülkeler arasında ilkesel yeni ilişkiler kurulmasını ertelenmez ödevler saymaktadır.

Bildiride daha sonra şöyle deniliyor: Sosyalizm, hayatın her alanında ilerleyebilmek için, ulusların gelişmesi yararına, dünyanın geleceği adına, giderek daha büyük bir zorunluk olmaktadır. İşte, insanlık tarihi, emperyalizmin mutlak egemenliğini yıkan, Lenin'in ve Bolşevik Partisinin yönetiminde dünyanın ilk sosyalist devletini, bugün komünizmin maddi-teknik temelini başarıyla kurmakta olan Sovyetler Birliğini yaratan 1917 Ekim Devrimi'nden beri bu yönde gelişmektedir. Tarihsel tecrübe, kapitalist memleketlerde halk yığınlarının önündeki temel sorunlara ancak sosyalizmin kesin cevap verebilecek durumda olduğunu göstermektedir. Bütün memleketlerde devrimci sürecin gelişmesinde genel objektif yasallıklar vardır ve bunlar her ülkenin somut koşullarına uygun çeşitli biçim ve yöntemlerde belirmektedir.

Bildirinin son bölümünde, komünist hareketinin ve bütün demokratik güçlerin birliğinin güçlendirilmesiyle ilgili problemlere değiniliyor. Kapitalist Avrupa ülkeleri komünist partileri, yeni ve ciddi problemler karşısında, eylemlerindeki birliği, mücadelenin şimdiki boyutlarının gerektirdiği düzeye çıkarmayı düşünüyorlar. Ve bu nitelikte birliği, uluslararası komünist ve işçi hareketinde birliğin takviyesine, Marks, Engels ve Lenin'in yüce fikirleri ve proletarya enternasyonalizmi temeli üzerinde, her partinin bağımsızlığına ve hak eşitliğine saygıyı öngören dayanışma ve işbirliğinin güçlendirilmesine önemli bir katkı sayıyorlar.

Bildiride, bugün, demokratik yenilik yolunda, gerçekleştirilmesi için Avrupa kapitalist memleketleri işçi sınıfını, emekçileri ve orta tabakaları temsil eden bütün güçlerin beraberce mücadele edebilecekleri hedefler

belirlenebileceğine işaret ediliyor. Halkın bütün demokratik, ilerici ve barışsever güçleri arasında geniş ölçüde bağlaşma politikasının, komünistler için (bugün demokrasinin gelişmesi ve toplumun uyanışı, yarın da sosyalizmin kurulması bakımından) kalımlı ve ilkesel bir önemi vardır. Sosyalizme doğru ilerliyeabilmek için, anti-komünizm ve anti-sovyetizm gibi setlerin, engellerin ve zamanını yaşamış peşin yargıların bertaraf edilmesi gereklidir. Bildiri, sosyalist ve sosyal-demokrat partilerini, hristiyan hareketi temsilcilerini, bütün anti-faşist ve ilerici güçleri, komünistlerin eylembirliği yapmaya çalıştıkları güçler arasında saymaktadır.

Bildirinin sonunda, Avrupa kapitalist memleketleri komünistleri, bütün işçileri ve demokratik güçleri, ortak mücadeleye yeni bir atılım kazandırmak üzere, eylemlere ve en geniş sosyal tabakalar arasında bir bağlaşma yaratmaya çağırılmaktadırlar.

Devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları ve sınıf savaşı

Dergimize bağlı genel teorik problemler, barış ve demokratik hareketler problemleri komisyonu tarafından hazırlanan tartışma önerileri

Komünist ve işçi partilerinin 1969 yılında yapılan Uluslararası Danışma Toplantısı, birleşik anti-emperyalist eylemler plâttformunu belirledi, bu eylemlerde barışı koruma sorununun ana halka olduğuna işaret ederek, bunun çözümünün toplumsal düzenleri ayrı devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları prensipini emperyalistlere dayatma mücadelesiyle sınıksız bağlı olduğunu belirtti. Sosyalist topluluk ülkelerinin ve uluslararası komünist ve işçi hareketinin dünya ilerici kamuoyu tarafından desteklenen barış taarruzu sonucunda, son zamanlarda, dünyada önemi büyük olumlu değişimler oldu; barış içinde yanyana yaşama prensipleri ayrı toplumsal düzenlere sahip devletler arasında karşılıklı ilişkilerin herkeşçe kabul edilen normları olarak yerleşmeye başladı.

Başlangıç aşamasına artık tanık olduğumuz uluslararası gerginliği azaltma süreci, ne kapitalist memleketlerde, ne de dünya alanında sınıf savaşının gevşemesine yol açmıyor. Ama bu süreç anti-emperyalist savaş bakımından yeni olanaklar açıyor ve bu olanaklara göre de anti-emperyalist savaşta bundan böyle uygulanacak strateji ve taktiğin teorik olarak düşünülüp saptanması gereği ortaya çıkıyor. Kardeş partiler, çağdaş durum ve koşulları değerlendirmekte, kongrelerinde ve MK Plenumlarında kabul edilen program dokümanlarının, ortak politik kararların ve keza uluslararası karşılaşma ve toplantıların sonuçlarını özetleyen bildirilerin gösterdiği üzere, gerici, emperyalist çevrelerin ciddi direnişini kırmak, insanlığın bütün barışsever güçlerini tekvücut halinde birleştirmek suretiyle, şimdiki ferahlamanın pekiştirileceği, daha sürekli ve dönüşsüz bir olgu haline getirilebileceği, bugünkü sonuçlara dayanarak da halkların başlıca düşmanı emperyalizme karşı mücadelesinin daha da canlandırılacağı bir duruma ulaşıldığı kanısına varmaktadırlar.

Demek oluyor ki, şimdiki aşamada, ferahlamanın pekiştirilmesiyle, işçi sınıfının bugünkü ve yarınki hedefleri uğrunda mücadele için, olgunlaşmış bulunan sınıfsal, ulusal ve evrensel problemlerin çözümünü için yeni olanakların bulunması ve kullanılmasıyla ilgili bir dizi sorun ortaya çıkmaktadır. Bu sorunların, kardeş partilerin kolektif yayını olan dergimiz sayfalarında görüşülüp tartışılması, devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları koşullarında anti-emperyalist savaşın fikrîsel temellerinin daha ileri doğru işlenmesine, emperyalizme karşı politik ve ideolojik

taarruzda birlik sağlanmasına yardım edebilir. Böyle bir görüşme ve tartışma, uluslararası gerginliğin azaltılmasına ve bunun sınıf savaşındaki rolüne ilişkin burjuva görüşlerine, sağ ve «sol» oportünist görüşlere karşı direnişin güçlendirilmesi gereği bakımından da yararlı olacaktır.

Dergimize bağlı komisyonlar, konunun enine-boyuna işlendiği gibi bir iddiada bulunmadan, Marksizm-Leninizm prensiplerine dayanarak ve kardeş partilerin dokümanlarını çıkış noktası yaparak, bazı sorunları burada görüşme ve tartışma konusu yapmak istemektedirler.

1. Sınıf savaşının biçimi

Komünistler, Leninci barış içinde yanyana yaşama prensiplerini savunurken, bunların, emperyalist memleketlerle bütün koşullar altında veya hiç bir koşula bağlı olmaksızın, soyut bir barışa indirgenmesinin doğru olmayacağı noktasından hareket ediyorlar. Lenin şuna işaret ediyordu: «Barış şiarı, ya belirli barış koşullarıyla ilgili olarak, ya da hiç bir koşul olmaksızın; belirli bir barış uğrunda değil, genellikle barış uğrunda (Frieden ohne weiteres) mücadele olarak ileri sürülebilir. Yoksa, hem sosyalizme ters düşen, hem de tamamen özen yoksun ve anlamsız bir şiar ileri sürülmüş olur.» ⁽¹⁾

Emperyalizmin ideologları, barış içinde yanyana yaşamayı bazan haddinden fazla dar anlamda, örneğin nükleer-roket silâhına sahip devletlerin birbirlerini yoketmekten kaçınmak üzere barış politikasında bir çeşit «oyun kuralı» gözetmeyi kabullenmeleri olarak açıklamaya yatkındırlar.

Buna karşılık, komünister, barış içinde yanyana yaşamının öyle basit bir dünya nükleer felâketi alternatifi olmadığını, uluslararası ilişkilerde genel demokratik normların pekiştirilmesini öngördüğünü, karşılıklı yararara dayanan ekonomik, bilimsel-teknik ve kültürel ilişkilerin gelişmesi için politik bir temel yarattığını her zaman belirtmektedirler. Her devletin egemenliğine, hak eşitliğine, toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi, halkların kendi sosyal-politik düzenlerini serbestçe seçme hakkını kullanmaları, başka ülkelerin iç işlerine karışılmaması, uluslararası anlaşmazlık sorunlarının politik yoldan, görüşmelerle çözülmesi barış içinde yanyana yaşamının önemli istemleri ve koşullarıdır. ⁽²⁾

Barış içinde yanyana yaşamının koşulları hiç bir memlekette egemenliğin sınıfsal özüne dokunmaz ve bunun için de karşıt toplumsal düzenli

⁽¹⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 26, s. 301.

⁽²⁾ «Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı. Moskova, 1969», s. 33.

memleketlerde kabul edilebilir niteliktedir. Bunlar aynı zamanda sosyal statükonun oturması anlamına da gelmez. Öyle ki, barış içinde yanyana yaşama, sınıf savaşının özel, uluslararası bir biçimidir; halkların yalnız barış uğrunda değil, aynı zamanda toplumu devrim yoluyla yeniden kurma uğrundaki mücadelesiyle, sosyalist topluluğun güçlendirilmesiyle, emperyalizme karşı yığınsal eylemlerle bağlıdır.

Anti-emperyalist mücadelede barış içinde yanyana yaşamanın rolünün ve öneminin incelenmesinde, bu savaş biçiminin yardımıyla objektif olarak ulaşılabılır bazı somut sınıfsal hedefler olabileceği sorunu ortaya çıkıyor. Uluslararası komünist hareketinin bu bakımdan en çeşitli oportünist görüşlerle bir fikir mücadelesi yürütmesi gerekiyor. Gerçekte, bu oportünist görüşler, ya barış içinde yanyana yaşamanın silkilip atılması («sol» oportünist), ya da emperyalizmle bir çeşit uyuşma, fikrîsel bir uzlaşma olarak, işçi sınıfının enternasyonal ödevinden ve devrimci savaşı, ulusal kurtuluş hareketlerini desteklemekten vazgeçme olarak, dünya politikasında dar ulusal çıkarları veya «süper devletler»in çıkarlarını savunma tutumuna geçiş olarak kabul edilmesi (sağ oportünizm) kapısına çıkıyor. «Sol» oportünistlerin, uluslararası gerginliği azaltma çabalarını suya düşürme, sağlanan ferahlığın çağdaş barışçı gelişme için oturmuş ve sürekli bir etken haline getirilmesini engelleme yolundan yürümeleri bundan ileri geliyor. Böyleleri, nispi ferahlığın anti-emperyalist mücadelede canlanma bakımından açtığı yeni olanakları anlamadan, nükleer felâket uçuşumu kenarında cambazlık hevesine düşüyorlar. Bundan ötürü, sağcı oportünistlerin, sağlanan ferahlığı, karşıt iki toplumsal sistem arasında «konverjans» (yakınlaşma) sağlamak amacıyla, devrimci süreçlerin ve anti-emperyalist hareketlerin yaygınlaştırılmasına da (bunları ferahlamayı engelleyen etkenler sayarak) karşı koymak amacıyla kullanmaya çabaladıkları görülüyor.

Çağdaş oportünizm, kurtuluş hareketinin bazı birlikleri içinde, bugünkü nispi ferahlamanın dünya devrimci süreçleri için, daha somut olarak az gelişmiş memleketler için ne kadar yararlı olduğunu anlamamaktan doğan belirli endişeleri asalak gibi sömürüyor, kötüye kullanıyor. İşte bundan ötürü, dünya politikasında bir dönümün sağlanmakta olduğu koşullarda barış içinde yanyana yaşamayı oportünistçe yozlaştırmanın gizlediği tehlikeyi küçümsemek doğru olmaz. Oportünizmin açığa vurulması, uluslararası ilişkilerdeki olumlu değişimlerin her yanıyla tahlil edilmesi, sağlanan ferahlığı pekiştirmenin, sosyalizmin barışçı politik taarruzunu sürdürmenin ve tüm anti-emperyalist savaşı daha ileri doğru geliştirmenin önemli ideolojik koşullarından biridir.

Komünistler, sosyalist dış politikanın yozlaştırılmasına göz yumamazlar. Sovyetler Birliğinin ve bütün sosyalist topluluk ülkelerinin uyguladıkları barış içinde yanyana yaşama politikasında edinilen zengin tecrübe, bu

politikanın sınıfsal ödevinin, dünya devrim hareketini oluşturan bütün kolların eylemi için en elverişli uluslararası koşulları sağlamak olduğunu ispat etmektedir.

Barış içinde yanyana yaşama, iki karşıt toplumsal sistem arasında çarpışmanın karmaşık bir biçimidir. Yalnız diplomatik alanda değil, aynı zamanda politik, ekonomik ve ideolojik alanlarda da süregelen bu çarpışma, sınıf savaşının diğer uluslararası ve ulusal biçimleriyle örülen bir eylembirliği gösterir. Bugünkü durumda, bu çarpışma, mahalli askeri anlaşmazlıklar çıkması, «soğuk harp» artıklarının tutunması, uluslararası havada ferahlamaya karşı koyan eğilimlerin sürmesi olanaklarına kapalı değildir. Komünistlerin kanısınca, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi sayfalarında, barış içinde yanyana yaşama teori ve pratiği problemleri üzerinde, ferahlanmanın sınıfsal özlüğü ve devrimci mücadele ve kuruluş savaşı bakımından önemi üzerinde bundan böyle çeşitli görüşler ortaya konularak tartışma sürdürülebilir.

2. Barış içinde yanyana yaşama temeli üzerinde iki politika

Uluslararası komünist hareketi dokümanlarında barış içinde yanyana yaşama sosyalist politikası tanımlanmakta ve değerlendirilmektedir. Bu, barış ve halklar arasında dostluk politikasıdır; uluslararası güvenliği sağlamlaştırma politikasıdır. Özlüğü bakımından bu politika anti-emperyalisttir ve yalnız sosyalist devletlerin menfaatlerine değil, aynı zamanda ezginin ve sömürünün bütün biçimlerine karşı devrimci mücadelenin ortak menfaatlerine ve gereklerine uygun düşer. Bu politika, anti-emperyalist mücadelenin çözümleyici gücü olan sosyalizmin uluslararası mevzilerinin sağlamlaştırılmasına yöneltilmiş olup, sosyalizmin etki ve itibarının (barış için temel garanti olarak) artırılmasına yardım eder, sosyalist düzenin üstünlüklerinin en eksiksiz biçimde ortaya çıkmasına ve sosyalist yaşam tarzı örneğinin yaptığı ideolojik etkinin güçlendirilmesine imkân verir. Bu politika, emperyalizmin, uluslararası gerginliği artırarak ve harp tehlikesi ocakları yaratarak, kendi iç çelişkilerini giderme denemelerine engel olur. Bu politika, en gerici, saldırgan ve militarist çevreleri soyutlayarak, emperyalist askeri müdahale olanaklarını sınırlıyarak, harbi bertaraf etme, saldırgan ve keyfi çıkışların yolunu kesme şiarları etrafında geniş toplumsal tabakaları birleştirerek, emperyalizme karşı ulusal ve uluslararası çapta sınıf savaşının gelişmesine yardım eder. Bu politika halkların ulusal savaşına destek olur, gelişme halindeki ülkelerin ekonomik ve sosyal problemlerinin olumlu biçimde çözümünü kolaylaştırır. ⁽³⁾

⁽³⁾ «Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı. Moskova, 1969», s. 35.

Ferahlamaya dönüş ve bunun derinleştirilmesi, bütün anti-emperyalist güçlerin büyük başarısı ve politik kazanımıdır. Bununla birlikte, sınıf savaşı tecrübesinin de gösterdiği üzere, düşmana, devrim güçleri için elverişli mücadele biçiminin dayatılmış olması yeterli değildir. Savaşın yeni alanda kazanılması da gereklidir. Bundan ötürü, komünistler, refahlamayı, her kolunun özelliği gözetilmek üzere dünya devrimci hareketi yararına, genel barışın güçlendirilmesi yararına en etkin biçimde değerlendirmeyi ödev olarak ortaya koymaktadırlar.

Emperyalist memleketler hükümetleri, sosyalizmle barış içinde yanyana yaşamayı kabul etmek zorunda kaldılar. Bununla, sınıfsal, devletsal ve toplumsal güçler arasındaki gerçek oranı hesaba kattıkları ne kadar doğruysa, işçi sınıfının, emekçilerin, demokratik kamuoyunun ve sosyalist dünya ile ekonomik işbirliğinde çıkarları olan kapitalist çevrelerin baskısına dayanamadıkları da o kadar doğrudur. Bunda, keza, kapitalist dünyanın iç ve dış çelişkileri de, özellikle kapitalist düzeni savunan iktidardaki veya muhalefetteki partilerin kendi politik rakiplerini her seçim mücadelesinde yenme, memleket içindeki durumlarını sağlamlaştırma emelleri de belirli bir rol oynadı. Ferahlamaya dönüş, gerek burjuva politik güçleri cephesinde, gerekse sosyal-demokrasi ortamında ayrımlaşma süreçlerini artırıyor. Barış içinde yanyana yaşama politikasının başarıları, çeşitli sosyal tabakaların bu politikayı aktif biçimde desteklemeleri, sosyal-demokrat partilerini dünyada oluşan değişimlere daha esnek bir tepki göstermek zorunda bırakıyor. Bütün bunlar, komünistlerin sosyal-demokratlarla diyalogu için yeni olanaklar açıyor.

Toplumsal düzenleri ayrı devletlerin ilişkilerinde barış içinde yanyana yaşama prensiplerinin gerçekleştirilmesi, yalnız dünya gerici kuvvetlerinin zorunlu gerilemesinin kanıtı olmakla kalmıyor. Tekelci burjuvazi, kendi sınıfsal amaçlarını gerçekleştirmek, devrimci güçlerin durumunu sarsmak için, bu savaş biçiminden yararlanmaya ve yeni uluslararası sınıf savaşı koşullarına kendini uydurmaya çalışıyor.

Emperyalizmin çağdaş stratejisinin ayırıcı vasfı, sosyalizmi hemen derleme eğilimi değil, onu yavaş yavaş zayıflatma yönelimidir. Emperyalizmin strateji ustalarının şimdiki aşamada güttükleri başlıca hedef, sosyalist ülkeleri ayırmak, anti-emperyalist güçlerin eylembirliğini zayıflatmaktır. Bu yolda, ekonomik çıkar tekliflerinden de, ideolojik sızmalardan da, ulusal menfaatleri genel menfaatlere karşı koyma politik sahteciliklerinden de yararlanıyorlar.

Marksist-Leninstler, emperyalist hükümetlerin uluslararası gerginliği artırma tutumu ile toplumsal düzenleri ayrı devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları prensiplerinin tanınmasına dayanan hareket hattı arasındaki ayrımı gözden kaçırıyorlar. Dış politikada sağa doğru her sapma, yalnız harp tehlikesini artırmakla kalmıyor, memleket içinde gericili-

ğın mevzilerini de güçlendiriyor ve sınıf savaşını da zorlaştırıyor. Komünistler, gerginliğin azaltılmasını emperyalist çevrelerin baltalama denemelerini şiddetle yiyorlar. Kaldı ki, tecrübenin ve parti dokümanlarının da gösterdiği üzere, burjuva hükümetinin barış içinde yanyana yaşama yoluna girmesi olayı, komünistlerin onunla mücadeleyi kesmeleri anlamına gelmiyor. Komünistler hayatın her alanında müstakil olarak bir sınıfsal politika güdüyorlar.

Kapitalist memleketler hükümetlerinin dış politikasında dünyada ulaşılan ferahlık dolayısıyla oluşan değişmeler, aynı zamanda yeni bir problem, barış içinde yanyana yaşamanın gerçekliğini tonıma temeline dayanan *burjuva* politikasına karşı davranış problemini ortaya çıkarıyor. Bu politika desteklenebilir mi ve bu hangi ölçüde olabilir? Bu politikanın sınıfsal amaçları, sistemsizliği, ayak sürmesi, olgunlaşmış uluslararası güvenlik sorunlarının çözümünü savsaklaması en etkin biçimde nasıl açığa vurulabilir?

Sınıf düşmanı, sağlanan bugünkü ferahlığı kendi amaçları açısından nasıl sömürmektedir ve onun manevralarına karşı konulabilmesi için ne yapılması gereklidir?

Burjuva yönetici çevrelerinin yeni bir taktiğe geçtikleri görülüyor. Bu taktiğin özü, uluslararası alanda olumlu adımlar atmak suretiyle ve «soğuk harp»ten, emperyalizmin saldırgan politikasından hoşnutsuzluğu azaltma «supap»ını açarak, emperyalizme yöneltilen harp aleyhtarı eleştirileri yumuşatmak, emperyalist memleketler hükümetleri üzerinde geniş halk yığınlarının dünya politikasıyla ilgili baskısını dizginlemektedir. Barış içinde yanyana yaşama politikasına burjuvazinin bu açıdan yaklaşımı, memleket içinde ve dünya çapında anti-komünizme eşlik ediyor. İplığı çoktan pazara çıkmış anti-komünist politika ve propaganda araç ve metotlarına hâlâ dört elle sarılan tekelci burjuvazi, birçok gelişmiş kapitalist memlekette, daha kurnaz ideolojik araçlara başvurarak, Marksizm-Leninizm fikirlerini gözden düşürmeye ve sosyalizm kuruluşu uygulamasını gölgelemeye çalışıyor. Tekelci burjuvazi, halk yığınlarına yollarını şaşırtmak ve memlekette iç politik durumu sağlamlaştırmak maksadiyle, uluslararası ilişkilerdeki ferahlamayı daha geniş ölçüde kötüye kullanmaya çabalıyor. Bütün bunlar, her dış politika adımını değerlendirmede sınıfsal yaklaşım gereğini, uluslararası ilişkilerde her değişimi (memleket içinde ve dünya çapında anti-emperyalist güçlerin mevzilerini ve aynı zamanda anti-emperyalist mücadele perspektiflerini güçlendirme açısından) etraflı olarak değerlendirme gereğini bir kere daha ortaya koyuyor.

3. Uzlaşmalar konusu

Toplumsal düzenleri ayrı devletler arasında barış içinde yanyana yaşam somut sorunlarda politik uzlaşmalara kapalı olsaydı, herhalde pratik bakımından imkânsız olurdu. Böyle bir uzlaşmanın sınırlarını, her şey-

den önce, barış içinde yanyana yaşamının kendi koşulları, yani egemenliğe ve uluslararası güvenliğin menfaatlerine saygıyı, halkların iç işlerine karışmamayı gerektiren koşullar, belirlemektedir. Sosyalist topluluk ülkeleri, bu prensiplere dayanarak, örneğin silâhsızlanma davasını durakladığı yerden söküp ileri götürmek, uluslararası anlaşmazlıkları çözmek, kapitalist memleketlerle ticaret ilişkilerini karşılıklı yarar gözeterek genişletmek vb. için uzlaşmalarda bulunmaktadırlar. Olgunlaşmış problemlerin hiç bir şart koşmadan çözümü için burjuva devletlerinin kendiliğinden ortaya çıkmalarını beklemek gerçekçiliğe âdeta ters düşer. Demek ki, bu uzlaşmaların özelliği, sorunu tamamiyle çözmese bile, uluslararası ilişkilerde gerginliğin azaltılmasını, bütün ilerici ve barışsever güçlerin yararına olan bu süreci derinleştirme yönündeki ana eğilimin gelişmesine yardım etmesindedir.

Barış içinde yanyana yaşama çerçevesinde uzlaşmalar konusuna yansım sorunu, çağdaş sınıf savaşı teori ve pratiğinin en karmaşık sorunlarından biridir.

Barış içinde yanyana yaşama, ideloji alanını ve bu arada politika prensiplerini kapsamaz. Bütün sınıf savaşı tarihi, «ideolojik uzlaşmalar»ın pratikte düşman karşısında politik teslimiyet anlamına geldiği gerçeğini doğrulamaktadır. Belirli bir sınıfın amaçlarını ve menfaatlerini dile getiren ideolojik prensiplerden her fedakârlık, kaçınılmaz olarak, ideolojinin asıl özülüğünün değişmesiyle, yani diğer sınıfın mevzilerine geçilmesiyle bağlıdır.

Emperyalist gerici çevreler «ideolojik uzlaşma» isteğini ileri sürerken, elbette, burjuva ideolojisinin şu veya bu prensiplerinin, ya da tekelci sermayenin sınıfsal amaçlarının feda edilmesinden söz etmiyorlar. Onlar «ideolojik uzlaşma»yı, burjuvazinin işine gelen görüşlerin sosyalist ülkeler içinde serbestçe yayılması olarak, yani bu ülkelerin iç işlerine karışılması, dolayısıyla de barış içinde yanyana yaşama fikrinin çiğnenmesi olarak anlamaktadırlar.

4. Âdil ve demokratik barış şiarı

Barış içinde yanyana yaşama prensiplerinin yerleşmesi, Lenin'in uluslararası ilişkiler konusundaki görüşünün bütünüyle uygulanması yolunda gerekli bir aşamadır. Uluslararası hayatta sosyalizmin tarihsel ödevi, bilindiği gibi, dünya ölçüsündeki karşılıklı ilişkiler sisteminde, doğurduğu harplerle âdil olmayan emperyalist barıştan, halklar arasında harplere kapalı demokratik ve âdil barışa geçişi gerçekleştirmektir. Yine bilindiği gibi, V. İ. Lenin bu ödevi üstün gelen ilk sosyalist devrimin arifesinde ortaya koymuştur. Lenin şöyle der: Ancak işçilerin ve köylülerin devleti

«barışa, fakat emperyalist barışa değil, . . . birçok memlekette ancak proletarya devrimleri gerçekleştirildikten sonra sağlanacak olan gerçek sürekli ve demokratik barışa ulaşabilecek» durumdadır. ⁽⁴⁾

Demokratik ve âdil barışa doğru dönüş, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'yle başladı. Büyük Oktobr, uluslararası temaslarda demokratik normların sosyalist ülkeleri ve gelişme halindeki memleketleri kapsayan muazam bir kesimde yayılması sürecinin de başlangıcı oldu. Uluslararası gerginliğin azaltılması, bütün dünyada sürekli, âdil ve demokratik barışın sağlanması gerçek olanağına yol açıyor. Moskova'da yapılan Dünya Barışsever Güçler Kongresi bu şiarı dile getirdi.

Tarihsel bakımdan, demokratik ve âdil barış, sömürgecilik sistemi artıklarının tamamen ortadan kaldırılması, halklara yöneltilen uluslararası emperyalist sömürü biçimlerinin, ezen ve ezilen ilişkilerinin yokedilmesi, bütün halklarca elde edilmiş devlet bağımsızlığı temeli üzerinde iyi komşuluk ilişkileri kurulması anlamına gelmektedir.

Ekonomik bakımdan, bu barış, bütün memleketlerin, ulusal menfaatleri gözetilerek ve diğer devletlerle karşılıklı yarar temeli üzerinde, uluslararası işbölümünün objektif gereklerinden hareket edilmek suretiyle iktisadi gelişmelerine yardım etmektedir.

Politik bakımdan, sürekli ve âdil barışın sağlanması, bir nükleer felâketin bertaraf edilmesiyle, emperyalist saldırganlığa karşı mücadeleyle, uluslararası anlaşmazlık ocaklarının ortadan kaldırılmasıyla, Avrupa ve Asyada kolektif güvenlik sistemleri yaratılmasıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Komünistler, halkların emperyalizme karşı (silâhlı biçimi de dahil) yürüttükleri kurtuluş savaşını, emperyalizmin saldırganlığına karşı ve sömürgecilik sistemine özgü gayrı âdil, köleleştirici «barış» koşullarına karşı mücadelelerini kesinlikle destekliyorlar.

Komünistler, uluslararası ilişkilerde ferahlama koşullarında demokratik ve âdil barış şiarının içeriğine ve hayata geçirme tarzlarına ilişkin sorunları dergi sayfalarında görüşme konusu yapmanın, anti-emperyalist savaş perspektiflerini en iyi anlamaya yardım edeceği kanısındadırlar.

5. Ferahlama ve anti-emperyalist savaş perspektifleri

Ulaşılan ferahlığın sürekli ve dönüşsüz bir olguya çevrilmesi, ilkesel bakımdan yeni uluslararası koşullar yaratılmasına yardım edebilir. Ana hatları SBKP XXIV. Kongresine kabul edilen Barış Programı'nda ve kardeş partilerin dokümanlarında çizilmiş bulunan bu ilkesel yeni koşullar,

⁽⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 31, s. 55.

bir nükleer felâket tehlikesinin giderilmesi, halklara bağımsızlık ve egemenlik haklarının garantilenmesi, silâhlanma yarışına son vermek suretiyle sağlam uluslararası güvenlik garantileri yaratılmasıdır. Sürekli barış «korku dengesi» temeli üzerinde kurulamaz, çünkü bu takdirde, yalnız bir dünya çatışması tehlikesi gizliyen silâhlı cepheleşmenin ebedileşmesi anlamına gelmekle kalmaz, memleketlerin askeri potansiyelinin yükseilmesi dolayısıyla bu tehlikenin büyümesi anlamına da gelir.

Sürekli barış, toplumsal düzenleri ayrı devletler arasında, yalnız ekonomik ve bilimsel-teknik alanda değil, aynı zamanda bütün insanlığı ilgilendiren ve uygarlığın gelişmesinden doğan problemlerin (örneğin, ekoloji ve enerji bunalımı tehlikesinin giderilmesi, tehlikeli hastalıklara ve yığınsal açlığa son verilmesi, dünya okyanuslarının zenginliklerinden yararlanılması vb. gibi problemlerin) çözümünde de geniş ölçüde işbirliği demektir.

Ferahlama yolunda ilerlemeyi belirleyen, eni-sonu, ortaya çıkan ikinci dereceli nedenler değil, komünistlerin gözönünde bulundurdıkları, barış ve uluslararası güvenlik mücadelesi politikasını işlerken temel edindikleri sürekli eylem halindeki etkenlerdir; sınıf güçleri oranının sosyalizm yararına değişmesidir; emperyalist çelişkilerin ve kuvvet politikasındaki bunalımın keskinleşmesidir; uluslararası bilimsel-teknik, ekonomik ve kültürel mücadelenin hızlandırılmasıdır; anti-emperyalist savaşın baskısının ve atılımının artmasıdır; barıştan ve sosyal ilerilikten yana olan toplumsal güçlerin eyleminin canlanmasıdır. Ferahlamada ilerleme bakımından, örgütsellik, dayanıklılık, uyanıklık ve barıştan yana olan herkesin tam zamanında somut girişimleri de olağanüstü büyük bir önem taşımaktadır.

Uluslararası gerginliği azaltmanın derinleştirilmesi, çağımızın sosyalizm ile emperyalizm arasındaki temel çelişisini ve keza kapitalist sistemin çelişkilerini gidermiyor. Kardeş partilerin dokümanlarında, çağımızın sosyalizm ile emperyalizm arasındaki büyük sosyal-politik ve ideolojik çatışmasının, objektif olarak kapitalizmin bağrında olgunlaşmakta olan işçi sınıfı sosyal devrimi tarafından çözülebileceği belirtiliyor. Bununla beraber, komünistler, devrimin üstün gelmesi olanağını yaratan koşulların bir bölümü olan uluslararası etkenlerin önemini küçümseme düşüncesinden uzaklırlar.

Gerginliğin azaltılması, Marksist-Leninist düşüncenin önüne, devrimin üstün gelmesine ve karşı-devrimin bertaraf edilmesine ilişkin çağdaş uluslararası etkenlerin oynadığı rolü değerlendirmekle ilgili yeni teorik problemler koymaktadır. Komünistler, dergi sayfalarında, yukarıda değinilen konular ve benzerleri üzerinde fikir değiştokuşu yapılmasının gayet yararlı olacağı kanısındadırlar.

Nesillerin devrimci birliği

Gelişmiş sosyalist toplumda sınıf bilinci oluşmasının bazı yönleri

Vadim Peçenev

Felsefe bilimleri adayı (SSCB)

I

Son yıllarda, Sovyetler Birliğinde ve öteki sosyalist ülkelerde, bilimsel sosyalizmi, sosyalizm ve komünizm kurucusu yeni nesillerin emek alanında ve sosyal-politik hayattaki aktiflikleriyle birleştirme problemlerine gösterilen ilgi gözle görülürcesine artıyor. Bilimsel araştırmalarda, gelişmiş sosyalist toplumda gençliğin sınıfsal sosyalist bilincinin oluşma özellikleri sorunları gitgide daha sık ve esaslı biçimde ele alınıp işleniyor.

İç koşullar bakımından bu sorunların aktüelliği, kısaca, sosyalizmin tam zaferiyle, kendi öz temeli üzerinde daha ileri doğru etraflı gelişmesiyle bağlı sosyal-ekonomik, ideolojik-politik, kültürel ve töresel ilişkiler alanındaki köklü değişimlere dayanılarak açıklanabilir.

SBKP, yeni emekçi nesillerinde sınıfsal sosyalist bilincin daha başka ve eskisinden çok daha elverişli maddi koşullar içinde oluştuğu gerçeğini gözden kaçırmıyor. Sosyalist kuruculuğun ilk aşamalarında, halkımız, ancak dikkatini en birinci sorun, genç Sovyet devletinin varoluşunu belirleyen sorun üzerinde yoğunlaştırmak zorundaydı. Bugünse durum başkadır. Şimdi, artık daha geniş alanlı sorunların beraberce ve aynı zamanda ele alınıp çözülmesi mümkün ve gereklidir. SBKP XXIV. Kongresinde, halkın maddi ve kültürel hayat düzeyini önemli derecede yükseltme işi, dokuzuncu beşyillik plânın temel ödevi olarak belirlenmiştir. Bu hareket hattı, uzun bir dönem boyunca, memleketin iktisadi gelişme genel yönelimini de belirliyecektir. Parti, bu konuda, emekçilerin refahını yükseltmenin iktisadi gelişmemizin kendisi için gitgide daha zorunlu bir ihtiyaç, üretimin hızla artmasının önemli ekonomik koşullarından biri haline geldiği gerçeğini gözönünde bulunduruyor. İdeolojik çalışmaya değgin birçok yeni sorunun ele alınması ve çözümü, memleketin gelişmesinde şimdiki aşamanın ödevlerine böyle bir yaklaşım gerektiriyor. Toplumun sosyal-sınıfsal yapısındaki önemli değişiklikler, gençliğe öğrenim yapmak ve öğrenimini yetkinleştirmek vb. üzere verilen ve eskisinden çok daha büyük olan olanaklar da bunu zorunlu kılıyor.

Sorunun dış yanı, uluslararası yanı da, sosyalizm ile kapitalizm arasında toplumsal düzenleri ayrı devletlerin barış içinde yanyana yaşama-ları koşullarında yürütölen çağdaş ideolojik mücadelenin özellikleri de

hesaba katılmak gerekiyor. Bunda, genç nesil üzerinde ideolojik etki mücadelesi gitgide daha önemli bir yer tutuyor. Bununla ilgili olarak şunu da belirtmeliyiz ki, burjuva ideologları, bilinen «nesillerin çatışması» formülünü sosyalist toplumda sosyal zümreler arasındaki karşılıklı ilişkileri de içerecek kadar yaymak için çabayı esirgemiyorlar. Bunlar, «objektiflik» taslıyarak, sosyalist ülkeler komünist partilerinin, gençlik, üniversite öğrencileri ve halk aydınları yeni kuşakları arasında fikrîsel-egitimsel çalışmalarla ilgili şu veya bu yetersizlik ve problemleri tahlil ettikleri dokümanlarına da sık sık başvuruyorlar.

Burjuvazinin bu davranışı sırf propaganda oyunu çerçevesini aşmaktadır ve bunun daha geniş bir felsefi anlamı vardır. Burjuvazi, gerçekleştirmiş sosyalizmin başarılarının artmasıyla ve kapitalist memleketlerde devrimci kurtuluş mücadelesinin gelişmesiyle, toplumun en değişik sınıf ve tabakalarından yetişen genç kuşakların günden güne daha büyük bölümünün kendi etkisi altından çıkmakta olduğunu elbette hissediyor. Bu olay kapitalist düzenin tarihsel perspektifsizliğini gösteriyor. Burjuva ideologlarının, genç nesille bu düzenin uzlaşmaz anlaşmazlıklarının anlam ve nedenlerini örtbas etme, bu çatışmayı bütün sınıflar ve devlet için ortak gösterme çabaları bundan ileri geliyor. Burjuva propagandacıları, uluslararası gerginliğin azalması koşullarında kapitalist ve sosyalist memleketler gençliği arasında genişlemekte olan temaslardan yararlanarak, sosyalist ülkelerde çeşitli nesillere mensup savaşçılar arasındaki devrimci ilişkileri sarsıcı görüşler aşılamaya büyük bir önem veriyorlar.

Bütün bu söylediklerimiz, bizce, komünizm kurucusu yeni nesillerin sırf eğitimi konusunda Partinin ve Komsomol'un ideolojik çalışmalarının özellikleri ve gerektirdiği ödevler üzerindeki araştırmaların ne kadar aktüel olduğunu gösteriyor.

«Yeni nesiller» kavramı, şimdi, sosyalist kuruculuğunun aktüel sorunlarının ele alınmasında birçok kardeş parti tarafından geniş ölçüde kullanılıyor. Bu da, bilimsel-teorik cephe görevlilerinin, çeşitli emekçi nesilleri arasındaki karşılıklı ilişkileri gitgide daha derine inerek tahlil etmelerini gerektiriyor. Marksist-Leninist felsefe ve sınıf savaşı teorisi, bu tahlil için sağlam bir temel sunmakta ve bizim sosyal bilimimiz daha Marks, Engels ve Lenin'le başlayan bu gibi tahliller için güvenilir geleneklere sahip bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, Marks ve Engels, «nesil» kavramından yalnız insanların evrensel-tarihi ilişkileri, «insanlık tarihi» ⁽¹⁾ gibi temel kategorileri belirlemede değil, örneğin materyalist tarih anlayışının özlüğünü açıklamada da yararlanıyorlardı. ⁽²⁾ Marks ve Engels, partinin «en büyük tak-

⁽¹⁾ K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 3, s. 44–45; c. 27, s. 402–403.

⁽²⁾ K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 27, s. 402.

viye gücü» aldığı rezervi olarak, genç neslin ve özellikle işçi gençliğin büyük önemini defalarca belirtmişlerdir. ⁽³⁾

Nesillerarası devrimci geçişlilik problemlerine, yeni emekçi nesillerinin ve bu arada işçi ve üniversiteli gençliğin sosyalizme yaklaşım özelliğine Lenin'in büyük bir dikkatle eğildiğini hepimiz biliyoruz. Lenin, komünizmin kurulmasında daha yaşlı ve yeni nesillere düşen tarihsel rolün benzerlik ve ayrımlarını da gösterdi. O şöyle diyordu: «Kapitalist toplumda yetişmiş olan işçi nesil, en iyi biçimde, sömürüye dayanan eski kapitalist törenin temellerinin yıkılması sorununu çözmeyi başaracaktır. Bu nesil, en iyi biçimde, proletaryanın ve emekçi sınıfların iktidarı ellerinde tutmalarına ve üzerinde yalnızca insanlar arasında sömürücü ilişkilerin olmadığı yeni koşullarda çalışmaya başlayan kuşağın yetiştirilebileceği bir temel kurmalarına elverecek toplum kuruluşunun yaratılması sorunlarını çözebilecektir.» ⁽⁴⁾ Yeni toplumun, kurucusu olan çeşitli nesiller arasında devrimci ilişkiler problemlerini, Lenin, bu nesilleri oluşturan, onlara kendi damgasını vuran ve değişmekte olan ekonomik, politik-ideolojik ve sosyal-psikolojik ortamın özelliklerinin titiz bir bilimsellikle ve materyalistçe tahlili temeli üzerinde ele aldı.

SBKP, Lenin'in vasiyetlerini çıkış noktası yaparak, bu sorunu daima dikkat merkezinde tutuyor. Parti, SSCB'nde mevcut sınıfların ve sosyal zümrelerin, bütün ulusların ve halk gruplarının, *bütün nesillerin* menfaatlerini ve özelliklerini gözönünde bulunduruyor ve bu menfaatleri kendi politikasıyla bağdaştırıyor. ⁽⁵⁾

Şunu da belirtmek isteriz ki, devrimde ve yeni toplumun kurulmasında çeşitli nesiller arasındaki karşılıklı ilişkiler incelenirken, sorunun yalnız (ya da en başta) gençlik sorununa indirgenmesi doğru olmaz. Gençlik sorunu (çok önemli olsa bile), sosyalizm ve komünizm kuruluşu sürecine çeşitli nesillerin katılımı ve bunların karşılıklı ilişkileri problemlerinin sadece bir bölümüdür.

Nesillerarası ilişkiler ve gençlik problemleri arasındaki ayrımı görmek ve birini ötekine indirgemekten sakınmak, gerek teorik, gerekse pratik-politik bakımdan önemlidir. Gerçekte, yaş durumu yalnızca bir etken, hem de en önemli olmaktan uzak bir etkindir; belirli bir kuşağın oluşması alâmetidir.

Biz, sosyalist toplumun şu veya bu neslinden söz ederken, her şeyden önce, ana toplumsal ve kişisel hedeflerdeki belirgin benzerliği, hayat görüşlerinde ve değerlere yönelişteki beraberliği vb. gözönünde bulunduru-

⁽³⁾ K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 22, s. 253.

⁽⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 41, s. 228.

⁽⁵⁾ L. İ. Brejnev, Parti kuruluşu aktüel problemlerine dair. Moskova, 1973, s. 166.

yoruz. Bu benzerlik ve beraberlikleri, objektif sosyal-ekonomik ve politik durum ve koşullar, problemleri halk tarafından çözülmekte olan yeni düzenin tarihsel gelişme derecesi belirler. Evet, gençlik geçip gitmektedir. Fakat, acaba, onunla birlikte, belirli bir neslin kendine özgü sosyal-psikolojik özellikleri, kendine özgü ve yeni toplum kuruluşunun belirli bir somut tarihsel dönemine ait ödevlerin etkisi altında oluşan sosyal ve moral değerleri de mi topyekûn kaybolup gitmektedir? Elbette hayır. Parti, çeşitli nesillerden ve ilkesel ortak ideal ve hedeflerde organik biçimde birleşik sosyalizm savaşçılarının objektif olarak birbirinden farklı tecrübesinin en değerli yanlarını bir bütünde birleştirmekte ve gelişmiş toplumu yetkinleştirme yolunda bundan yararlanmaktadır.

II

Bizce, bilimsel sosyalizmin gelişmiş kapitalist toplumda yeni emekçi nesillerinin hayatı ve mücadelesiyle birleştirilmesi problemlerinin aydınlatılmasında bazan bir yetersizlik göze çarpıyor. Bazı bilim görevlileri ve politik yazarlar, bu problemlere öncelikle belirli olumsuz olguların tahliyle ilgili olarak dokunuyorlar. Bu yaklaşım, doğurduğu diğer sonuçlar bir yana, bilerek veya bilmiyerek, nesiller ve özellikle gençlik problemlerinin özlüğünün değiştirilmesine yol açıyor. Komünizm kurucusu yeni nesillerin (hele gençliğin, üniversite öğrencilerinin, genç aydınların) sınıfsal sosyalist eğitiminin özel sorunları ve ödevleri, yani bazı «olağanüstü» olaylardan veya fikinsel-eğitimsel çalışmalardaki yetersizliklerden değil, her şeyden önce *sosyalist toplumun gelişmesinin bizzat iç diyalektiğinden* doğan nice sorunlar ve ödevler tahlilin dışında veya gölgede kalıyor. Biz teorik bakımdan bu sorunların sadece bazılarına değinmek istiyoruz.

Sosyalizmi ve komünizmi kurmakta ve dolayısıyla sınıfsız sosyal yapıyı yaratmakta olan toplumda, çeşitli emekçi nesilleri arasında etkileşmeye çatışmalı karakter veren objektif nedenler olduğu söylenemez. Fakat bu, elbette, nesiller arasında etkileşme probleminin otomatikman düşmesi demek değildir. Bu problem, kapitalizme kıyasla nitel bakımdan başka, ilkesel bakımdan ayrı biçimde politik anlam ve önemini komünizmin tam kuruluşuna kadar koruyacaktır. Kısacası, sosyalizm koşullarında, bu problemin özlüğü, komünizm kurucusu olarak hizmete girmek üzere *yetişmekte olan yeni neslin*, gençliğe ve bütün emekçilere objektif olarak doğru bir dünya görüşü ve pratik eylemde sağlam bir yönelim kazandıran Marksist-Leninist ideoloji sarsılmaz temeli üzerinde *sınıfsal eğitimidir*; değişik koşullarda yeni toplumu kurmakta olan nesiller arasında *devrimci geçişliliğin sağlanmasıdır*.

Sosyalizmde, prensip itibarıyla, bu problemin çözümü için gerekli bü-

tün elverişli objektif ve sübjektif koşullar vardır. Şunu da önemle belirtelim ki, biz devrimin başlangıcından uzaklaştıkça, bu sorun, birçok bakımdan hiç de basitleşmemekte ve giderek daha yeni yanlar ve nüanslar kazanmaktadır.

Birincisi, hemen belirtmeliyiz ki, Lenin'in, yığınlara bilimsel proletarya ideolojisi iletilmesi gereği hakkındaki fikri, yalnız *sosyalist devrime kadar* değil, *devrimin zaferinden sonra da* bütün önemi ve aktüelliğini korumaktadır. Bu fikri gerçekleştirmek, yalnız sosyalizm uğrunda savaşmış olan ilk nesil komünistlerin ödevi değildir. Bu ödev, otomatik olarak, sosyalizmin üstün gelmesinden sonra toplumda Marksist-Leninist ideolojinin egemen olmasıyla, sadece bu olayın kuvvetiyle, yerine getirilemez. Bu sadece yığinsal toplumsal bilincin gelişme özellikleriyle değil, artık sosyalist toplumda yetişmiş bulunan her yeni neslin «hazır bulduğu» objektif etkenler ve yeni koşullarla açıklanabilir. Zaten bundan ötürüdür ki, sosyalist bilinci emekçilerin çalışmada ve toplumsal-politik hayattaki aktiflikleriyle birleştirme sorunu, özel bir biçimde, yeni neslin yetişmesiyle, değişik öğrenim düzeyiyle, mevcut sosyal değerleri psikolojik algılama, tarihe, geçmişe ve şimdiki zamana vb. karşı ilişki başlıklarıyla tekrar tekrar Partinin ve Komsomol'un önüne, bütün ideolojik kurumlar sisteminin önüne konulmaktadır. Bu özelliği belirleyen, üstün gelen sosyalizmin toplumundaki ekonomik, sosyal-politik ve kültürel ilişkilerdir; bu, toplumun yükselen refah düzeyidir; bilimsel-teknik devrim gelişmesinin emekçilere yönelttiği yeni istemlerdir; «enformasyon patlaması» dedikleri koşullar içinde dış ilişkilerin güçlenmesidir.

Buna bağlı olarak, ikincisi, sosyalizmin üstün gelmesi, bilimsel sosyalizmin yalnız çeşitli sınıf ve tabakalar temsilcileri tarafından değil, aynı zamanda çeşitli emekçi nesilleri temsilcileri tarafından benimsenme biçim ve yollarının başka başka olmasının kaçınılmazlığı hakkındaki Leninçi hükmü yürürlükten kaldırmaz.

Nihayet, üçüncüsü, komünistlerin programlı hedefine (sınıfsız toplumu, daha sonra da sosyal bakımdan türdeş toplumu kurma) doğru ileri hareketle, bu toplumun, sosyologların deyimiyle «makro-stürüktür»ünün doğrallıkla sadeleştirilmesi, yani insanlar arasında sınıfsal ayrımların nispeten azaltılması gerçekleşmektedir.

Dolayısıyla, sınıfsal ayrımlaşmanın değil, (yine nispeten) toplu çabalarıyla komünizmi kurmakta olan çeşitli nesillerden her birinin eğitim ve emek eylemi özel koşullarından doğan da dahil olmak üzere, diğer sosyal ayrımlaşmanın önemi artmaktadır.

Bütün bunlar, yığınlar arasına sosyalist ideolojiyi iletme probleminin nesillerle ilgili yanının nispeten bağımsız olarak ele alınması, yani bu problemi şu veya bu sınıf ve sosyal zümrelerin değil, aynı zamanda so-

mut emekçi nesillerinin özelliklerini ve menfaatlerini dikkate alarak çözüme geçişini açıklamaktadır.

Sosyalizmin sosyal olgunluk safhasına girmesiyle karakteristik bir diyaletik çelişme beliriyor. Yalnız sınıfsal uzlaşmaz zıtlıkların giderilmesi değil, gelişmiş sosyalist toplumda işçi sınıfı, kolhozcu köylüler ve halk aydınları arasındaki sınıfsal ayrılıkların ortadan kaldırılması objektif süreciyle, *sınıfsız sosyal yapının* tedricen yaratılmasıyla bir arada ve paralel olarak, yeni emekçi nesillerinin Marksist-Leninist, *sınıfsal-proleter* ideolojiyle eğitilmesi gereği, aynı zamanda kapitalizm ile sosyalizm arasında dünya çapındaki sert mücadelenin devam etmesinden ötürü de tamamiyle geçerli kalmaktadır. Böyle bir eğitim ise, Lenin'in deyişiyle, işçi sınıfının menfaatleri ile burjuva sınıfının çıkarları arasındaki uzlaşmaz karşıtlığın apaçık bilincine varılmasını gerektirmektedir. ⁽⁶⁾

Hiç bir sınıfsal propagandanın, yığınların buna uygun pratik tecrübesiyle desteklenmedikçe, gereken sonucu vermiyeceği tezi Leninizmin basit bir gerçeğidir. Lenin, bu yargıyı, kapitalizm koşullarında işçinin sınıfsal bilincini oluşturma sorununun çözümüne uygulayarak, şunları yazmıştı: «... İşçi sınıfının kendi bilincine varması, çağdaş toplumda *bütün* sınıfların karşılıklı ilişkileri hakkında yalnız teorik fikirlerin değil, hattâ daha doğrusu teorik fikirlerden daha çok, pratik hayat tecrübesi üzerinde oluşturulan fikirlerin apaçık kavranmasıyla sınıfsal bağlıdır ... İşçi, pomeşçik ile papazın, yüksek memur ile köylünün, üniversiteli ile çıplak yoksulun ekonomik tabiatı ve sosyal-politik çehresi hakkında açık bir fikre sahip olmalı, bunların güçlü ve zayıf yanlarını bilmeli, perdesi arkasında her sınıf ve tabakanın kendi bencil niyetlerini ve gerçek içyüzünü *gizlediği* o günlük palavralar ve bir sürü safsata arasından sıyrılıp yolunu bulabilmelidir ... Bu «açık fikir» ise, hiç bir kitapta öğrenilemez ...» ⁽⁷⁾

Örneğin, SSCB'de, artık çalışan nüfusun gayet eylemsel ve kalabalık bir bölümünü oluşturan birkaç nesil vardır. Bu nesillerin, sınıf savaşına (bunun bazı ideolojik biçimleri bir yana) katılımı edinilmiş kendi dolaysız tecrübeleri yoktur (edinememişlerdir). Demek ki, onların sınıfsal-proleter bilinci, kural olarak, *sınıf düşmanı ile doğrudan doğruya çatışmaksızın* oluşmaktadır. Bilindiği üzere, SSCB'nin 250 milyonluk nüfusunun 121 milyonu (yani yarısı kadarı), 1945'teki zafer gününden sonra doğmuşlardır. Bugün SBKP üyelerinin (11.382.695) dörtte üçünden çoğu, partiye artık harpten sonraki yıllarda girmiş olanlardır. L. İ. Brejnev şöyle demiştir: «Daha yaşlı kuşaktan olan bizler, geçmiş ve bugünü kişisel tecrübemizle kıyaslama olanağına sahip bulunuyoruz. Gençlik böyle bir olaktan yoksundur. Geçmiş ile bugünün ayrım çizgilerini, gençlik, yalnız

⁽⁶⁾ V. İ. Lenin, *Bütün eserleri*, c. 6, s. 30.

⁽⁷⁾ V. İ. Lenin, *Bütün eserleri*, c. 6, s. 69–70.

kitaplardan ve filmlerden öğreniyor, bizim gördüğümüz yoksulluk ve yoksunluğu kolayca kavıyamıyor. Bunun için, Sovyet gençliğinin, bizim görüp geçirdiklerimizi, daha yaşlıların çarlık zamanında tanık oldukları gerçekleri, emekçilerin ağır durumunu, ilk beşyıllıkların çetin, fakat heyecan dolu yıllarını, harp yıllarının felâketlerini ve eşsiz kahramanlıkları iyice anlıyacak ve bütün varlığıyla hissedecek biçimde eğitilmesi gayet önemlidir.» ⁽⁸⁾

Demek ki, Sovyet toplumunda yeni yeni emekçi nesilleri temsilcilerinde açık sınıfsal bilincin oluşması özel koşullar altında gerçekleşiyor. Bilindiği gibi, toplumsal yığınsal bilinç, yalnız ideoloji «düzey»ini değil, sosyal psikolojiyi de (heyecan, duygu, alışkanlık, ruh hali vb.) kapsar. Kapitalizmde, proletaryanın, emekçilerin esas yığını, kendiliğinden gelme olarak, dolaysız maddi hayat koşullarının etkisi altında, burjuvaziye düşmanlığın sosyal-psikolojik düzeyi üzerinde duygulanır; Marksist-Leninist parti ise, yığınların bilincine, artık kabulü için psikolojik zeminin hazır olduğu bilimsel, sosyalist ideolojiyi iletir.

SSCB'de kurulmuş bulunan gelişmiş sosyalist toplumda, toplumsal bilincin bu öğeleri arasındaki bağıntı, bunların birbiriyle ve toplumsal yaşam koşullarıyla etkileşmesi bir hayli değişime uğruyor. Bu cümleden olarak, örneğin, memleket içinde, sömürücü sınıflar olmadığı için, sosyalist toplumun dost sınıf ve zümreleri arasındaki maddi ilişkiler alanında kendi menfaatlerine ilişkin sınıfsal duygu ve bilinç, bunların düşman burjuvazinin çıkarlarına karşı konulmasında kendiliğinden gelmekle ve doğrudan doğruya beliremiyor. Bu duygu ve bilinç, öncelikle, Marksist-Leninist bilim alanından, partinin amaca yönelik eylemi sayesinde bu bilim temeli üzerine oturtulmuş eğitim-öğretim ve yığınsal propaganda sistemi alanından aktarılıyor. Bunun içindir ki, parti, yeni nesillerin sınıfsal bilincini hem ideoloji, hem de sosyal psikoloji düzeyinde oluşturan etkenler olarak, bilim ve propagandadan yeni ve daha yüksek istemlerde bulunuyor. Bu koşullarda, bilimsel ve propaganda eyleminin, bir zorunluk olarak, mantık gücü kadar duygusal etki gücüne de sahip olması gerekiyor. Burada, başta gelen ödev, SBKP XXIV. Kongresinde belirtildiği üzere, gençliğin, dün olduğu gibi, bugün de, komünist fikirlere adanmışlık, Sovyet yurdumuza sadakat, enternasyonalizm.ruhunda, sosyalist toplumun normlarını ve mânevi değerlerini aktif olarak propaganda edecek biçimde eğitilmesidir.

Kendiliğinden anlaşılıyor ki, sınıfsal bilincin oluşmasında her şeyden önce yeni toplumsal-politik uygulama bugün de çözümleyici rol oynuyor. Bundan ötürü de, SBKP'nin ideolojik eylemi, gitgide daha büyük ölçüde, memleketimizde mevcut sosyalist toplumsal ilişkiler ve değerler sistemine,

(8) «Pravda» gazetesi, 27 Haziran 1973.

iktisadi ve kültürel kuruluşa aktif katılım sürecinde sosyalizmin olumlu içeriğinin (üretim tarzı olarak, hayat tarzı olarak) gençlik tarafından benimsenmesine ve *daha çok geliştirilmesine dayanıyor.*

Gençliğin sınıf bilincinin oluşmasında, sosyalizm için savaşılmış daha önceki nesillerin devrimcilik, savaşkanlık ve çalışkanlık geleneklerini benimsemenin, titizlikle korumanın ve çoğaltmanın çok büyük önemi vardır. Bu yolda, bizim kahraman komünist partimizin tarihi başlıbaşına ve eşsiz bir eğitici rol oynar.

Gençliğin devrimci gelenekler ruhunda eğitilmesi büyük bir maharet ister; propaganda işini gençliğin kendi günlük eylemiyle, öz pratik tecrübesiyle *mutlaka bağlama ustalığı* ister. Parti, bu alanda basmakalıplılığın, hele geçmişte verimli olan, ama değişen koşullara göre ayarlanması ve geliştirilmesi gereken eğitimsel çalışma biçimlerinin hemen olduğu gibice aktarılması denemelerinin hiç de katlanılır şeyler olmadığını daima belirtmektedir. Bu konuda, Lenin'in belirttiği üzere, yaşlılar, ihtiyarlar nesli temsilcilerinin, gençliğe, yani «sosyalizme *başka türlü*, babalarının *geçmediği* yoldan, onların *uygulamadığı* biçimde ve *görmediği* koşullar içinde yaklaşmak zorunda kalan ve başka çaresi olmayan yeni kuşağa gerektiği gibi *yanaşma*»yı⁽⁹⁾ becerebilmeleri bilhassa önemlidir.

Bundan başka, parti, sosyalizm ve komünizm kuruculuğu sürecinin yorumlanmasında ilkel şematizme karşı, bunun tüm devirlerinin nihilistçe değerlendirilmesine karşı mücadele etmektedir. Örneğin, parti, devrim ve sosyalist kuruculuk tarihinin kahramanlıklarının inkâr edilmesine veya tam tersine, geçmişin şanlı eylemleri ışığı altında bugünkü pratiğin öneminin azaltılmasına, yani günümüzdeki kahramanlıkların inkâr edilmesine şiddetle karşıdır. Düşmanlarımız, gençliğin psikolojisini sakatlayan bu tür hataları, seve seve, bazan da bir hayli ustalıkla sömürmektedirler. Biz burada onların bu gibi propaganda oyunlarından sadece bir tanesine değineceğiz.

III

Bilindiği üzere, kapitalizmin ideologları, bazan gençliğin şu veya bu temsilcilerini de saran küçük burjuva tüketici psikolojisinden yararlanarak, politik bakımdan henüz oturmamış bazı gençleri kendi ağırları içine alabilmek için hiç bir çabayı esirgemiyor, «kolay yaşama»ya can atan bölücüler arayıp duruyorlar. Bundan başka, bazan maksimalist veya hayalci isteklerin eşliğinde görülen eleştiricilik gibi, politik ve yaşamsal «idealizm» gibi gençliğe özgü nitelikleri de kötüye kullanmaya çalışıyorlar. Bu ikinci olayda, anti-marksizm, her zaman «arık», «yozlaşmamış»,

(9) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 30, s. 226.

«gerçek» sosyalizm makyajıyla maskeleniyor. Esasen, ötekiler bir yana, insancıl «sosyalizm»in en karakteristik çizgilerinden biri de budur. ⁽¹⁰⁾ Bu görüşün merkez noktası, bilindiği gibi, gerçekleştirilmiş sosyalist toplumu karalamak, önceki kuşaklara mensup devrimcilerin kurdukları sosyalizmi Marksizmin kurucularının teorik düşünce ve ideallerine uymaz göstermek ve bu ortam üzerinde «babalar»la «oğullar»ı karşılaştırmaktır.

Anti-komünizmin bu doğrultusu çerçevesi içinde, birçok Marksist araştırmacının isabetle belirttikleri üzere ⁽¹¹⁾, onun en yeni polemik (tartışma) oyunlarından biri, yani *gerçekleştirilmiş olan sosyalizmi sosyalist idealle* (tabii soyutlanmış ve yozlaştırılmış) *karşılaştırarak gözden düşürme çabası* açıkça belirmektedir. Burjuvazi, sağ ve «sol» revizyonistler, öngörülen ideal ve komünist hareketinin enson amacı ile bunların pratik olarak gerçekleştirilmesi arasında şu veya bu tarihsel dönemde kesin özdeşlik olmadığı ve olamayacağı, aralarında daima belirli bir uygunsuzluk bulunduğunu ve bunun da çalışma hayatına giren yeni emekçi nesillerinin emeği ve mücadelesiyle giderildiği gerçeği üzerinde sık sık sahtecilik yapıyorlar.

Anti-komünistlerin bu oyununun, özlüğü bakımından, sosyalizme şu veya bu ölçüde sempati besliyen çeşitli çevreleri, bu arada sosyalist ülkeler halklarının belirli bir bölümünü ve elbette her şeyden önce gençliği etkilemeyi hedef tuttuğunu kestirmek zor değildir. Gençliğin, ideal halinde, insanlar arasındaki ilişkilerin en yetkin ve âdil sosyal kurtuluş tarzı ve biçimleri halinde bir dünya yaratmaya psikolojik bakımdan alabildiğine yatkınlığı, onun belki de en karakteristik, hattâ diyebiliriz ki, en harikulâde çizgilerinden biridir. Ne yazık ki, başlıbaşına bu nitelik, gençliği her zaman âdil bir toplum uğrunda aktif mücadele yoluna çıkarmıyor, ve çoğu kere gençliğin sahte «dostlar»ının yardımıyla bazı gençlerin yoldan sapıtlıkları görülüyor.

Bilindiği üzere, V. İ. Lenin «Ne yapmalı?» adlı eserinde, «ayıklığı rozet gibi takınan» oportünistlerle tartışırken, tanınmış Rus politik yazarı devrimci-demokrat D. Pisarev'in şu sözlerini tamamiyle onaylayarak aktarır: Eğer insan düşünme yeteneğinden büsbütün yoksun olsaydı, bazan zihnen daha ilerilere koşarak ve kendi ellerinde henüz oluşmaya başlayan eserin iyice tamamlandıktan sonra nasıl görüneceğini tahayyül yoluyla seyretme olanağını bulamasa, onu sanat, bilim ve pratik hayat alanında geniş ve yorucu işlere girişmeye ve bunları başatmaya hangi itici

⁽¹⁰⁾ «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi («Yeni Çağ») sayı 12, 1971, ve sayı 5, 1972.

⁽¹¹⁾ R. Kosolapov, «Zerre hayalcilik yok» (Sosyalizm: Teori sorunları). Moskova, 1971; V. Wrona. Die Offensive des Marxismus-Leninismus und die Krise der Ideologie des Imperialismus. In: «Einheit», 1973, N 4, s. 397.

gücün yöneltebileceğini tasavvur etmek imkânsız olurdu. ⁽¹²⁾ Lenin, buna tekrar tekrar dönerek, özellikle, böyle bir hayal kurma olmadan, zihnen «ilerilere koşmalar» olmadan, Rusya gibi bir memlekette sosyalist devrime girişmenin olanaksızlığına işaret eder. ⁽¹³⁾ Ve sosyalist idealin üniversite gençliğini devrimci ruhta eğitmek için de gerekli olduğunu önemle belirtir. ⁽¹⁴⁾

Doğal olarak, gençliğin sosyalist ideal ruhunda eğitilmesi hiç de basit iş değildir; bu sorunun doğru olarak çözülmesi emek ve zaman ister. İnsanların yaşam sorunlarına titizlikle yönelişleri, ulaşılan gelişme düzeyini değerlendirme ve önceki kuşakların çalışmaları sayesinde artık yaratılmış olanı da iyileştirme çabaları, onlarda sosyalist (komünist) idealin oluşmasının doğal sonucudur. Ve bunlar eğitimin hiç de olumsuz çizgileri değildir. Böyle davranılmadan, bilinçli ve yaratıcı düşünen yeni toplumun kurucusunu yetiştirmek olanaksızdır.

Şüphesiz ki, içinde yaşadığımız gerçekliğe yöneltilen (sosyalist ideal açısından) her eleştiri olumlu bir etken rolü oynamaz. Burada, sosyalist ideal ile belirli bir gerçeklik arasındaki diyalektik çelişkinin (birtakım «olağanüstü» güçler tarafından değil, sosyalist ideali gerçekleştirme yönünde başlanmış bulunan sürecin kendisi tarafından yaratılan çelişki) şu veya bu yönlerine yapıcı bir yaklaşım sözkonusudur. Bir başka deyişle, yeni toplum kuruluşunda şu veya bu uygunsuzluğun, ya da mevcut yetersizliklerin giderilmesine yönelik sosyal aktifliğin teşvik etmeni olacak bir yaklaşım sözkonusudur. Biz bilinen bu gerçeği böylece bir kez daha belirtiyoruz, çünkü *oluşma halindeki kişiliğin* ideal ile gerçeklik arasındaki uygunsuzluğa karşı ilk tepkisi, çokluk doğrudan doğruya seyirci eleştirisi, bir çeşit yan gözlemci pozuna girme çabası niteliği taşımaktadır.

Bazan, böyle haller, eğitimsel, pedagojik sürecin yetersizlikleriyle, zamanımızın ve geleceğin karmaşık yaşamsal problemlerini, yani gençliğin okul ve üniversite sıralarından ayrıldıktan sonra kaçınılmazlıkla karşı karşıya geldiği problemleri daha ziyade tozpembe bir aydınlıkta görmekle ilişkilidir. Fakat çoğu ahvalde de, şu veya bu sosyal idealleri *teorik* ve *duygusal* olarak benimseme, kendi öz yaşamsal amaçlarını fikren belirleme aşamasından bunların mücadele ve çalışma hayatında *pratik olarak gerçekleştirilmesi* aşamasına geçişin objektif güçlükleriyle bağlıdır.

İşte bundan ötürüdür ki, parti, sosyalizmde emekçi sınıflarının bütün nesilleri arasında ideolojik çalışmada, komünist toplum kuruluşunu yaratmanın (Marks, Engels ve Lenin'in eserlerinde ve SBKP dokümanlarında genel teorik hükümler ve sosyal öngörüler olarak formüllenen) prensip-

⁽¹²⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 6, s. 172–173.

⁽¹³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 43, s. 60.

⁽¹⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 7, s. 341.

lerini, kurallarını ve yasallıklarını toplumsal yaşam pratiğinde gerçekleştirmenin özelliklerini bilimsellik ve ustalıkla açıklamaya çalışmaktadır. Parti ve Komsomol, sosyalizme ilişkin teorik fikirleri (yığınların öğrenimi ve politik eğitimi boyunca edinilen fikirler) sosyalizm kuruculuğu uygulamasiyle düşüncede karşılaştırma ve kıyaslama sürecinin, emekçiler için, komünist ideallerin gerçekleştirilmesine yönelik çabalarda bir ek teşvik etmeni olmasının sağlanmasına büyük bir özen göstermektedirler.

Komsomol'un III. Kongresinde, V. I. Lenin, gençliğe, sınıfsal komünist bilinci kazandırmanın, komünizme dair eserlerde yazılı bilgilerin pratik hayattan uzak olarak befflenmesiyle de, komünist şiarların ezberlenmesi ve tekrarlanmasıyla de hiç bir ilişkisi olmadığını söyleyerek uyarıda bulunuyordu. Sovyetler Birliği Komünist Partisi, bu partinin yönetimi altında çalışan Leninci Komünist Gençlik Birliği, gençliğin, yalnız propaganda ve eğitim yoluyla değil, aynı zamanda toplumsal emeğe dolaysız katılımı süreci içinde, sosyalizmi, çağdaş dünyanın en ilerici ve gerçekten insan-cıl sosyal ilişkiler sistemi olarak anlamasını sağlamaya çalışmaktadırlar.

Parti, sosyalizmi ve komünizmi kurma mücadelesinde, bütün nesillerden emekçilerin gücüne, kabiliyetine ve enerjisine dayanmaktadır. Böylece, Sovyet toplumunun fikirsel-politik birliği güçlenmekte ve SBKP XXIV. Kongresinde belirtildiği üzere, partinin politik hattının, devrimci geleneklerinin nesilden nesle geçmesi sağlanmaktadır.

Yeni biçimde tekrarlanan eski efsane

Sovyet ekonomisinde «bunalım» uydurmaları kime hizmet ediyor?

Sosyalizm ve ekonomik ilerleme birbirinden ayrılmaz. Bu yalnız Marksistler için değil, batıl inançlara ve önyargılara saplanmış olan herkes için de açık bir gerçektir. Dünyanın ilk sosyalist devleti, çok düşük düzeyde bir ekonomiyle gelişmesine başlamıştır ve bugün yüksek gelişimli ve çok kollu bir endüstriye, büyük ölçüde makineleştirilmiş bir köy ekonomisine, ilerici bir bilim ve tekniğe, vasıflı kadrolara sahip bulunmaktadır. Dev boyutlar, yüksek teknik düzey ve dinamizm, bütün halk ekonomisinin ayırıcı vasıfları olan bu özellikler, SSCB ekonomisinin gelişmesinde çağdaş aşamayı belirleyen en önemli çizgilerdir.

Eğer bunu pekiştirmek üzere yeni kanıtlar gerekliyse, diyebiliriz ki, şimdi Sovyet iktisadiyatı her gün 2 milyar ruble tutarında, 1930 yılları sonlarındakinin on misli toplumsal ürün üretiyor. (1) Bir başka deyişle, 1973 yılında elde edilen sanayi ürünleri tutarını, harpten önceki 1940 yılı Sovyet endüstrisi ancak 15 yılda üretebilirdi. (2) Sovyetler Birliği, ekonomik gücünü yıldan yıla artırarak, dünyanın ikinci sanayi devleti haline geldi. Sovyetler Birliği bugün sanayi üretimi hacmi bakımından, FAC, İngiltere ve Fransa gibi büyük Batı Avrupa devletlerinin sanayi üretimleri toplamını aşıyor.

Sovyetler Birliğinin ulaştığı yüksek üretim düzeyi, bu memleketin şimdiki ekonomik ve bilimsel-teknik potansiyeli, emekçilerin toplumsal ve kişisel ihtiyaçlarının etraflıca giderilmesi için, sosyalizmin üstünlüklerinin, sosyalizme özgü işletmecilik yönetimi biçim ve metotlarının, bilim ve tekniğin ve yeni başarılarının her zamankinden daha tam olarak kullanılmasına olanak veriyor. Bir yandan, plânlama ve yönetimin, işletmecilik eylemi metotlarının ve bu eylemi teşvik biçimlerinin yetkinleştirilmesi, bütün iç kaynakların seferber edilmesi, ekonomik gelişmenin entansif ve nitel etkenlerinin gerektiği gibi kullanılması istemleri de bir hayli yükseliyor.

Bu hususta her şeyin düzgün gittiği söylenemez. Ne var ki, bu sürecin düzgün gitmesi de zaten olanaksızdır. Çünkü bu süreç dünyada ilk defa ve dev ölçülerde gerçekleştirilmektedir. Henüz geçilmedik yollardan yürünmesi ve bu yürüyüş boyunca da hızla gelişen bir toplumun güçlüklerinin bertaraf edilmesi gerekmektedir. Bu güçlüklerin sükûtle geçirtilmediğine, açıkça ortaya konularak, özeleştirici açısından, keskin ve somut olarak görüldüğüne inanmak için, Sovyetler Birliğinde çıkan her hangi

(1) SBKP XXIV. Kongresi belgeleri, M. 1971, s. 38.

(2) «Pravda» gazetesi, 7 Kasım 1973.

bir gazeteyi şöyle bir açıp bakmamız yeter. Bunlar, her şeyden önce, yeni tekniğin yerleştirilmesi alanında, büyük kuruculuk alanında, sanayide büyük üretim kompleksleri yaratılmasında henüz çözülmemiş bazı problemlerdir; hizmetler alanında ve ayrı ayrı ekonomi halkalarında rastlanmakta olan güçlüklerdir.

Daha birçok işletme, inşaat yeri, kolhoz ve sovhoz var ki, plân ödevlerini yerine getiremiyorlar, ve bu da yalnızca bu gibi geri kalmalara meyden verenlerin iktisat eylemi göstergelerini düşürmekle kalmıyor, aynı zamanda diğer yüzlerce özdeş kolektifin işlerini de aksatıyor, hattâ bazan koskoca işkollarının eylemine olumsuz etkiler yapıyor.

SBKP iktisadi gelişmenin çözümleyici sorunlarını bir an bile gözden kaçırıyor. Parti, ekonomik işleri, sosyalist toplumun hem ihtiyaçlarına, hemde artan olanaklarına uygun daha yüksek bir nitel düzeye çıkarmayı, kendi yönetsel-örgütsel eyleminin birinci dereceli ödevi sayıyor.

Fakat, burjuva ekonomistleri, ilk sosyalist devletin emekçileri tarafından başarıyla çözülmekte olan problemleri bazan aşırı derecede şişiriyorlar. Kapitalist memleketlerin ekonomik literatürünü ve süreli basınına izliyenler, bu literatürün ve basının son zamanlarda sosyalist ekonomide «bunalım» efsanesini büyük bir çabayla yaymakta olduğunu görecektlerdir. Her şeyden önce, en güçlü sosyalist devlet sıfatıyla Sovyetler Birliğinin iktisadi durumunu kasıtlı hücumları için başlıca nişan tahtası edinen «sovyetologlar», burjuva toplumunda yükümlendikleri sosyal işlev gereğince, birikim ve tüketim alanında, köy ekonomisinde ve sanayide bunalım âlâmetleri değil, «elle tutulurcasına bunalım belirtileri» olduğunu yazıyorlar. (3)

Şimdi bu efsanenin nasıl yaratıldığını görelim. Bunlar, apayrı, çoğu kere adeta özel surette işlenmiş ve isteğe bağlı istatistik işlemlerle yozlaştırılmış bir olayı ele alıyor ve bunu eğilim olarak gösteriyorlar. Özel olan, bir kısım teşkil eden şey, genelin, bütünün yerine geçiriliyor. Genellikle başarılı ekonomik gelişmenin öz anlamı içinden, parti kararlarında veya basında işaret edilen ve yavaş yavaş düzeltilmesine çalışılan şu veya bu yetersizlik çekilip çıkarılıyor ve bu «temel»e dayanılarak, toplumsal düzenin «organik illetleri» olduğu sonucuna varılıyor. Gerçi bu oyunlar yeni değildir, fakat bugün, bilimsel-teknik devrim ve politik ekonominin matematikleştirilmesi çağında, ele alınan «kanıtlar» sistemli tahlil kılıfına bürünmekte ve elektronik hesaplama tekniğinin otoritesine dayanılmaktadır.

Bir de bu modern efsanecilerin temel iddialarını kısaca gözden geçirelim. *Birinci ve asıl iddiaları şu:* Sovyetler Birliğinde 1950'lerden sonra

(3) «Socialist Commentary». August 1973; «Newsday», 19 April 1973; International Herald Tribune», 25 June 1973.

ekonomik gelişme yüksek tempoları «tükenmiştir» ⁽⁴⁾ ve Sovyetlerin kapitalist memleketlere bir zamanki üstünlüğü artık «tarihle karışmıştır». ⁽⁵⁾ Bu tezin temeli nedir? Bunun temeli istatistiği kasıtlı ve keyfi olarak tahrif etmektir ve bu da «sovyetologlar»ın pek sevdikleri oyundur. Yalnız bir örnek vermekle yetineceğiz. Amerikan «Fortune» dergisinin yaptığı değerlendirmeye göre, 1972 yılında SSCB'nin milli gelir artışı % 1,5'ten az; «International Herald Tribune» gazetesine göre % 2 kadar; «Financial Times»in İngilizce baskısına göre % 3'ten fazladır. ⁽⁶⁾ Bu değerlemelerde görülen tutarsızlık, tam da istedikleri «veriler»in elde edilmesini sağlayan metodolojinin ne denli sakat olduğunu gösteriyor. Gerçekteyse, resmi verilere göre, 1972 yılında SSCB'nin milli geliri, 1971 yılına kıyasla % 4 artış göstermiştir.

1961–65 yılları (yedinci beşyılık) döneminde Sovyetler Birliği'nin milli geliri % 32 (yılda ortalama % 5,7) oranında artış gösterdi. SBKP o zaman bu tempoların yeterli ve kandırıcı olmadığına dikkati çekiyor ve daha da hızlandırılması için tedbirler alıyordu. 1966–70 yıllarında (sekizinci beşyılık) milli gelir artık % 41 (yılda ortalama % 7,1) oranında yükseldi; bu sonuç Birleşik Amerikanın aynı süre içindeki milli gelir artışı tempolarını 2,5 misli aşıyordu. ⁽⁷⁾ Dokuzuncu beşyılığın ilk üç yılında (1971–73), SSCB'nin milli geliri, geçen beşyılığın aynı dönemine kıyasla 1,4 misli artış göstererek, % 16,4 oranında yükseldi.

Yapılan hesaplar şunu gösteriyor: Kapitalist devletlerin ekonomik gelişmesinde belirli bir hızlanma olmasına rağmen, Batı Avrupa ve Amerikanın hiç bir sanayi devleti, harpten sonraki dönemde Sovyet sanayi üretimi artış tempolarına ulaşabilmiş değildir. Şimdiki beşyılığın ilk yılları döneminde Sovyetler Birliği'nin sağladığı ortalamaya gelince, bunu, ekonomisi diğer büyük kapitalist ülkelerinkinden daha hızlı gelişmekte olan Japonya da sağlayamamıştır. 1973 yılı (dokuzuncu beşyılık plânın çözümlayici yılı), Sovyetler Birliği'nin ekonomik gücünün artmasında yeni bir atılımı gerçekleştirmiş, sanayi üretimi % 7,4 artış göstermiştir.

Üretimin genel hacmi bakımından SSCB hâlâ ABD'nin gerisindedir, fakat yukarıda rakamlarla kanıtladığımız daha yüksek artış tempoları sayesinde, iki memleketin üretim güçleri düzeyi arasındaki tutarsızlık gitgide azalmaktadır. 1950 yılında SSCB'nin milli geliri ABD'ye kıyasla % 31'i kadarken, bugün artık ABD milli gelirinin üçte ikisine eşit bir düzeye yükselmiş bulunmaktadır. Sovyetler Birliği sanayi üretimi bakımın-

⁽⁴⁾ «Fortune», February 1973, p. 68.

⁽⁵⁾ Current Economic Indicators for the USSR. Washington, 1965; New Directions in the Soviet Economy, Washington, 1966.

⁽⁶⁾ «Fortune» February 1973, pp. 66, 68; «International Herald Tribune», April 16, 1973; «Financial Times», May 25, 1973.

⁽⁷⁾ Bk. SBKP XXIV. Kongresi belgeleri. M. 1971, s. 33, 129; «Economic Indicators», November 1973, Washington 1973, p. 2.

dan Amerikanın düzeyine daha çok yaklaşmıştır. Bu oran 1950'de % 30 kadarken, 1965'te %62'ye çıkmış ve bugün de Sovyet sanayi üretimi ABD sanayi üretiminin dörtte üçünü geçen bir düzeye yükseltmiştir. ⁽⁸⁾ Bu kesin yaklaşımın, tam da burjuva eleştircilerinin SSCB'den ötürü «ekonomik gelişme tempolarında üstünlüğünü yitirmiştir» dedikleri sırada gerçekleştirilmiş olması çok anlamlıdır.

Demek oluyor ki, uydurma göstergeler değil de gerçek veriler çıkış noktası yapıldığı ve bazı elverişsiz yıllar kasten sivriltilmeden, ekonomik bakımdan temellendirilmiş, yeterince sürekli ve örnek olmaya değer zaman dilimleri dikkate alındığı takdirde «Sovyet düşük tempoları»nın sadece ideolojik düşmanlarımızın hayallerinde var olduğu derhal anlaşılacaktır.

İkinci iddia: Sovyetler Birliğinin köy ekonomisi, pek yakında gideril-miyecek olan süregen bir bunalım içindedir. Bu tezi, Sovyetler Birliğinde köy ekonomisi için elverişsiz olan 1972 yılında alabildiğine yaydılar. Ama memleket, daha o zaman, SBKP ve Sovyet devleti tarafından alınan olağanüstü tedbirler sayesinde, çetin güçlüklerin genellikle üstesinden geldi ve sekizinci beşyılığın yıllık ortalamasından biraz yüksekçe bir mahsul alabildi. Devrim öncesi dönemde veya Sovyet egemenliğinin ilk yıllarında, 1972 yılındaki gibi çetin bir kış ve sürekli kuraklık, memleketin birçok bölgesinde kaçınılmaz olarak çok ağır felâketler doğurabilirdi. Bilginlerin ve uzmanların hesaplarına göre, böyle iklim koşullarında ve örneğin 1955 yılı tarım tekniğiyle, ekili araziden ancak 90 milyon ton kadar hububat elde edilebilecekti. Ve 168 milyon ton elde edilebildiğine göre, bu artık başlıbaşına ve hiç de küçümsenmiyecek bir başarıydı. Demek ki, vaktiyle âfet gibi bel büken bir durum, bugün, gerçekten ağır koşullar yaratsa da, yine de sadece aşılabılır bir engel olmaktan öteye geçemedi. Memleketin ve halkın hayatının normal gidişi aksamadı, yiyecek fiyatlarında fiyat artışı, yani kapitalist devletlerde böyle sıkıntıların ardından hemen sökün eden her hangi bir pahalılaşma olmadı.

«Bunalım» efsanesinin yaratıcıları, 1972'deki kuraklığın ağır sonuçlarının daha sonraki yıllarda giderilemeyeceği düşüncesiyle, köy ekonomisi üretiminde sürekli bir durgunluk olacağını öngörüyorlardı. Fakat «sovyetologlar», SBKP tarafından hazırlanan komple programın, SSCB köy ekonomisini kalkındırma programının gerçekleştirilmesi sonucunda, köy ekonomisi üretimi maddi-teknik temelinin bir hayli güçleneceğini hesaba katmadılar. Netekim, öncelikle bu programın uygulanmasıdır ki, 1973 yılında, yine birçok bölgede hükmünü yürüten elverişsiz hava koşullarına rağmen, memleket tarihinin en yüksek hububat rekoltesinin (brüt 222 milyon ton) elde edilmesini sağladı. Sovyet toprakları daha önce hiç bir

(⁸) SSCB'nin halk ekonomisi. 1922–72. Moskova, 1972, s. 64.

zaman geçen yılıki kadar yüksek bir pamuk (ve diğerk bazı bitkiler) rekoltesi vermiş değildi. SBKP ve Sovyet devleti, bu başarıyı, pekiştirmek ve mahsul düzeyini yüksek tutmak üzere, topraktan ve gübrelerden, her makineden ve yatırılan her rubleden yararlanma etkinliğı artırma yolunda, köy ekonomisinde daha ileri doğru yoğunlaşma, ihtisaslaşma ve yeğınleşme sağlama yolunda, tarımı ve hayvancılığı çağdaş endüstriyel temeller üzerine geçirme yolunda gereken bütün tedbirleri aldı.

Üçüncü iddia: «Sovyetologlar»a göre, sosyalist ekonomi genellikle zayıf etkinliktedir. ⁽⁹⁾

Şimdi gerçeğe bakalım: SBKP için, toplumsal üretimin etkinliğini yükseltmek, emek, maddi ve mali harcamaların her birimine karşılık ulusal gelirdede hissedilir bir artış sağlamak, bütün halk ekonomisi sorunlarının çözümünün anahtarıdır. Ancak bu sorunların hangi temel üzerinde çözümünün öngörüldüğünü anlamamanın önemi vardır. Bu temel artık ulaşılmış bulunan yüksek derecede ekonomik etkinliktir.

Gelelim kanıtlara: Bilindiğı üzere, bilimsel-teknik devrim çağında ekonominin etkinliğini yükseltmenin başlıca aracı, bilim ve tekniğın en yeni ulaşımlarının üretimde süratle ve geniş ölçüde uygulanmasıdır. Şimdiki beşyılığın ilk iki yıl ve dokuz ayı içinde, Sovyetler Birliğinde 9 binden fazla yeni tür mamulün seri halinde üretimi başarıldı ve 3 binden fazla ilerici teknolojik süreç uygulandı. Yalnız bu sonuç tüm sekizinci beşyılıktaki ulaşılanı epeyce aşmaktadır. Başka bir deyişle, Sovyetler Birliğı, bir ucundan her gün tekniğın son sözüyle kurulmuş modern bir sanayi işletmesinin, 6 bin modern apartıman dairesinin ve yüzlerce kültürel-yaşamsal öbeğın indirildiğı muazzam bir akar şeride (band'a) benzetilmektedir.

1973 yılında SSCB'de sağlanan sanayi üretimi artışının beşte dördünün emek veriminin yükseltilmesinden elde edilmiş olması dikkate değer. Bu, üretim etkinliğinin en önemli ölçütüdür. Sovyetler Birliğı sanayisinde emek verimliliğı, Birleşik Amerikada ve diğerk gelişmiş kapitalist memleketlerdekinden daha süratle artmaya devam ediyor. İşte Amerikan burjuva ekonomistlerinin yaydıkları efsane, yani Sovyetler Birliğinin bu alanda üstünlüklerini «kesinlikle yitirdiğı» iddiaları böylesine temelsizdir. ⁽¹⁰⁾

Geçen yılların Sovyetler Birliğinde yakın geçmişte genellenen ekonomik sonuçları ve aynı zamanda 1974 yılı halk ekonomisi plânı, sosyalist ekonominin giderek yükseliş kaydettiğinde hiç bir şüphe bırakmıyor.

⁽⁹⁾ «İnternational Herald Tribune», December 25, 1973.

⁽¹⁰⁾ Current Economic Indicators for the URSS. Washington 1965; New Directions in the Soviet Economy. Washington 1966; «Fortune», February 1973, p. 68.

Ekonomik ve sosyal-politik, teknik-üretimsel ve bilimsel-teknik ödevler tek bir komple çerçeve içinde çözülüyor ve toplum, bilim ve teknik alanındaki gelişmenin giderek daha zengin meyvalarını topluyor. Sosyalizmin iktisadi gelişmesinin genel yönelimini belirleyen bir hareket hattı, yani halkın refahını hissedilir derecede yükseltme hattı gerçekleştiriliyor. Sovyetler Birliği nüfusu içinde adam başına reel gelir son üç yılda % 13,5 artmış, her üç işçi ve hizmetliden birinin aylığına zam yapılmış ve 11 milyon yalnız 1973 yılı içinde olmak üzere 34 milyon kişiye yeni ev verilmiş veya konut koşulları iyileştirilmiş bulunuyor. Kapitalist memleketlerdekinden farklı olarak, geniş ölçüde tüketilen yiyecek maddeleri ve sanayi malları fiyatlarında her hangi bir yükseliş olmuyor, pek sınırlı ve geniş tüketim çerçevesine girmiyen bazı malların fiyatlarındaki önemsiz artış da, halkın durmadan yükselmekte olan hayat düzeyini zerrece etkilemiyor.

Sosyalizmin başarıları, kapitalist dünyanın ekonomik durumu fonu üzerinde incelendiği takdirde, elle tutulur ve gözle görülürcesine ortaya çıkıyor. Gerçekten de, kapitalist dünyada birçok düşüş alâmetleri görülmekte, işsizlik çığ gibi büyümekte, pahalılık artmakta, döviz-finans, enerji ve ekoloji bunalımı gitgide derinleşmektedir. Şiddeti günden güne artan enflasyon âfeti, gelirlerin, fiyatların ve vergilerin devlet-tekel eliyle ayarlanması, emekçilerin nominal (itibari) ücretlerine yapılan zamları silip süpürmektedir.

Objektif olmaya çabalayan bazı burjuva bilginlerinin, sosyalist ekonominin emin ve dinamik gelişmesini görmedikleri söylenemez. Netekim, SSCB ekonomisinin tanınmış uzmanlarından biri olan İngiliz bilgini A. Nove şunları yazıyor: «Sovyet sanayi üretimi yıldan yıla artıyor. İklim koşullarının sebep olduğu tereddütler bir yana, köy ekonomisi üretiminde de artış vardır. Tüketicilerin yararlandıkları hizmetler gitgide daha erişilir ve ucuz oluyor. Konut yapıcılığında da yıldan yıla iyileşme görülüyor. Tüketim malları çeşitleri ve niteliği konusunda da prensip itibarıyla aynı şey söylenebilir ... Bütün bunlar, önemi inkâr edilemeyecek olan başarılarıdır.»⁽¹⁾

Kendiliğinden bir soru doğuyor: Şimdi, Sovyet ekonomisinin başarılarının böylesine, ayık düşünceli burjuva bilginlerinin de inkâr edemeyecekleri kadar, açık olduğu bir zamanda, emperyalizmin ideolojik cihazı niçin harıl harıl çalışarak SSCB halk ekonomisinde «bunalım» tezini kâğıtlar ve ortaya atar? Bu kampanyayla ne gibi hedefler güdüyor? Bu sorulara verilecek cevaplar eş anlamlı olamaz. Aralarında sıkı bir bağ bulunsa bile, yine de, âdi propaganda ile reel pratik-politik ödevler arasında, yani «soğuk harp»ten toplumsal düzenleri ayrı devletlerin barış

(1) «The Times», March 19, 1973.

içinde yanyana yaşamaları ve işbirliği yapmaları prensiplerinin yerleşmesine doğru dönüm koşullarında burjuva ideolojisinin karşı karşıya geldiği ödevler arasında bir ayırım yapılması gerekmektedir.

Eğer sorunu sırf propaganda yanıyla ele alacak olursak, «sovyetologlar»ın şimdiki kalpazanlıklarında yeni ve olağanüstü bir şey yoktur. Gerçekte, Sovyet ekonomisinde «çelişkiler» ve «güçlükler» olduğu uydurmaları, daha ilk sosyalist devletin kuruluşuyla birlikte başlamış ve süregelenmiştir. Bu eski efsanenin genel sınıfsal fonksiyonu, «bunalım» teraneleriyle, evvelce olduğu gibi, bugün de, sosyalizmin başarılarını, fikirlerini ve öz varlığını gözden düşürme, dünya halklarının gözünde ortaya koyduğu örneğin çekim gücünü zayıflatma denemelerinde bulunmaktadır.

Gerçek odur ki, sosyalist ülkelerdeki iktisadi kuruculuğun, yalnız içsel, ulusal değil, aynı zamanda ciddi bir uluslararası politik önemi vardır. V. İ. Lenin bunu gözönünde bulundurarak şu satırları yazmıştı: «Biz uluslararası devrim üzerinde başlıca etkimizi kendi iktisat politikamızla yapıyoruz ... Dünya çapındaki mücadele bu alana aktarılmış bulunuyor. Bu sorunu çözdük mü, o zaman uluslararası çapta, güvenle ve kesinlikle mücadeleyi biz kazandık demektir. Bundan ötürü, iktisat kuruluşu sorunları bizim için olağanüstü büyük bir önem kazanmaktadır.» ⁽¹²⁾

İşte bu nedenledir ki, Ekim Devrimi'nden beri, fikir düşmanlarımız ve öncelikle çeşitli doğrultulardaki oportünistler, emperyalizme karşı devrimci savaşta proletaryanın üstün geldiği memlekette sosyalizm kuruculuğu sorunlarının çözümüne karşı koymak istemektedirler. Günümüzde Maoist ideologların bu mevzilerde yer aldıkları görülmektedir. Onların iddialarına göre, sosyalist ülkelerin ekonomik başarıları ile kapitalist dünyada devrimlerin oluşması başka başka şeylerdir, aynen kendi deyimleriyle «aynı şey değil, iki ayrı şeydir; bir kavram değil, iki kavramdır; bir sorun değil, iki ayrı sorundur». Yine onlara göre, iktisadi gelişmeye «kapılmak» gerçek devrimciye yaraşmaz; bu, anti-emperyalist mücadeleyle hiç bir ilişkisi olmayan ve devrimciliğin yitirilmesine yol açan bir «kaba pratizm»dir. Maoistlerin böylece bu iki yönlü ödevi parçalama yeltenişleri Leninci yanaşıma temelli ters düşmektedir.

Dünya proletaryasının üstün gelen birlikleri, yükümlendikleri tarihsel rolü, çağımızın ana devrimci gücü olma rolünü güçlendirmeyi, uluslararası işçi sınıfı ve bütün insanlık önünde kendileri için boyun borcu sayıyorlar. Komünist ve işçi partilerinin 1969 yılında Moskovada yapılan Uluslararası Danışma Toplantısı'nın belirttiği üzere, «Anti-emperyalist güçlerin ortak dâvasına dünya sosyalist sisteminin katkısını her şeyden önce bu sistemin giderek büyüyen ekonomik gücü belirlemektedir ... Sosyalist ülkeler halklarının yapıcı emeğinin sonuçları, emperyalizmin karşı-

⁽¹²⁾ V. İ. Lenin. Bütün eserleri, c. 43, s. 341.

sında, barış, demokrasi ve sosyalizm güçlerinin ağır basmasına kesinlikle yardım etmektedir.»⁽¹³⁾

Bugünkü durumda, sosyalist ekonomide «bunalım» efsanesinin yeniden ortaya atılması, artık sırf propaganda olmaktan da öte bir anlam taşımaktadır. Bu efsane, şimdi, her şeyden önce, uluslararası ilişkilerde yeni aşamanın başlamasıyla ve bunun özellikleriyle ilişkilidir. Şu var ki, insanlık, bugün gezegenimizin bir genel nükleer-roket harbi uçuşunu kenarında denge aramaktan azatlığını ve uluslararası ilişkilerde yapıcı değişimlerin gerçekleştirilmekte oluşunu, sosyalizme, sosyalizmin gücüne ve kudretine borçludur. Muazzam ekonomik potansiyel, sosyalizmin kudretli askeri savunma yeteneğinin ve uluslararası yüksek itibarının temelidir. Sosyalist topluluk ülkelerinin halk ekonomisinde, aralarındaki birliğin ve üretim güçleri entegrasyonunun daha da güçlendirilmesi koşulları içinde gerçekleştirilen yükseliş, bugün yeryüzünde güçler oranının kökten değişmesini belirliyen ve «soğuk harp»e olağanüstü ağır darbeyi indiren çözümleyici objektif etkidir.

Ne var ki, emperyalizmin ideologları, SSCB'nin ve diğer sosyalist ülkelerin barışçı girişimlerini, uluslararası çok yanlı ekonomik işbirliğini geliştirme yolundan yürümelerini, sosyalizmin güçlü durumunun değil, ... onun, yabancı krediler ve büyük kapitalist firmalardan teknik «yardım» sağlayarak, «teknolojik geri kalmışlık»ını giderme çabalarının belirtisi olarak göstermek istiyorlar. İşte eski efsanenin yeni biçimde ileri sürülmesinin asıl anlamı da budur. Bu efsanenin sivri ucu, kapitalist memleketlerin yönetici politik ve iş çevrelerine, sosyalist devletlerin bu hedeflerine ulaşmak için taviz vermeye «hazır» ve dolayısıyla sosyalizmi «yumuşatma» ve «yıpratma»nın imkân olduğu fikrini aşılılamaya yöneltmiştir.

İşin özüne bakılırsa, burada, emperyalizmin artık yeni durumda «işlemeyen» eski «soğuk harp» dönemi doktrinlerinin yerini almakta olan yeni sınıfsal dış politika doktrininin oluşmasıyla karşı karşıyayız. Burjuva devletleri yönetici çevreleri, emperyalizmin dış politikası temeline oturtulan «komünizmin durdurulması ve reddi», «yığınsal öç» ve «esnek tepki» gibi, kuvvet pozisyonuna dayalı görüşlerin ve stratejik prensiplerin fiilen iflâsının bilincine vararak, dünyaya artık daha gerçekçi gözle bakmak zorunda kaldılar. Tedricen (çünkü bu gerçekten ağır ve güçlüklerle dolu bir süreçti) «kuvvet pozisyonu» politikasının özünü oluşturan hayallerden silkinmeleri ve artık silâh şakırdatmakla ve askeri ültimatom diliyle sosyalizmden hiç bir şey koparılamıyacağını ve giderek böyle bir politikanın emperyalizm için felâkete dönüşebileceğini kabul etmeleri gerekiyordu.

Tabii, dünya ölçüsündeki sınıfsal mücadelenin artık ekonomik, politik

(13) «Komünist ve İşçi Partilerinin Uluslararası Danışma Toplantısı. Moskova, 1969.» s. 21.

ve ideolojik mecrada toplanmakta olduğu günümüzde, hiç bir memleket kendi köklü sınıfsal hedef ve menfaatlerinden vazgeçmiyor. Emperyalizmin sömürücü, yayılcı cibilliyeti değışmiş değildir. Emperyalizm, sadece iki sistem arasındaki yeni kuvvetler dengesine, dünyadaki politik yumuşamaya kendini uydurma, sınıf savaşının şimdiki koşullarına uygun bir dış politika doktrini hazırlama gereğı ile karşı karşıya gelmiş bulunuyor.

Bu şimdiki ekonomik bir çehre verilen doktrindir. Bunun formüllenmesinde, Sovyet ekonomisinin «nazik durum»u tezi nerdeyse çözümleyici rolü oynuyor. Sosyalizmin ekonomisi hakkındaki yanlış ve sahteci görüşlerden, bir de kendi kendilerine sosyalizmin «zorunlu gerileme»si fikrini çıkarıyorlar. ABD İhracat-İthalât Bankası yeni direktörü W. Casey şöyle diyor: «Rusların, artık, kendileri için, ekonomik gelişmeyi hızlandıracak başlıca çarenin, üretimi örgütleme bakımından Amerikan, Avrupa ve Japon korporasyonlarından teknoloji, sermaye ve tecrübe edinmek olduğu sonucuna vardıkları âşikârdır.» Uluslararası gerginliğin azaltılmasına kesinlikle karşı çıkanlardan biri olan Amerikan senatörü H. Jackson da aynı şeyi telkine çalışarak, Rusların, Batı'yla, artık daha dostane bir davranış içinde olduklarından ötürü değil, ciddi güçlüklerle karşı karşıya bulunduklarından ötürü, daha yakın ilişkiler kurmak istediklerini söylüyor. ⁽¹⁴⁾ Onlar, kendi hayallerinin ürünü olan bu tutumu sömürerek sosyalizme bazı koşullar dayatabilecekleri, ondan tavizler koparabilecekleri, daha büyük kazançlar elde edebilecekleri ve aynı zamanda politik sermaye yığabilecekleri düşüncesindedirler.

Şu var ki, ekonomik ultimatol dilinin de, sosyalist ülkelerin iç işlerine karışmakla bir olan peşin politik koşullar ileri sürme taktiğinin de elverişsiz araçlar olduğu, sökmediğı ve sökmiyeceğı apaçık ortadadır. Bu araçlarla, ancak, halen ilk adımları atılmakta olan önemli ve uzun vadeli uluslararası ekonomik ilişkiler kurma sürecinin suya düşürölmesi ve dünyada durumun iyileştirilmesine engel olunması sonucuna varılabilir. Zaten H. Jackson tipinden politikacılar da az veya çok açıklıkla bu amacı gütmektedirler.

İşte, bu gibi eylem adamlarına arka olan aşırı gerici politik kuvvetlerin izledikleri gayet tehlikeli politik hareket hattının çıkış noktası budur. Birleşik Amerikada, bu aşırı gerici güç, dev askeri-sanayi kompleksidir; yani silâh tedarikinden muazzam kazançlar yığan tekeller ile saldırgan militarist çevrelerin bağlaşımdır; aşırı sağcı örgütlerin, siyonist ajanlarının, anti-komünizm ve anti-sovyetizm kategorileri dışında düşünme yeteneğinden yoksun Amerikan Emek Federasyonu ve Üretim Sendikaları Kongresi gerici liderlerinin en önde gelenlerinin blokudur. Bunların hepsi, çeşitli araçlar ve metotlarla, yasal aksiyonlardan tutan da,

(14) «Washington Evening Star», June 21, 1973.

politik baskı ve açık şantajlara, kapitalist memleketlerde petrol sıkıntısının artması konusunda «Sovyet dopingi» ve Sovyetlerin «sorumluluğu» gibi uydurmalara kadar, topluca ve ayrı ayrı eylemler göstererek, dünyayı tekrar «soğuk harp» dönemine döndürmeye, elverişsiz dış politika koşulları yaratarak sosyalizmin ekonomik gelişmesini geciktirmeye çalışıyorlar.

Şimdi söylediklerimizi derleyip toparlayalım: Birbirinin karşıtı iki sistem arasında mücadelenin ağırlık merkezi, gitgide, ekonomik ve bilimsel-teknik ilerleme alanında rekabete doğru geçmektedir. Yeryüzünde, hem koşullar, hem de sosyalizm ile kapitalizm arasındaki kaçınılmaz tarihsel sınıf mücadelesinin biçimleri değişmiş bulunuyor. Buna uygun olarak, emperyalist burjuvazinin ideolojik mücadele metotları da, dış politika doktrinleri de değişiyor. Fakat bu değişme onları daha az tehlikeli hale getirmiyor. Gericici kuvvetler «psikolojik harp» yürütmeye devam ediyor, sosyalizmin durumunu sarsmak üzere yeni uluslararası koşullardan yararlanmaya kalkışarak, dünya kamuoyunu yanıltmaya çalışıyorlar. Bununla ilgili olarak şunu da hatırlatmak isteriz ki, gerçek süreçleri anlama temeline değil de, efsane ve masallar temeline dayanan politika, çok ciddi olumsuz sonuçlar doğurabilir.

Yan Prajski

Komünist ve işçi partileri hakkında

Kısa Bilgiler

Küba Komünist Partisi (KKP)

Küba Komünist Partisi'nin kuruluşu 3 Ekimde kutlanır. Partinin Birinci Sekreteri Binbaşı Fidel Kastro, 1965 yılının 3 Ekim günü, Havana'da toplanan bütün yönetim organları üyelerine ve bütün hücreler (taban örgütleri) sekreterlerine, Parti Merkez Komitesi'nin Kurucu Toplantı'sında alınan kararları ve bu arada partinin Küba Komünist Partisi olarak adlandırılması kararını bildirmiştir.

KKP MK Politbürosu, Küba Komünist Hareketi ve Sosyalist Devrimi Tarihi Enstitüsü'nü kurarken, memlekette komünist hareketi tarihinin 1920 yıllarında başladığını belirtti. Rusyada başarılan Oktobr Devrimi'nin etkisi altında, o zaman Küba'da mevcut komünist grupları 1925 yılında ilk Marksist-Leninist partiyi, yani Küba Komünist Partisini kurdular. Daha önce, 1892'de, Hose Marti ile birlikte, memleketin bağımsızlığı ve İspanyol sömürge egemenliğinden kurtuluşu için savaşan Küba Devrimci Partisi'ni kurmuş olan Karlos Balinyo da 1925'te Komünist Partisi'nin kurucuları arasındaydı. Öyle ki, o yılların bağımsızlık savaşı ile gerçek ve kesin bağımsızlığın elde edilmesi mücadelesi arasında yakın bir ilişki ve geçişlilik bağı vardır. Bu gerçek ve kesin bağımsızlık, Fidel Kastro'nun komutasındaki Ayaklanma Ordusu'nun zaferden zafere ulaşan eylemleri sonucunda, memlekette emperyalizm yanlısı zalim diktatörlüğü deviren ve Lâtin Amerika kıtası üzerinde sosyalizm ve komünizm bayrağını yükselten 1 Ocak 1959 devrimiyle kazanılabildi.

1973 yılı sonunda, Küba Komünist Partisinin üye sayısı 170 bini buluyordu.

Partide taban örgütü (hücreler) işletmelerde ve dairelerde üretimsel bölünüş prensipi gereğince, yönetim organlarıysa bölgesel bölünüş prensipine göre kurulur. Halen memlekette 6 yöre komitesi, 59 bölge ve 416 munisipal (bucak, ilçe, belediye) komite ve 16 bin de hücre (taban örgütü) vardır.

Parti, yönetimde demokratik santralizm kurallarını, Leninci örgüt prensiplerini kılavuz edinir.

Yüksek yönetim organı her taban örgütü için bütün üyelerinin genel kurul toplantısı; çeşitli bölgesel yönetim katları komiteleri için delegeler genel toplantısı, bütün parti için de kongredir. Genel kurul toplantıları ve kongre, parti yönetim organları üyelerini, her kademedeki komiteleri ve bu komiteler de kendi bürolarını seçerler.

Partinin bileşimini şu veriler belirlemektedir: Üyelerin % 45'i 35 yaşın altındadır; % 25'i orta öğrenimli, yarı yüksek ve yüksek öğrenimlidir; komünistlerin % 55'i çeşitli maddi üretim kollarında çalışmaktadırlar; partide kadın üyelerin oranı % 13'tür.

Küba Komünist Partisi, üye kadrosunu, gönüllülük ve geniş yığınların katıldığı ciddi seçim prensiplerini bağdaştırarak oluşturmaktadır. KKP'nin üye kadrosu nispeten sınırlıdır; fakat çalışmalarında geniş ölçüde dayandığı çeşitli yığınsal örgütlerin üye sayısı epey büyüktür. Bu yığın örgütlerinin önde gelenleri, Emekçi Sendikaları Birliği; Küçük Üreticiler (köylüler) Ulusal Birliği'dir. Yalnız Devrimi Koruma Komiteleri'nin ve Küba Kadınlar Federasyonu'nun 5 milyondan çok üyesi vardır.

Parti basını:

«Granma» KKP MK'nin organı olan günlük gazetedir; tiraj 600 bin. Havana bir yana, diğer bütün illerde her gün şu parti gazeteleri çıkarılır: Pinar del Rio ilinde «Guerrillero» («Partizan»), 15 bin tiraj; Matanzas ilinde «Giron», 15 bin tiraj; Las Villas ilinde «Vanguardia» («Öncü»), 25 bin tiraj; Kamaguey ilinde «Adelante» («İleri»), 25 bin tiraj; ve Oriente ilinde günlük üç gazete: Santiago de Kuba şehrinde «Sierra Maestra», 45 bin tiraj; Holgiun şehrinde «Ahora» («Bugün») 10 bin tiraj; ve Guantanamo şehrinde «Venceremos» («Üstün geleceğiz») 4,5 bin tiraj.

Parti Merkez Komitesi Sekreterliği, aylık olarak «El militante Comunista» («Komünist») dergisini yayımlar. 150 bin tirajlı çıkan bu dergi, parti çalışmalarında edinilen tecrübeye, ideoloji, propaganda vb. sorunlarına ilişkin yazılara yer verir.

Devrimci Silâhlı Kuvvetler Bakanlığı'ndaki parti örgütleri, aylık olarak «Trabajo politico» («Politik çalışma») dergisini yayımlar.

Küba Genç Komünistler Birliği, 200 bin tirajlı günlük «Juventud rebelde» («Devrimci Gençlik») gazetesini çıkarır.

İsrail Komünist Partisi (IKP)

Parti 1919 yılı Martında kuruldu. İlk önce Filistin Sosyalist İşçi Partisi adını taşıyordu. 1921'de Filistin Komünist Partisi adını aldı. İsrail devletinin kuruluşundan sonra da (Mayıs 1948) İsrail Komünist Partisi oldu.

Partinin 1920 Ekiminde yapılan II. Kongresi tarafından belirlenen yapısı, Yahudileri ve Arapları tek bir devrimci örgütte birleştirmeyi öngörmektedir. Parti, bölgesel-üretimsel prensip gözetilerek kurulur. Taban örgütleri (hücreler), komünistlerin çalışma veya oturma yerlerinde meydana getirilir. Bunlar bölge ve il örgütleri çapında birleştirilir.

Partinin en yüksek yönetim organı kongredir. Dört yılda bir toplanan kongre, Merkez Komitesini ve Kontrol Komisyonu'nu seçer. Merkez Komitesi de Politbüroyu ve Sekreterlik'i seçer.

İKP'nin son XVII. Kongresine (1972) katılan delegelerin bileşimi, partinin sosyal bileşimi hakkında da belirli bir fikir vermektedir: % 65 işçi; % 7 hizmetli; % 19 serbest meslekli; % 4 ev kadını; % 2 köylü; % 3 üniversiteli ... Yaş durumu da şöyledir: Üyelerin % 20'si 30 yaşın altında; % 27'si 30-40 yaşlarında; % 29'u 40-50 yaşlarında; % 17'si 50-60 yaşlarında ve % 7'si de 60'ın üstündedir ... Partide kadın üyeler % 16 oranındadır. Yahudi ve Arap üyeler hemen hemen eşit sayıdadır.

XVII. Kongrenin kararlarında, işgal edilmiş bütün Arap topraklarından İsrail askerlerinin tamamen çekilmelerini sağlamak için mücadelenin, Yakın-Doğu'da adil ve sürekli bir barış için mücadelenin, partinin başlıca ödevlerinden biri olduğu belirtildi. Kongre, memleketin bütün emekçilerini ve barışsever güçlerini tek bir barış cephesinde birleşmeye çağırırdı; BM Güvenlik Konseyi ve Genel Kurulu kararlarındaki prensipler temeline dayanan özel bir Barış Programı kabul etti; ayrıca bir anti-emperyalist, demokratik cephenin kurulmasını öngörerek, bu cephenin eylemine temel olması gereken, gerçekleştirilmesi İsrail toplumunun daha yüksek bir devrimci aşamaya, sosyalizm aşamasına geçmesine olanak verecek olan bir geniş programı onayladı.

Memlekette Komünist Partisinin yönetiminde, Komünist Gençlik Birliği, Demokratik Kadınlar Hareketi, İsrail Anti-Hitlerist Cephe Savaşçıları ve Nazilerin Kurbanları Birliği, İsrail-SSCB Dostluğu Hareketi gibi örgütler eylemindedir.

Parti basını:

«Zu hadereck» («Bu yol»), partinin İbranice yayımlanan günlük gazetesidir;

«Al ittihad» («Bağlaşma»), Arapça yayımlanan gazetedir; 15 günde bir çıkar; «Aarahim» («Değerler») İbranice yayımlanan teorik dergidir, üç ayda bir çıkar;

«Al darb» («Yol») Arapça yayımlanan teorik dergidir, üç ayda bir çıkar;

«Lainyan» («İşbaşına»), Komünist Gençlik Birliğinin organı olan ve İbranice yayımlanan gençlik dergisidir, üç ayda bir çıkar;

«Al Ghad» («Yarın»), Komünist Gençlik Birliğinin organı olan ve Arapça yayımlanan aylık gençlik dergisi;

«Al Cadid» («Yeni»), Arapça yayımlanan ve ayda bir çıkan toplumsal-politik ve edebi dergi ...

1973 yılı Aralık ayında yapılan Kneset (parlamento) seçimlerinde İKP 4 milletvekiliği kazandı. Birçok komünist şehir belediye meclislerine ve köylerde de yersel idare kurullarına seçildiler.

Ürdün Komünist Partisi (ÜKP)

Parti 1943 yılı Kasımında kuruldu. İlkönce Ulusal Kurtuluş Birliği adını taşıyordu. Bu birliğin kurucularından çoğu daha sonra Filistin Komünist Partisine girdiler. 1951 Eylülünde, Birlik, artık Ürdün Komünist Partisi adını aldı.

ÜKP 1948 yılından beri, sürekli baskı, terör ve kovuşturmalar koşulları altında çalışıyor. Bu terör ve kovuşturmalar, özellikle komünizmle mücadele kanununun kabul edildiği 1951 yılında alabildiğine kısıcıcı bir hal aldı.

İsrail'in Arap ülkelerine karşı saldırıya geçtiği dönemde (1967) Ürdün anti-emperyalist ve demokratik hareketinin güçlenmesi, Ürdün hapis-hanelerindeki bütün komünistlerin serbest bırakılmasını sağladı. Ve ÜKP yarı-legal çalışma olanağı kazandı.

1967 Temmuzunda ÜKP MK Plenumu geçici bir program kabul etti. Bu programda, ÜKP'nin, İsrail saldırısı sonuçlarını ortadan kaldırmak üzere, emperyalizme ve yerli gericiliğe karşı yürüttüğü mücadelenin ana doğrultuları belirleniyordu. Ürdün halkının çabalarını İsrail saldırısına karşı mücadelede seferber edebilecek bir ulusal koalisyon hükümetinin kurulması bu programda temel ödev olarak ele alınmıştı.

1970 yılı Nisanında yapılan Parti Konferansı, sözkonusu geçici programın temel hükümlerini doğruladı; Yakın-Doğu bunalımının çözümü için silâhsız politik mücadele ile silâhlı savaşın bağdaştırılması gereğini belirtti. Konferans, partinin örgütsel çalışmaları üzerinde büyük bir dikkatle durdu ve ÜKP'nin yeni yönetim organlarını seçti.

1973 Ağustosunda ÜKP diğer yurtsever güçlerle birlikte işgal bölgelerinde eyleme geçerek, ödevi bu bölgeler ahalisinin mücadelesini yönetmek olan Filistin Ulusal Cephesi'nin kurulmasında kesin bir rol oynadı.

Parti basını:

«Al Camagir» («Yığınlar»), illegal olarak ayda bir-iki defa yayımlanan ve Ürdün içinde dağıtılan gazete;

«Al Vatan», illegal olarak ayda bir-iki defa yayımlanan ve işgal bölgelerinde dağıtılan gazete;

«Al Hakkika» («Gerçek»), partinin illegal olarak yayımlanan aylık teorik ve politik dergisi (Ürdün için ve işgal bölgeleri için ayrı baskıları vardır).

Panama Halk Partisi (PHP)

Panama Komünist Partisi, 1930 yılı Nisanında, memleketteki komünist gruplarının ve o zaman dağılan Laborist (İşçi) Partisi sol kanadının birleştirilmesiyle meydana getirildi. 1943 yılında iç mücadeleler sonucunda bu parti varlığına son verdi. Aynı yıl içinde, daha önce Komünist Partisine dahil bulunan grupların yeniden birleşmesi temeli üzerinde Panama Halk Partisi kuruldu.

Başlangıçta, oportünist kanat kendi arzusunu dayatarak, partiye reformist bir karakter verdi. 1951'de yapılan III. Kongrede oportünistler yenilgiye uğratıldı ve partinin eyleminde Marksist-Leninist prensiplerin egemenliği sağlandı.

Parti, bölgesel-üretimsel prensip gözetilerek kurulur. Taban örgütleri (hücreler ve aktif gruplar) çalışma yeri olan işletmelerde veya şehirlerde mahalle-sokak bölünüşüne, köylerde de konum yerlerine göre meydana getirilmektedir. Aktif grup, parti saflarının büyümesi dönemlerinde meydana getirilen ve gerek parti üyelerini, gerekse partiye girme kararında olanları birleştiren bir taban örgütü biçimi olup, zamanla hücre haline getirilebilir. Halen partinin bu tipten yüzlerce taban örgütü vardır. Parti taban örgütleri, şehirlerde semt komiteleri ve köylerde de yersel komiteler tarafından yönetilir. Bunlar bölge komitelerine bağlıdır. Memleketin başlıca illerinde yöre komiteleri kurulmuştur (şimdi diğer illerde de yönetim organları kurulmaktadır).

Partinin en yüksek organı ulusal kongredir. Tüzük gereğince dört yılda bir toplanan ulusal kongre, partinin kongreler arası dönemde yüksek yönetim organı olan Merkez Komitesini seçer. Merkez Komitesi de kendi kadrosu içinden Politbüro'yu, Genel Sekreter'i ve Sekreterlik'i seçer. MK aynı zamanda atama yoluyla Kontrol Komisyonu'nu ve Finans Komisyonu kadrolarını görevlendirir.

PHP'nin son V. Kongresi 1968 Eylülünde yapıldı. Kongre, partinin program tasarısının hazırlanması hakkındaki politik kararı onayladı, PHP'nin işçi sınıfı ile bütün emekçilerin yığınsal partisi haline getirilmesine ilişkin kararlar aldı, bütün devrimci mücadele biçimlerinin bağdaştırılması gereğini doğruladı, yığınlar arasında ideolojik çalışmaların iyileştirilmesi tedbirlerini belirledi.

Son zamanlarda PHP'nin safları bir hayli büyüdü.

Partinin «Unitad» («Birlik») adlı bir gazetesi vardır. Ayda bir çıkar. Parti, ayrıca kitaplar, broşürler ve enformasyon bültenleri yayımlar.

Halen, parti kadroları yetiştirmek üzere sürekli olarak çalışacak bir okul meydana getiriliyor. Yeni kadroların eğitimi için sistemli kurslar örgütleniyor, seminerler ve konferanslar yapılıyor. Parti üyeleri arasında, Marksist-Leninist teorik yayınlara karşı ilgi hissedilir derecede artıyor.

TÜSTAV

Hükümet programının kabulünden sonra

A. Saydan

Hükümet programının Mecliste kabulünden sonra işbirlikçi burjuvazi-emperyalizm ittifakının Türkiye'deki anti-emperyalist ulusal bağımsızlık ve sosyal kurtuluş hareketine karşı saldırıları daha da yoğunlaştı ve konkre biçimler aldı. Saldırıları daha fazla af tasarısı, haşhaş ekimi, anti-komünizm gibi konularda yoğunlaştı. Komando baskınları, provokasyonlarda biçimlendi. Genel Kurmay Başkanı General Sancar'ın etrafında toplanan militarist kliğin politik atmosferde tehdit ve baskı unsurlarından biri olarak varlığı daha fazla hissedilmeye başlandı.

Amerikan emperyalizminin etrafında halkalanan güçler af konusunda her şeyden önce sınıfsal çıkarlarını korumaya yönelik bir politika uygulamak istiyorlar. AP, CGP, DP ve MHP'nin yönetim çevrelerinde en fazla üzerinde durulan nokta sosyalist militanların, gerek Atatürkçülerin, devrimci gençlerin cezaevlerinden çıkarılmasıdır. Bunun nedeni de açıktır: Emperyalistler ve işbirlikçiler sıkıyönetim ilân etmekle bir amaç gütmüşlerdir. Bu amaç işçi sınıfını, emekçi yığınlarını, tecrübeli, bilinçli, militan kadrodan yoksun bırakmak, sömürü düzenini daha rahatlıkla yürütmektir. 1970'te yapılan % 66 devalüasyonla, enflasyonun hızı artırılmış, yani enflasyon yolu ile, zamlarla, yeni yeni vergilerle, fiyat artışları ile halk yığınlarının elindeki, avucundaki daha geniş ölçüde son yıllar içinde gelişme hızını daha da arttıran Holdinglere çekme süreci rahatlıkla artırılmıştır. Holdingçi burjuvazinin bu süreci geliştirmesi için bir «mezarlık sükkünetine» ihtiyacı vardı. Çünkü hızını artıran enflasyon işçi sınıfının, emekçi halkın sabrını taşımış, sınıf savaşı işçi sınıfı yararına gelişme yoluna girmişti. Yurtsever aydınlar, orta tabakalar da sömürünün kurbanları arasındaydı. Sanayi burjuvazisi birikimlerini hızla artıran Holdinglerin baskısını daha fazla duyuyor, Holdinglerdeki birikim arttıkça kendi birikim imkânlarının azaldığını hissediyordu. Bu bakımdan ulusal burjuvazinin politik güçleri de gittikçe artan anti-emperyalist, demokratik, reformcu bir eğilime yöneliyorlardı.

Sıkıyönetim, bu demokratik gelişmeyi durdurmak, emperyalizmin, büyük burjuvazinin hegemonyasını, sömürü ve talan imkânlarını silâhlı kuvvetlere, polis ve jandarma birliklerine dayanarak kanlı, faşist yöntemlerle yürütmek için ilân edildi.

Sıkıyönetimi ilân eden güçler bundan ötürüdür ki, zindanlara atılan

sosyalist, gerçek Atatürkçü ve öteki devrimci kadroların af tasarısıyla cezavlerinden çıkmalarını ve politik haklarını elde ederek yeniden mücadeleye katılmalarını engellemek istiyorlar. Bu güçler, hükümete yaptıkları baskılar sonucunda af tasarısının daha da sağa doğru değiştirilmesini sağladılar. Osmanlı hanedanı üyelerinin memlekete dönmelerini, büyük vergi kaçakçılarının, hazine soyguncularının, suçlu toprak ve orman beylerinin de affını tasarıyla aldırıldılar.

Öte yandan Türkiye Komünist Partisinin af konusunda ileri sürdüğü tekliflerin bir yandan geniş emekçi yığınları, bir yandan da yurtsever, ilerici, devrimci güçler tarafından daha geniş ölçüde benimsendiği görüldü. TKP, ayırım yapılmadan bütün politik tutukluların serbest bırakılmasını ve düzenin kurbanı olan yurttaşların sınırsız bir aflu topluma iade edilmelerini istiyor. Ayrıca serbest bırakılan politik tutukluların bütün politik ve kamu haklarına kavuşmasını da şart koşuyor. Sıkıyönetim ve orduyu halkın üzere sürenlerin, baskı düzeni içinde Anayasayı değiştirenlerin, hazineyi soyanların, halkın demokratik haklarını çiğniyenlerin, içkence yapan ve yaptırımların af kapsamının dışında tutulmasını, bu gibi olayların tekrarını engellemek için zorunlu görüyor. Birçok burjuva politikacı ve hukukçularının fikirlerinin tersine, TKP'ye göre af bir «atıfet» değildir. Politik tutukluların serbest bırakılması ve bütün haklarının tanınması halkın ezici çoğunluğu tarafından istenmektedir. Hükümeti kuran partilerin adayları seçim programlarına bu gibi bir affı aldıklarından ötürü TKP'nin de istediği af şekli geniş emekçi yığınlarının onayından geçmiştir. Bundan ötürü halk çoğunluğunun bu gibi bir isteği hükümetin bir atıfeti sayılamaz.

Türkiye'de sınıf savaşının düğümlendiği noktalardan biri af tasarısıdır. Sendikalar, aydın dernekleri, özellikle TÖB-DER gibi öğretmenler örgütü, barolar, bilim çevreleri TKP'nin ileri sürdüğü af tekliflerine çok yakın bir af tasarısı fikrini savunuyorlar. Yurt dışında da örneğin, Batı Almanya'nın Frankfurt, Köln, Münih gibi şehirleri ile Batı Berlin'de, Londra ve Paris'te af komiteleri kuruldu. Bu komiteler bildirilerle TKP'nin savunduğu ilkelere yakın bir aftan yana olduklarını açıkladılar. Böylece bu af konusu etrafında bütün demokratik, anti-emperyalist güçlerin cepheleşme hareketi olgunlaşmaya ve şekillenmeye başladı. Gerek memleket içinde, gerekse memleket dışında af hareketine katılanlar arasında değişik politik ufuklardan gelen yurtseverler vardır. İşçi militanları, sendikacılar, aydınlar gibi toplumun değişik sosyal sınıf ve zümrelerinden gelenler olduğu gibi, komünistler, sosyalistler, Atatürkçüler, partisiz yurtseverler gibi değişik politik inançlardan gelenler de vardır.

Af konusunda bu şekilde bir mücadele sürüp giderken, haşhaş ekiminin hükümet tarafından serbest bırakılmasını önlemek maksadıyla Amerikan Temsilciler Meclisi üyelerinden Lester Wolff ve Charles Rangel

Türkiye'ye geldiler. Amerikan sayıtlavlarının hükümete baskıları sonuç vermedi. Gerek Başbakan Ecevit gerekse Dışışleri Bakanı Güneş haşıhaş ekiminden vazgeçilmiyeceğini, kararın geri alınmiyacağını açıkladılar. Amerikalı sayıtlavlar hükümetten yüz bulmayınca geleneksel dostları, yani işbirlikçi burjuvazinin politikacıları Vaşıngton'un bağlarını kuvvetlendirme teşebbüsüne giriştiler. Meclise kadar girdiler, AP, DP, CGP'li yönetici ve milletvekilleri ile bağlar kurdular. Tertipledikleri basın toplantısında, haşıhaş ekiminin yasaklanması nedeniyle Amerikan hükümetinin verdiği 36 milyon doların nerelere harcıandığını araştıracaklarını söylediler ve Ecevit hükümetini haşıhaş ekimine başlamakla mevcut bir ikili anlaşmayı çiğnemekle suçladılar. Amerikalı sayıtlavlar basın toplantısından hemen sonra yüksek kumanda heyetiyle bir brifing tertipledikler. Böylece Türkiye'deki militarist klikle Amerikan emperyalizminin özel temsilcileri durumunda olan bu sayıtlavlar, mevcut ilişkilerden kuvvet olarak haşıhaş ekiminin yasaklanmasına karşı verilen paraların nerede harcıandığını incelemek gibi işlerimize kabaca müdahale etmek olanağını buldular.

Dışışleri Bakanı Turan Güneş Amerikalı sayıtlavlara verdiği cevapta, haşıhaş konusunda Türkiye ile Birleşik Amerika arasında bir ikili anlaşma mevcut olmadığını söyledi. Turan Güneş bu konuda yanıltmış olabilir. Çünkü Menderes, Demirel, Erim, Melen ve Talû hükümetleri zamanlarında ikili anlaşmaların birçoğu ayaküstü ve telefon konuşmaları ile bağlanmıştı. Türkiye Dışışleri Bakanlığında bunların çoğunun yazılı metinleri bile yoktur. Metinlerin çoğu Amerika Dışışleri Bakanlığının arşivindedir. Bu vesileyle ikili anlaşmalar sorunu bir daha gün işığına çıkıyor. Erim hükümetinin haşıhaş konusunda Birleşik Amerika ile bir ikili anlaşma imzalamış olduğu anlaşılıyor. Bu konuda bile Amerikan emperyalizmine geniş imkânlar tanınmıştır. Yıllardan beri imzalanan ve sayısı belli olmayan, fakat tahminlere göre sayıları 100'den fazla olan ikili anlaşmaların her biri ulusal bağımsızlık ve egemenlik haklarımızın bir parçasını alıp götürdüğüne şüphe yoktur. Bu bakımdan tam bağımsız ve egemen bir devlet kurabilmek için bütün ikili anlaşmaların ve onların dayanağı olan NATO anlaşmasının bozulması, topraklarımızdaki üslerin kaldırılması kaçınılmaz bir zorunluk oluyor.

Emperyalizmin hegemonyası bu şekilde kırılmadan, hükümetin emekçi halkı, orta ve küçük üreticileri kalkındırmak, emeklerinin karşılığını vermek, aracıları, tefecileri kaldırmak yönünde aldığı tedbirler, beklenen sonuçları vermiyecektir. Emekçi halkın sömürülmesini önlemek için sömürge sınıf ve zümrelerin hakimiyetini ortadan kaldırmak gerekir. Oysa biz ne görüyoruz? Amerikan sayıtlavlarının Türkiye'den uzaklaşmasından hemen sonra komando baskınları daha da yoğunlaştı. Demirel, Feyzioğlu ve Bozbeyli gibi politikacılar daha da kaba saldırılarla hükümeti devirmekten sözötmeye başladılar. MSP'nin ve CHP'nin sağ kanadına bağlı

milletvekillerinin satın alınacağı, af ve bütçe tasarılarının oylanması sırasında hükümetin düşürüleceği Demirel tarafından açık seçik ilân edildi. Anlaşılan Amerikalı saygınların aracılığı ile Merkez Bankasında 3 milyar bulan Amerikan hükümetinin fonlarından gerici politikacılar daha geniş ölçüde faydalanmaya başladılar. Belki yakında mebus pazarları yeniden kurulacak. 1965'te o zamanın CIA şeflerinden general Porter büyük mali imkânları harekete geçirerek 3. koalisyon hükümetini devirmiş, yerine Demirel grubu egemenliğinde olan bir hükümeti işbaşına getirmişti. AP, CGP ve DP yöneticilerinin ağızına bakılacak olursa, bugünlerde de bu gibi entrikalar çevrilmesine başlanmıştır. Hükümet ortaklığına bağlı 8-10 milletvekilinin elde edilmesiyle Ecevit hükümetini düşürmek mümkündür. Bu olmadığı takdirde de sabotajlarla, komando baskınları ile memleketin ekonomik, politik havasını bulandırmak ve militarist kligi harekete geçirmek tasarlanan plânlar arasındadır.

Demek oluyor ki, gereken ekonomik, politik tedbirler alınmadı mı, mevcut imkânlardan egemen zümreler, Holdingçi burjuvazi istifade etmek, ekonomik ve politik gücünü arttırmak yoluna gidecektir. Ve bu yolda başarı da gösterecektir. Holdingler kontrolsuz ve pervasız bir şekilde halka açılan şirketler paravanası ardında daha büyük birikimler sağlamak, halkın parasıyla memleket ekonomisine ve dolayısıyla de politikasına daha geniş ölçüde hakim olmak imkânlarını buluyorlar. Buna karşılık CHP yöneticilerinin, özellikle Başbakan Ecevit'in halk sektörü diye ileri sürdükleri ekonomik ve politik tedbir daha iyice şekillenmiş değildir. Ecevit'e bağlı «Özgür insan» dergisinde yayınlanan bir yazıya göre, Ecevit halk sektörünü geliştirmek için sendikaların fonlarına el atmak ve onları kullanmak niyetindedir. Oysa, sendikaların fonları, işçi sınıfının yerli ve yabancı sermayeye karşı sürdürdüğü sınıf savaşının başarıyla yürütülebilmesi için gereklidir. Sermayeye karşı bir grev hareketinin başarıya ulaşmış ulaşmaması geniş ölçüde sendika fonlarının miktarına bağlıdır. Bundan ötürü sendika fonlarına hiçbir şekilde ve hiçbir zaman dokunulamaz.

Gereği gibi bir halk sektörünün yaratılabilmesi için her şeyden önce emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin egemenliğini kırmak şarttır. Bu yapılmadı mı, meselâ tütün alanında olduğu gibi taban fiyatların arttırılmasından en çok büyük toprak beyleri istifade edecektir. Onların gücü artacaktır. Demokratik bir toprak reformu yapmadan, üretimi ve işverimliliğini arttırmadan, ürün alım fiyatlarını arttırmak her zaman büyük toprak sahiplerini daha da güçlendirmiş ve enflasyonu hızlandırmıştır. Sonunda küçük ve orta üretici daha fazla yıkılmıştır. Bunun için büyük sermayenin, yerli ve yabancı tekellerin, Holdinglerin, büyük toprak beylerinin hegemonyasını kırmak gerekiyor. Bu yapılmadı mı işçilere, orta ve küçük üreticiye yapılan zamlar, sağlanan imkânlar eninde sonunda büyük sermayenin, Holdinglerin kasalarında toplanıyor. Ve memleket enflasyonu-

nun, zamlar zincirinin kısır döngesinden hiçbir zaman kurtulamıyor. Bu düzenden faydalananlar her zaman olduğu gibi Holdingler, yerli-yabancı büyük sermaye ve büyük toprak sahipleri olacaktır.

Hükümet ilân ettiği 82 milyarlık 1974–75 bütçe tasarısıyla vergi adaleti kuramamıştır. 82 milyarlık bütçenin 67 milyarı vergilerden sağlanıyor. Bunun büyük kısmını işçi ve emekçiler ödüyor. Dolaylı ve dolaysız vergiler işçilerin, emekçilerin belini büküyor. Büyük sermaye sahipleri kazançlarıyla gülünç bir oranda vergi veriyorlar. Mevcut adaletsiz vergi sistemi içinde bile astronomik rakamlara varan vergi kaçakçılığı yapılıyor. Böylece büyük sermayeci sınıfının yararına işliyen vergi adaletsizliği bir kat daha artıyor. Büyük toprak sahiplerine gelince bunların da ödediği vergi kazançlarına kıyasla hemen hemen hiçtir. Bu büyük sermaye sahipleri zümresi vergi adaletsizliği sistemi içinde ödedikleri pek az vergileri bile enflasyon mekanizmasıyla pek kısa bir zamanda fiyatlara yansıtıyor, yani emekçi halk yığınlarına yüklüyorlar. Böylece bu zümrelere yüklenen vergi de halkın cebinden ödeniyor. Bundan ötürüdür ki, büyük sermaye sahiplerine daha fazla vergi koymak eninde sonunda halkı daha da fazla vergilendirmek anlamına geliyor. Bu, kapitalist sistemin başta gelen sömürücü, talancı, halk düşmanı niteliklerinden biridir ve onun şifa bulmaz bir hastalığıdır. Bu şartlar altında bile şüphe yok ki, büyük sermayeye yüklenen vergileri artırmak, onların talan ettiklerinden büyük kısmını vergi yolu ile ellerinden almak gerek. Ama aynı zamanda vergileri enflasyon yolu ile fiyatlara yansıtmasını da önleyecek tedbirler almak gerek. Bu gibi tedbirlerin başında devletçilik geliyor. Büyük sermayenin hegemonyasını kırmak için yerli-yabancı şirketleri, Holdingleri devletleştirmek, aynı zamanda devletleştirilen işletmeleri de halkın kontrolüne vermenin yollarını bulmak gerek. Ancak bu şekildedir ki, CHP yöneticilerinin tasarladıkları Halk Sektörü sağlam bir temele oturabilir. Toprak beylerinin hegemonyasını kırmak için de tek çıkar yol demokratik bir toprak reformudur. Ancak demokratik bir toprak reformuydur ki araçların, tefecilerin, köy emekçilerini sömürenlerin varlığına son verilebilir ve köy emekçileri kendi yazgılarına hakim duruma gelme yoluna girebilirler.

Türkiye’de devrim hareketinde akımlar: Gençlik-4

Türkiye’deki gençlik hareketlerine eğilirken yaşadığımız devrin tarihsel gelişmesini, onun özelliklerini de gözönünde tutmak ve kıymetlendirmek gerek.

Bugün genç kuşaklar, insanlığın derin dönüşümlerle, yaşam anlayışının değiştiği, derin moral ve politik değişikliklere uğradığı bir devirde geliyor, olgunlaşıyor. Yaşadığımız devirde tek bir kuşağın yaşamı içinde hiç bir devirde meydana gelmeyen derin değişiklikler oluştu. Yeryüzünün altıda biri üzerinde insanın insan tarafından sömürülmesine, ulusal baskıya son verildi. Sosyalist toplum sistemi kuruldu. Sovyetler Birliğinin varlığı, kapitalist ülkelerde işçi sınıfının daha iyi örgütlenmesine, sermayecilerin ve hükümetlerin hesaba katmak zorunda kaldıkları bir güç haline gelmesiyle sonuçlandı. Komünist partileri, sendikalar toplumun gelişmesini etkileyen örgütler olarak belirdiler. Emperyalizmin sömürge sistemleri büyük ölçüde yıkıldı.

Hayata atılan gençler kapitalist toplum sisteminin doğurduğu derin bunalımları ve çelişkileri ile karşılaşüyor. Kapitalizmin bu bunalım ve çelişkileri durmadan derinleşiyor. Kapitalist toplum sistemi gençliğin yalnız maddi değil, gelişen demokratik, moral ve politik ihtiyaçlarına cevap veremiyor. Bilimsel, teknik, kültürel alanlarda gençliğin gittikçe artan ihtiyaçları eğitim, öğrenim sistemlerinin derin bir değişikliğe uğramasını ve yeniden kurulmasını kaçınılmaz kılıyor. Kapitalist sistemin gençlikle ilgili politikası ise, baskı ve sömürü mekanizması için gereken kadroları yetiştirmeyi gözönünde tutan bir programın uygulanmasından öteye geçemiyor. Bundan ötürü kapitalizmin, tekellerin toplum yaşamına gittikçe daha fazla el koymalarına, saldırılarına karşı protesto hareketlerine katılan gençlerin sayısı gittikçe artıyor. Bu eylemlerin sosyal-politik özü, işçi sınıfının omurgasını teşkil ettiği geniş anti-emperyalist hareketin bir parçasıdır. Bundan ötürü gençliğe özgü heyecan işçi sınıfına bağlandığı zamandır ki, yaratıcı, yapıcı bir güç olarak beliriyor. Gençliğin Marksizm-Leninizme gittikçe daha geniş ölçüde bağlanmasının nedeni, bilimsel sosyalizmin devrimci, yaratıcı, bilimsel niteliğidir.

Ne var ki, burjuvazi de ideolojisini gençliğe aşılamaktan geri durmuyor. Burjuvazi elinden geldiği kadar gençliği politikadan uzak tutmaya çalışıyor. Apolitizmi aşıyor, elindeki bütün araçlarla dini, burjuva ulusçuluğunu, şovinizmi, ırkçılığı gençliğe aşılama ve onu esas gayesinden uzaklaştırmaya çalışıyor. Bu etkiler altında gençliğin bir kısmı gelenekçi, tutucu şekiller içinde kalıyor. Bir kısmı faşist komandoculuğun, turancılığın afyonuna kapılıyor. Bir kısmı hippy, bitnik akımlara kapılıp toplum dışına çıkıyor. Bir kısmı Maoculuk, anarşizm gibi akımlara kapılıyor.

Burada Türkiye'de gençlik hareketinin tarihçesini yapacak değiliz. Ama Türkiye'deki gençlik hareketlerinin gelişmesine kısaca göz atmak, günümüzün olaylarını anlamaya yardımcı olacaktır. Türkiye'de ulusal kurtuluş hareketinde özellikle ulusal kurtuluş savaşında gençliğin anti-emperyalist, devrimci rolü büyük olmuştur. Türkiye Komünist Partisi'nin kurucusu Mustafa Suphi'nin etrafında toplanan Ethem Nejat gibi gençler çoğunlukta idi. Nazım Hikmet İstanbul'dan ulusal kurtuluş savaşına katılmak üzere Anadolu'ya geçtiği zaman 20 yaşlarında bir gençti. Ulusal kurtuluş savaşı sırasında kurulan TKP'nin saflarını daha çok gençler dolduruyordu. Bu gençler düşmanı topraklarımızdan attıktan sonra, demokratik, sosyalist bir Türkiye yaratmayı öngörüyorlardı.

Burjuvazinin TKP'ye karşı uyguladığı terör aynı zamanda devrimci gençlik hareketine karşı terör niteliğini taşıyordu. Burjuvazi, Türkiye Komünist Partisini 1923'de yasaklamakla, Türkiye'de gençlik hareketini tam kontrol altına almak gibi bir hedef de güdüyordu. TKP illegal eylemleri sırasında gençlik konusunu unutmadı. İşçi sınıfına bağlamak, ve onun bu yönde gelişmesini sağlamak TKP'nin gençlik hareketi için şaşmaz tutumudur.

CHP legal alanda gençlik hareketini burjuvazinin sınıfsal politikası için vurucu güç olarak elinde tuttu. CHP yöneticileri ajanları eliyle legal gençlik hareketini demokratik, anti-emperyalist akımları ezmek için de kullandılar. 1945 yılında polisin, provokatörlerin kışkırtması ile bazı gençleri Tan Matbaasını ve öteki ilerici gazeteleri ve bu gazeteleri basan matbaaları tahrip için kullandılar. İnönü-Peker iktidarının gençliğe karşı bu provokasyonu Türkiye'de gençlik hareketi tarihinin karanlık sayfalarından biridir. Ne var ki, CHP iktidarının Truman Doktrini, Marşal Planı gibi emperyalizmle kurduğu bağları kamuoyuna dayatmak için bir kısım aldatılmış, kışkırtılmış gençleri ilerici, devrimci akım ve basının üzerine sürmesi, tarihsel plânda burjuvaziye karşı dönen bir eylem olarak belirdi. CHP iktidarına alet olan gençlerden birçokları, feci bir şekilde aldatıldıklarını, burjuvazinin bu tahrikler ardında memleketi Amerikan emperyalizmine bağladığını görmekte gecikmediler. Bu gençlerden birçoğu TKP saflarına geldikleri gibi bir kısmı da ilerdeki öteki ilerici yurtsever gençliğin kadrosunu teşkil ettiler. Bu gençlerden önemli bir kısmı da sendikalarda ödev aldı. Devrimci sendikacılığın çekirdeğini meydana getirdi.

DP devrinde köylü asıllı gençliğin işçi olarak şehirlerde yerleştiğini gördüğümüz gibi, genç sanayi işçilerinin de sendikalar yoluyla köylere kadar sosyalizmin ana ilkelerini taşıdığını görüyoruz. Öğrenci gençlik de bir yandan köylere, köy emekçilerine yöneldiği gibi, bir yandan da sendikalarda aktif bir rol oynamaya başladı. Menderes-Bayar yönetimine, yani işbirlikçi burjuvazinin bu kanlı kesimine karşı 28-29 Nisan hareketinin hazırlanmasında, kadroların yetiştirilmesinde devrimci gençliğin bu

eylemleri önemli bir rol oynamıştır. TKP, öğrenci ve sendikacı gençlik arasındaki eylemleri ile bu hareketin gelişmesine yardımcı olmuştur. TKP'nin yeni program tasarısında 28–29 Nisanın bir devamı olan 27 Mayıs, TKP ile öteki devrimci güçlerin uzun yıllar içinde sağladıkları birikimin bir sonucu olarak nitelendirilmektedir.

TKP'nin gençlik hareketleri üzerindeki etkisi yayın organlarının legal ve illegal alanlarda güçlenmesiyle daha da yoğunlaşmıştır. Bu yoğunlaşma 28–29 Nisan hareketinin gelişmesinde kendini daha açık olarak belirtmiştir. 28–29 Nisan hareketi tabanındaki uzun yılların birikiminin niteliklerine tam uygun olduğu söylenemez. Ama anti-emperyalist niteliği tabandaki birikime uygundur. TKP'nin genel politik hedeflerinden biri de bütün demokratik güçleri emperyalizme karşı yöneltmek olmuştur. 28–29 Nisan hareketinin anti-emperyalist niteliği önemli ölçüde bu etkiyle oluşmuştur. Ne var ki 28–29 Nisan hareketinin sosyal kurtuluşla ilgili yönü zayıftı. «Hürriyet» gibi soyut bazı şiarların ötesine geçemiyordu.

TKP'nin 27 Mayıs'tan sonra gençlik hareketine vermek istediği yön onu aynı zamanda sosyal kurtuluş hareketine de yöneltmekti. Fakat bu hedefe yine soyut şiarlarla ulaşılamazdı. Gençliğin kendine öz sorunları vardı. Onu ancak bu sorunları açısından devrimci dönüşümlere, sosyalist fikirlerle getirmek mümkündü. Gençliğin eğitim sorunu vardı. Eğitim halk çocuklarına açık olmalı. Varlıklı sınıf ve zümrelerin tekelinden alınmalıydı. Eğitim aynı zamanda yurt sorunlarına dönük olmalıydı. Memleket sorunlarına dönük bir eğitim sistemi için mücadele çok önemliydi. Çünkü memleket sorunlarına dönük eğitim demek, anti-emperyalist, anti-feodal eğitim ve bilince ulaşmak demektir. Memleket sorunlarına eğilen ilk göreceği gerçekler Türkiye'deki emperyalizmin ve en başta Amerikan emperyalizminin, işbirlikçi burjuvazinin, büyük toprak beylerinin hegemonyasıydı. Burjuvazi neden soyut bir eğitim anlayışı ve daha fazla varlıklı sınıf ve zümrelere açık bir eğitim sistemi uygulamak istiyordu? İşbirlikçi düzene kadro yetiştirmek, memleket gerçeklerini özellikle gençlerden saklayabilmek için.

TKP'nin ileri sürdüğü halk çocuklarına açık ve memleket sorunlarına bağlı bir eğitim sistemi fikri özellikle 27 Mayıs'tan sonra gençliği daha derinden etkilemeye başladı. Sosyalist gençlik hareketi geniş ölçüde bu etkiyle doğdu.

Gençliğin eğitim sorunu ile birlikte iş ve yarı güvenliğini eğitimi kıymetlendirmek, toplumda yerini bulmak sorunu da vardı. Kapitalist toplum düzeni, emperyalizmin işbirlikçi burjuvazinin hegemonyası şartlarında gençlik için bütün bunlar ulaşılması imkânsız hedefler olarak kalıyordu. İşçi ve aydın gençliğin yoğun bir şekilde yurt dışına göç etmesi mevcut düzenin gençlik sorunlarını çözemeyeceğini, sınıfsal çıkarların

buna aykırı olduğunu gösteriyordu. Ayrıca üzerinde durulması gereken yurt dışındaki gençlik hareketleri konusu böylece doğdu.

Bu platform sayesinde öğrenci gençlik daha açık bir anti-emperyalist yön almakla kalmadı, aynı zamanda bütün devrimci reformlara da yöneldi.

İşçi ve sendikacı gençliğin eylemleri ayrı bir inceleme konusudur. Bu gençlik Türkiye'nin son on yıllık tarihinde büyük bir rol oynamıştır. Sendikaların anti-emperyalist bir politikaya yönelmesinde, bütün ulusal sorunlara devrimci bir açıdan sahip çıkmasında, sarı sendikacılığın demaske edilmesinde, devrimci sendikacılığın doğmasında genç işçi ve sendikacıların etkisi büyük olmuştur. Devrimci sendikacı gençlik bu ödevi emperyalizmin ajanlarına, işbirlikçi burjuvazinin polisine, provokatörlerine, kanlı terörüne göğüs gererek yerine getirmiştir. Giritlioğlu gibi genç sendikacılar bu savaş yolunda şehit düşmüş ve gelecek kuşaklara gerçek kurtuluş yolunu göstermişlerdir.

Türkiye'de gençlik hareketini, emekçi halkın, işçi sınıfının ekonomik ve politik örgütlerinin, TKP'nin, sosyalistlerin, partisiz aydın ve yurtseverlerin uzun yıllardan beri yürüttükleri bağımsızlık ve demokrasi savaşından ayırmaya imkân yoktur. Öğrenci hareketini kendine özgü bir hareket olarak ele aldığımız takdirde, onu, halkımızın devrimci gelenekleri ile bağlarını kesmiş, topraktan sökülmiş bir ağaç durumuna getirmiş oluruz. Türkiye'deki öğrenci ve gençlik hareketinin, işçi sınıfı TKP ve öteki devrimci akımların uzun yıllar devrimci savaşlarla hazırladıkları topraktan özlerini aldıklarına şüphe yoktur. İşçi sınıfı, politik ve sendikacı örgütleri ile kendini kurtarma hareketine girerken, bütün milleti kurtarma gibi bir ödevle karşılaşmıştır. İşçi sınıfı ve onun politik örgütleri, gençliği, köylülüğü, orta tabakaları ile bütün milleti kurtarmadan kurtuluşa kavuşamaz. Sömürü düzeninden sosyalist düzene geçemez. Bu konuda Lenin «183 öğrencinin zorla askere alınması» başlıklı makalesinde şunları yazıyor: «İşçi sınıfı kurtuluşu için savaşa atılmıştır. İşçi sınıfı bu büyük savaşın kendisine büyük zorluklar yüklediğini hatırlanarak çıkarmamalıdır. Aynı zamanda bütün halkı kurtarmadan despotizmden kurtulamayacağını bilmelidir. Herşeyden evvel ve herşeyin üstünde her türlü politik protesto yansıtmak ve elindeki bütün araçlarla onları desteklemek zorundadır».

Lenin'in bu öğretilerinde, işçi sınıfı ile aydın ve gençlik akımları arasında bağların kuvvetli ve geniş olmasının önemi beliriyor. Bu bağların gereği gibi kuvvetli ve sağlam şekilde kurulmadığı yerlerde öğrenci ve gençlik hareketlerinin kolaylıkla yenilgiye uğradıklarını bizdeki denemeleyle görüyoruz. Lenin aynı zamanda gerici düzene karşı çıkan her hareketi değerlendirmenin genel devrim hareketinin gelişmesi üzerindeki

önemli rolünü belirtmektedir. Bu değerlendirme gereği gibi yapılmadı mı, genel devrim hareketi zayıflar, devrimci gençlik hareketi de geriler.

Türkiye'deki devrimci gençlik hareketinin sıkıyönetime kadar olan aşaması başarılarla birlikte başarısızlıklarla da kapandı.

Bu devrin gençlik hareketinin başarılarını ve başarısızlıklarını işbirlikçilerin, emperyalizmin gençlik hareketlerine karşı taktiklerini, Maocuların, Troçkistlerin, anarşistlerin bu taktiğin uygulanmasındaki rolünü gelecek yazılarımızda inceleyeceğiz.

TÜSTAV

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Sayın okurlar,

Dergimize karşı istekler günden güne artıyor. Biz bu istekleri elimizden geldiği kadar karşılamaya çalışıyoruz. Okurlarımızdan, adresleri açık ve doğru olarak yazmalarını, özellikle şehir ve mahalle numaralarını titizlikle belirtmelerini rica ederiz. Adreslerini değiştirenler, yeni adreslerini bize derhal bildirmelidirler.

Dergiye abone olmak ve diğer yayınlarımızı edinmek isteyenler adresimize bir mektupla bildirebilirler. Sonra Avrupadaki okurlarımız aşağıdaki adrese başvurabilirler:

1 Berlin 10

Postfach 100 229

West Berlin

Ödemeler şu konto numarasına yapılır:

Postscheckkonto 342 441

West Berlin

1. L. İ. Brejnev, «LENİN'İN 100. YILDÖNÜMÜ, SBKP'NİN XXIV. KONGRESİ, SSCB'NİN 50. YILI»
2. NAZIM HIKMET, BÜTÜN ESERLERİ (Şimdiye kadar 8 cilt çıkmıştır),
3. BİLİMSEL KOMÜNİZM,
4. LENİN (Biografisi),
5. SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİNİN PROGRAMI
6. BÜYÜK OKTOBR 50 YAŞINDA,
7. S. Üstünel, «GÜNEŞLİ DÜNYA»
8. A. Saydan, «ALMAN DEMOKRATİK CUMHURİYETİ»
9. A. Saydan, «YEDİ SOSYALİST ÜLKEDE DÜN-BUGÜN-YARIN»
10. A. Saydan, «SOVYETLER BİRLİĞİNDE 12 GÜN»

Adresimiz: Yeni Çağ – Stredisko pro rozsirovani tisku,
Praha 6, Thakurova 3, Czechoslovakia

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Federal Almanya'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini aşağıdaki kitap-
cılardan satın alabilirler:

Kollektiv-Buchhandlung

2300 Kiel 1

Falckstraße 1

Internationale Buchhandlung GmbH.

2000 Hamburg 13

Johnsallee 67

Dein Buch Volksbuchhandlung

2800 Bremen 1

Richtweg 4

Dein Buch Volksbuchhandlung

2900 Oldenburg

Am Damm 26

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

3000 Hannover-Linden

Limmerstraße 106

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

3400 Göttingen

Burgstraße 24

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

3300 Braunschweig

Adolfstraße 1

Karl-Liebnecht-Buchhandlung

4300 Essen 1

Viehofer Platz 14

Karl-Liebnecht-Buchhandlung

4400 Münster

Steinfurther Straße 15

Büchershop Angela Davis

4600 Dortmund

Kampstraße 80

Heinrich-Heine-Buchhandlung

4000 Düsseldorf

Ackerstraße 3

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5000 Köln

Fleischmengergasse 31

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5070 Bergisch-Gladbach

Bensberger Straße 128

Buchhandlung Rosa Luxemburg

4150 Krefeld

St.-Anton-Straße 86

Adam-Kuckhoff-Buchhandlung

5100 Aachen

Löhergraben 4

Friedrich-Engels-Buchhandlung

5600 Wuppertal-Elberfeld

Gathe 55– 57

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5900 Siegen

Freudenberger Straße 18

Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.

6300 Gießen

Schiffenberger Weg 1

Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.

3550 Marburg

Am Grün 56

Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.

3500 Kassel

Werner-Hilpert-Straße 5

Tat-Buchhandlung «Johanna Kirchner»

6000 Frankfurt/Main

Schumannstraße 56

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

6100 Darmstadt

Leuteschläger 3

Bücherzentrum Süd-West
6500 Mainz

Bilhildisstraße 15

Buchhandlung W. A. Bastigkeit
5500 Trier

Lindenstraße 10

Lenchen Demuth-Buchladen
6600 Saarbrücken

Nauwieser Straße 13

Buchhandlung kollektiv GmbH.
6900 Heidelberg
Plöck 64a

Wissen und Fortschritt Buchhandlung
6800 Mannheim
U 2, 3

Buchhandlung Walter Herbst
7800 Freiburg
An der Mehlwaage 2

Buchhandlung Hornung und Steinbach
7000 Stuttgart
Wilhelmsplatz 1

Buchhandlung Grossmann
7140 Ludwigsburg
Hohenzollerstraße 5

Libresso-Buchzentrum Sabine Weber
8500 Nürnberg
Augustinerstraße 4

Libresso-Buchzentrum Sabine Weber
8400 Regensburg
Glockengasse 7

Buchhandlung Ludwig Feuerbach
8600 Bamberg
Obere Brücke 3

Buchhandlung Libresso
8000 München 40
Türkenstraße 66

«YENİ ÇAĞ» I

OKU

VE

OKUT!

İÇİNDEKİLER

Sayfa

<i>M. Doyg</i>	
Devrimci tecrübenin geliştirilmesi enternasyonal bir dâvadır	171
<i>Ş. Yakab</i>	
Sınıf partisi, yığınların partisi	183
xx: Partilerden haberler	194
xx: Avrupa kapitalist ülkeleri komünist ve işçi partileri konferansı	204
xx: Devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları ve sınıf savaşı	208
<i>V. Peçenev</i>	
Nesillerin devrimci birliği	217
<i>Y. Prajski</i>	
Yeni biçimde tekrarlanan eski efsane	228
xx: Komünist ve işçi partileri hakkında kısa bilgiler	238

ÖZEL SAYFALAR

<i>A. Saydan</i>	
Hükümet programının kabulünden sonra	244
<i>A. S.: Türkiye'de devrim hareketinde akımlar: Gençlik – 4</i>	249